

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ**

ΕΚΘΕΣΗ

**ΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ
ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ, ΤΟΥ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΤΩΝ ΛΟΙΠΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

ΓΙΑ ΤΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΕΤΟΣ 2016

**16^η Γενική Συνεδρίαση της Ολομέλειας
του Ελεγκτικού Συνεδρίου
της 8^{ης} Νοεμβρίου 2017**

ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Επί του Απολογισμού των εσόδων και εξόδων του Κράτους έτους 2016 και του Ισολογισμού (Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης) και των λοιπών Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της Κεντρικής Διοίκησης της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2016, σύμφωνα με το άρθρο 98 παρ. 1 περ. ε΄, σε συνδυασμό με το άρθρο 79 παρ. 7 του Συντάγματος.

ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε στο κατάστημά του, στις 8 Νοεμβρίου 2017, με την εξής σύνθεση: Ανδρονίκη Θεοτοκάτου, Πρόεδρος, Σωτηρία Ντούνη, Χρυσούλα Καραμαδούκη, Μαρία Βλαχάκη, Άννα Λιγωμένου, Γεωργία Μαραγκού, Αγγελική Μαυρουδή και Κωνσταντίνος Κωστόπουλος, Αντιπρόεδροι, Γεώργιος Βοΐλης, Βασιλική Ανδρεοπούλου, Μαρία Αθανασοπούλου, Ασημίνα Σαντοριναίου, Ευαγγελία - Ελισάβετ Κουλουμπίνη, Σταμάτιος Πουλής, Κωνσταντίνα Ζώη, Δέσποινα Καββαδία - Κωνσταντάρα, Αγγελική Μυλωνά, Γεωργία Τζομάκα, Στυλιανός Λεντιδάκης, Θεολογία Γναρδέλλη, Βιργινία Σκεύη, Κωνσταντίνος Εφεντάκης, Βασιλική Σοφιανού, Δέσποινα Τζούμα, Δημήτριος Τσακανίκας, Ευφροσύνη Παπαθεοδώρου, Βασιλική Προβίδη, Κωνσταντίνος Παραθύρας, Ασημίνα Σακελλαρίου, Ευαγγελία Σεραφή, Κωνσταντίνος Κρέπης, Γεωργία Παπαναγοπούλου και Νεκταρία Δουλιανάκη, Σύμβουλοι.

Ο Αντιπρόεδρος Ιωάννης Σαρμάς και οι Σύμβουλοι Ελένη Λυκεσά, Δημήτριος Πέππας, Αγγελική Πανουτσακοπούλου, Αργυρώ Μαυρομμάτη και Ειρήνη Κατσικέρη απουσίασαν δικαιολογημένα.

ΓΕΝΙΚΟΣ ΕΠΙΤΡΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ : Αντώνιος Νικητάκης, Επίτροπος της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, ο οποίος ασκεί καθήκοντα Γενικού Επιτρόπου Επικρατείας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ : Ελένη Αυγουστόγλου, Επίτροπος, Προϊσταμένη της Γραμματείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Αφού θεώρησε

Τον Απολογισμό, τον Ισολογισμό (Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης) της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2016 και τις λοιπές Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της Κεντρικής Διοίκησης, οικονομικού έτους 2016, που διαβιβάστηκαν στο Δικαστήριο με το 2/55861/ΔΛΔ/20.7.2017 έγγραφο του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους.

Άκουσε

Τον Επίτροπο της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, που ασκεί καθήκοντα Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο.

Έλαβε υπόψη

Α) Τα άρθρα 98 παρ. 1(ε) και 79 παρ. 7 του Συντάγματος, 31 και 167 του ν.4270/2014 «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) - δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 143 Α'), 66 του Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν.4129/2013 (ΦΕΚ 52 Α') και 146 του π.δ/τος 1225/1981 «περί εκτελέσεως των περί Ελεγκτικού Συνεδρίου διατάξεων» (ΦΕΚ 304 Α').

Β) Την έκθεση της 7^{ης} Υπηρεσίας Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, που απεστάλη, σύμφωνα με άρθρο 167 παρ. 1 του ν.4270/2014, στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους την 20.9.2017 (βλ. διαβιβαστικό έγγραφο 57817/20.9.2017 της Επιτρόπου της 7^{ης} Υπηρεσίας Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου), καθώς και την έκθεση του Υπουργού Οικονομικών, που απεστάλη στο Ελεγκτικό Συνέδριο με το 2/68774/ΛΔΛ/23.10.2017 έγγραφο της Προϊσταμένης της Διεύθυνσης Λογαριασμών Δημοσίου του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους (Τμήμα Β') στις 24.10.2017 (αρ. πρωτ. Ελ. Συν. 66068/24.10.2017), τα Πρακτικά της 15^{ης} Συνεδρίασης της 27^{ης} Οκτωβρίου 2017 του Α' Κλιμακίου, την 1/2017 πράξη του V Τμήματος και τα Πρακτικά της 16^{ης} Γενικής Συνεδρίασης της 8^{ης} Νοεμβρίου 2017 της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, με τις διαλαμβανόμενες σε αυτά επιφυλάξεις, τα οποία εκδόθηκαν με εισήγηση της Συμβούλου του Ελεγκτικού Συνεδρίου Κωνσταντίνας Ζώη.

Παρατήρησε

1. ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΣΟΔΩΝ – ΕΞΟΔΩΝ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2016

1.1 Έσοδα Προϋπολογισμού

Πίνακας 1.1.1
Εισπραθέντα Έσοδα Προϋπολογισμού 2016
(μετά τη μείωση επιστροφών και εξαιρουμένων των πιστωτικών εσόδων)

Οικονομικό Έτος 2016 (σε ευρώ)

Κατηγορία εσόδου	Προϋπολογισμός 2016 (1)	Βεβαιωθέντα 2016 (2)	Διαγραφέντα (3)	Επιστραφέντα (4)	Απολογισμός (5)	Εισπρακτέο υπόλοιπο	% Εκτέλ. Προϋπολογισμού (5)/(1)
Φορολογικά Έσοδα	41.779.000.000,00	94.696.300.886,21	937.020.619,09	3.908.886.345,21	43.610.391.450,19	46.240.002.471,72	104,38%
Άμεσοι Φόροι (ΚΑΕ 0000)	18.515.000.000,00	43.238.422.411,66	703.985.154,04	2.589.638.621,92	19.249.372.224,90	20.695.426.410,80	103,97%
Φόρος στο εισόδημα	10.943.000.000,00	14.711.139.113,68	82.050.849,48	2.003.259.542,02	11.377.492.246,88	1.248.336.475,30	103,97%
Φόροι στην περιουσία	3.705.000.000,00	6.024.185.621,00	104.185.133,73	37.447.495,67	3.566.378.352,52	2.316.174.639,08	96,26%
Άμεσοι φόροι υπέρ τρίτων	0,00	12.085.996,73	3.680.780,37	39,81	5.495,21	8.399.681,34	-
Άμεσοι φόροι από παρελθόντα οικονομικά έτη	1.085.000.000,00	17.352.780.140,43	431.940.729,81	359.980.449,21	1.404.908.293,70	15.155.950.667,71	129,48%
Προσαναξήσεις, πρόστιμα και χρηματικές ποινές στους άμεσους φόρους	276.000.000,00	1.438.734.525,65	52.394.111,97	29.768.796,61	364.816.994,67	991.754.622,40	132,18%
Λοιποί άμεσοι φόροι	2.506.000.000,00	3.699.497.014,17	29.733.548,68	159.182.298,60	2.535.770.841,92	974.810.324,97	101,19%
Έμμεσοι Φόροι (ΚΑΕ 1000)	23.264.000.000,00	51.457.878.474,55	233.035.465,05	1.319.247.723,29	24.361.019.225,29	25.544.576.060,92	109,80%
Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α) (ν.1642/86 και ν.1676/86 όπως ισχύουν)	12.996.000.000,00	16.077.022.052,24	8.928.365,16	1.272.327.650,49	13.737.467.846,23	1.058.298.190,36	105,71%
Λοιποί φόροι συναλλαγών	481.000.000,00	671.419.317,87	8.368.543,16	14.008.716,62	516.516.180,62	132.525.877,47	107,38%
Λοιποί φόροι κατανάλωσης	1.992.000.000,00	1.891.267.817,59	9.100.992,48	827.831,52	1.795.551.933,06	85.787.060,53	90,14%
Φόροι κατανάλωσης που εισπράττονται από τα τελωνεία	7.066.000.000,00	7.236.326.616,41		18.994,55	7.236.307.621,86	0,00	102,41%
Έμμεσοι φόροι υπέρ τρίτων	3.000.000,00	6.309.992,17	31.958,46	12.056,04	2.784.016,93	3.481.960,74	92,80%
Έμμεσοι φόροι από παρελθόντα οικονομικά έτη	364.000.000,00	23.749.441.319,99	94.495.361,50	19.841.190,17	733.090.760,52	22.902.014.007,80	201,40%
Προσαναξήσεις, πρόστιμα και χρηματικές ποινές στους έμμεσους φόρους	175.000.000,00	1.632.263.681,74	112.110.142,89	12.211.283,90	147.071.013,03	1.360.871.241,92	84,04%
Ειδικές εισφορές, τέλη εισαγωγής, εξαγωγής και λοιποί έμμεσοι φόροι	0,00	894,51			894,51	0,00	-
Έσοδα, που εισπράττονται για την Ε.Ε.	187.000.000,00	193.826.782,03	101,40		192.228.958,53	1.597.722,10	102,80%

Κατηγορία εσόδου	Προϋπολογισμός 2016 (1)	Βεβαιωθέντα 2016 (2)	Διαγραφέντα (3)	Επιστραφέντα (4)	Απολογισμός (5)	Εισπρακτέο υπόλοιπο	% Εκτέλ. Προϋπολογισμού (5)/(1)
Πρόσοδοι περιουσίας και επιχειρηματικής δράσης του Κράτους (ΚΑΕ 2000)	1.807.000.000,00	2.639.958.034,71	932.468,85	781.398,12	2.168.501.639,06	469.742.528,68	120,01%
Έσοδα από κεφάλαια του Δημοσίου, μισθώματα κ.λπ.	31.000.000,00	349.435.339,00	44.911,82	51.233,83	30.729.122,82	318.610.070,53	99,13%
Έσοδα από προσφορά υπηρεσιών του Δημοσίου	129.000.000,00	215.499.122,08	678.836,49	687.781,90	100.158.725,12	113.973.778,57	77,64%
Έσοδα από πώληση αγαθών, εκμετάλλευση και εκποίηση περιουσιακών στοιχείων	42.000.000,00	27.262.288,91	52.415,23	1.115,95	22.533.550,28	4.675.207,45	53,65%
Έσοδα από επιχειρήσεις και οργανισμούς	1.305.000.000,00	1.951.980.839,50	156.305,31	41.266,44	1.919.299.795,62	32.483.472,13	147,07%
Έκτακτα έσοδα	300.000.000,00	95.780.445,22			95.780.445,22	0,00	31,93%
Λοιπά μη Φορολογικά Έσοδα (ΚΑΕ 3000)	3.526.000.000,00	51.277.467.869,29	902.707.471,45	379.867.432,51	2.627.044.263,12	47.367.848.702,21	74,50%
Απολήψεις εξόδων, που έγιναν	31.000.000,00	46.489.036,74	19.038,06	9.589,36	41.599.119,59	4.861.289,73	134,19%
Επιστροφές χρημάτων	1.880.000.000,00	530.356.464,43	1.015.709,56	336.202,12	498.659.815,51	30.344.737,24	26,52%
Έσοδα από καταπτώσεις εγγυήσεων από δάνεια που χορηγήθηκαν, κ.λπ.	168.000.000,00	10.918.720.530,15	514.332.422,18	266.632,35	244.373.882,37	10.159.747.593,25	145,46%
Έσοδα από καταργούμενους ειδικούς λογαριασμούς	278.000.000,00	361.129.389,19	623.373,07	268.342,23	303.993.837,52	56.243.836,37	109,35%
Έσοδα υπέρ τρίτων	24.000.000,00	428.074.697,76	23.659.825,81	909.149,11	21.938.219,51	381.567.503,33	91,41%
Έσοδα από παρελθόντα οικονομικά έτη	66.000.000,00	3.491.130.838,45	76.394.246,61	1.507.743,91	64.346.486,69	3.348.882.361,24	97,49%
Προσαντήσεις, πρόστιμα και χρηματικές ποινές σε μη φορολογικά έσοδα και παράβολα	330.000.000,00	33.174.552.514,90	280.286.970,40	24.779.639,27	359.584.389,95	32.509.901.515,28	108,96%
Έσοδα λοιπών περιπτώσεων	144.000.000,00	319.749.829,31	2.820.390,21	427.536,11	278.568.153,81	37.933.749,18	193,45%
Έκτακτα έσοδα	605.000.000,00	2.007.264.568,36	3.555.495,55	351.362.598,05	813.980.358,17	838.366.116,59	134,54%
Μεταβιβάσεις από την Ε.Ε. και τα κράτη μέλη (ΚΑΕ 4000)	325.000.000,00	414.579.753,57	5,64	0,00	414.579.033,69	714,24	127,56%
Απολήψεις από την Ε.Ε. και κοινοτικά ταμεία ή οργανισμούς	325.000.000,00	414.579.753,57	5,64		414.579.033,69	714,24	127,56%
Διάφορα ειδικά μη φορολογικά έσοδα (ΚΑΕ 6000)	3.108.000.000,00	1.838.214.151,11	0,00	0,00	1.716.571.488,75	121.642.662,36	55,23%
Έσοδα από χρηματοοικονομικές συναλλαγές	3.108.000.000,00	1.808.830.971,88			1.687.188.490,68	121.642.481,20	54,29%
Έσοδα από Ν.Α.Τ.Ο.	0,00	29.383.179,23			29.382.998,07	181,16	—

Κατηγορία εσόδου	Προϋπολογισμός 2016 (1)	Βεβαιωθέντα 2016 (2)	Διαγραφέντα (3)	Επιστραφέντα (4)	Απολογισμός (5)	Εισπρακτέο υπόλοιπο	% Εκτέλ. Προϋπολογισμού (5)/(1)
ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ (ΚΑΕ 7000)	250.000.000,00	354.810.512,85	334.646,25	0,00	310.603.474,84	43.872.391,76	124,24%
Έσοδα από την εκμετάλλευση έργων, που εκτελέστηκαν		29,17			11,27	17,90	—
Έσοδα από δάνεια που χορηγήθηκαν από το Π.Δ.Ε.		419.131,04			402.634,85	16.496,19	—
Συνεισφορές φορέων για εκτέλεση έργων Π.Δ.Ε.	15.000.000,00	39.047.413,74			39.047.413,74	0,00	260,32%
Έσοδα από δάνεια που σύναψε το Ε.Δ. για χρηματοδότηση του Π.Δ.Ε.		27.758,48				27.758,48	—
Λοιπά έσοδα από Δημόσιες Επενδύσεις	235.000.000,00	315.316.180,42	334.646,25		271.153.414,98	43.828.119,19	115,38%
ΒΟΗΘΕΙΑ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΙΣ (ΚΑΕ 8000)	4.170.000.000,00	3.861.122.458,54	0,00	0,00	3.861.122.458,54	0,00	92,59%
Έσοδα από την Ε.Ε.	4.170.000.000,00	3.861.122.458,54			3.861.122.458,54	0,00	92,59%
Γενικό Σύνολο	54.965.000.000,00	155.082.453.666,28	1.840.995.211,28	4.289.535.175,84	54.708.813.808,19	94.243.109.470,97	99,53%

1.1.1 Επισκόπηση στα Έσοδα επί της εκτέλεσης του Προϋπολογισμού 2016

Τα καθαρά εισπραχθέντα έσοδα του Προϋπολογισμού (Τακτικού και Δημοσίων Επενδύσεων), μετά τη μείωση των επιστροφών και εξαιρουμένων των πιστωτικών εσόδων (Τακτικού Προϋπολογισμού και Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων) ανήλθαν, το οικονομικό έτος 2016, στο ποσό των 54.708.813.808,19 ευρώ και υπολείπονται των στόχων του προϋπολογισμού κατά 256.186.191,80 ευρώ ή 0,47%. Αντιπροσωπεύουν το 31,10% του Α.Ε.Π.¹ έναντι πρόβλεψης 27,7% του Α.Ε.Π..²

Οι κυριότερες κατηγορίες εσόδων, στις οποίες υπήρξαν υπερβάσεις έναντι των αρχικών στόχων του προϋπολογισμού είναι: **α)** Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.), που προβλέπεται στους νόμους 1642/1986 και 1676/1986, όπως ισχύουν (ΚΑΕ 1100), **β)** Είσπραξη φόρων παρελθόντων ετών μετά από ρύθμιση (ΚΑΕ 0600, 1630), **γ)** Φόρος εισοδήματος νομικών προσώπων (ΦΕΝΠ) και Παρακρατήσεις/Προκαταβολές (ΚΑΕ 0120), **δ)** Συμμετοχή του Δημοσίου στα κέρδη επιχειρήσεων και οργανισμών (ΚΑΕ 2540, 2550), **ε)** Απολήψεις από κοινοτικά ταμεία και οργανισμούς (ΚΑΕ 4000), **στ)** Έσοδα από την επιβολή τέλους επιτηδεύματος (άρθ. 31 ν.3986/2011)

¹ Δελτίο Τύπου ΕΛΣΤΑΤ «Ετήσιοι Εθνικοί Λογαριασμοί: Έτος 2016 (1^η εκτίμηση)», 8.3.2017.

² Βλ. εισηγητική έκθεση προϋπολογισμού 2016, σελ. 65.

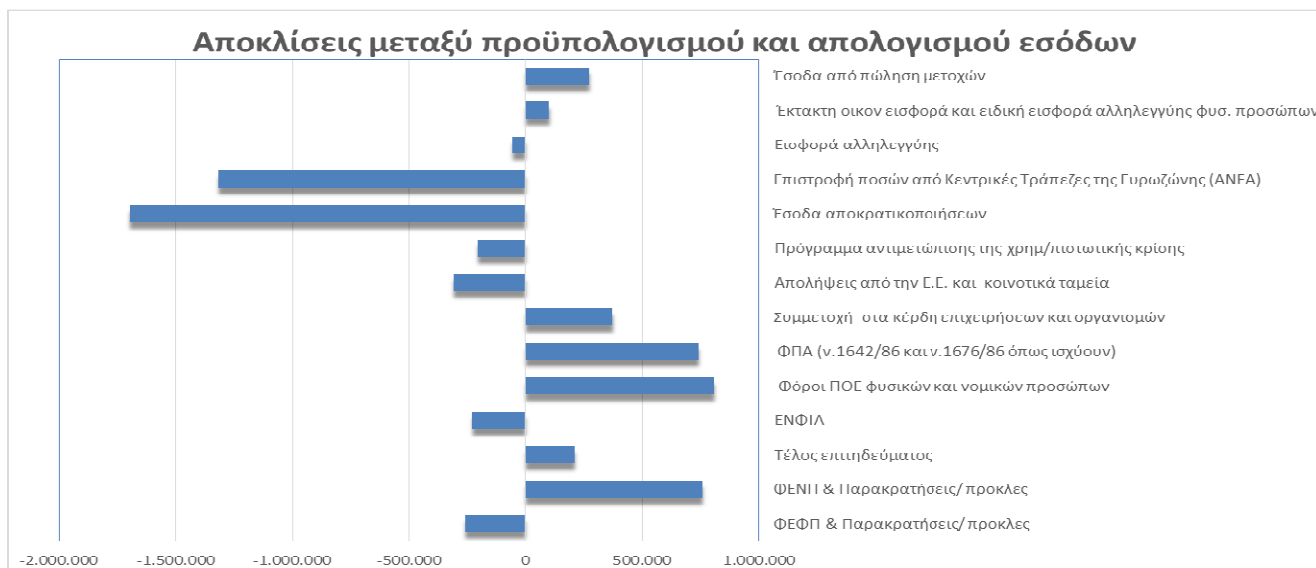
(ΚΑΕ 0896) και ζ) Έσοδα από πώληση μετοχών επιχειρήσεων εισηγμένων και μη εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αθηνών (Χ.Α.) (ΚΑΕ 6711, 6713).

Αντίθετα, οι κατηγορίες των εσόδων οι οποίες παρουσίασαν σημαντική υστέρηση έναντι των αρχικών στόχων του προϋπολογισμού, είναι: α) Έσοδα προγράμματος αποκρατικοποιήσεων (ΚΑΕ 6720), β) οι επιστροφές ποσών από τις Κεντρικές Τράπεζες της Ευρωζώνης- ANFAs (ΚΑΕ 3291), γ) Φόρος εισοδήματος φυσικών προσώπων (ΚΑΕ 0110), δ) Ενιαίος φόρος ακινήτων (ΕΝΦΙΑ) (ΚΑΕ 0225), ε) Έσοδα από την έκτακτη οικονομική εισφορά και ειδική εισφορά αλληλεγγύης φυσικών προσώπων (άρθ.18 ν.3758/2009, 5 ν.3833/2010 και 29 ν.3986/2011) (ΚΑΕ 0891) και στ) Ταμείο Συνοχής και Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΚΑΕ 8310).

Ειδικότερα, όσον αφορά στις κατηγορίες εσόδων υπό στοιχείο (γ), (δ) και (ε), που παρουσιάζουν υστέρηση, οι αποκλίσεις από τις αρχικές εκτιμήσεις φέρεται να οφείλονται σε μεγάλο βαθμό στην υψηλή φορολογία των ελληνικών νοικοκυριών, σε συνδυασμό με τη σταδιακά μειούμενη, λόγω οικονομικής κρίσης, φοροδοτική ικανότητα αυτών. Σημειώνεται ότι η οικονομική ύφεση διανύει το έβδομο έτος και αντικατοπτρίζεται στην ελάχιστη ονομαστική αύξηση του ΑΕΠ, κατά ποσοστό 0,1%, σε σχέση με το προηγούμενο οικονομικό έτος³. Όσον αφορά την κατηγορία εσόδου υπό στοιχείο (α) τα βεβαιωθέντα έσοδα του προγράμματος αποκρατικοποιήσεων (ΚΑΕ 6720) ανήλθαν στο 5% της σχετικής πρόβλεψης. Η σημαντική αυτή απόκλιση οφείλεται τόσο σε αισιόδοξες εκτιμήσεις όσον αφορά την αγορά ακινήτων σε περίοδο οικονομικής ύφεσης, στην έλλειψη ζήτησης, στις γραφειοκρατικές διαδικασίες πώλησης, όσο και στο γεγονός ότι δεν εισπράχθηκαν τα ποσά που είχαν εκτιμηθεί από την πώληση των αεροδρομίων και του Ελληνικού. Σχετικά με την κατηγορία εσόδων υπό στοιχείο (β), η σημαντική απόκλιση από τις αρχικές εκτιμήσεις εσόδων οφείλεται στο ότι παρακρατήθηκαν και δεν επεστράφησαν τα κέρδη των ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου, που διακρατούνται από τις Ευρωπαϊκές Κεντρικές Τράπεζες, καθώς και την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ANFAs και SMPs). Σημειώνεται ότι για τρίτο έτος η Κεντρική Διοίκηση υπερεκτιμά τα προϋπολογισθέντα έσοδα από τα ANFAs. Συγκεκριμένα τα έσοδα από τα ANFAs παρουσιάζουν απόκλιση την τελευταία τριετία κατά 80% περίπου σε σχέση με τα προϋπολογισθέντα.

³Δελτίο Τύπου ΕΛΣΤΑΤ «Ετήσιοι Εθνικοί Λογαριασμοί: Έτος 2015 (1^η εκτίμηση)», 4.3.2016.

Ιστόγραμμα 1.1.1

Σημειώνεται ότι από τα προεκτεθέντα στοιχεία προκύπτει ότι η αναλογία άμεσων και έμμεσων φόρων ως προς τα συνολικά φορολογικά έσοδα ανήλθε σε 44,14% και 55,86% αντίστοιχα και ο λόγος έμμεσων/άμεσων φόρων διαμορφώνεται σε 1,27, υποδηλώνοντας ότι για κάθε ευρώ άμεσων φόρων καταβάλλεται 1,27 ευρώ για έμμεσους φόρους.

1.1.2 Διαγραφές, επιστροφές και εισπρακτέο υπόλοιπο

Οι επιστροφές εσόδων, συμπεριλαμβανομένων εκείνων των παρελθόντων οικονομικών ετών, διαμορφώθηκαν στα 4.289.535.175,84 ευρώ, έναντι στόχου 3.268.000.000,00 ευρώ (βλ. εισηγητική έκθεση Προϋπολογισμού έτους 2016 σελ. 64 Πίνακας 3.5), παρουσιάζοντας αύξηση σε σχέση με τις προβλέψεις κατά 31%.

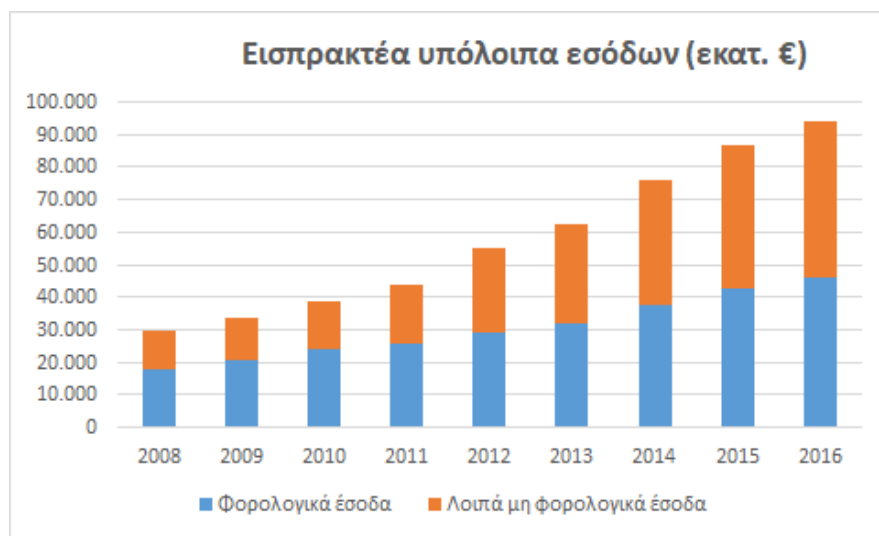
Από τις επιστροφές εσόδων, ποσό 3.908.886.345,21 ευρώ αφορά επιστροφές φόρων, οι οποίες είναι ιδιαίτερα αυξημένες, υπερβαίνοντας τον ετήσιο στόχο (βλ. εισηγητική έκθεση Προϋπολογισμού έτους 2016 σελ. 64 Πίνακας 3.5) και μειώνοντας περαιτέρω τα καθαρά (μετά την αφαίρεση των επιστροφών) έσοδα του Προϋπολογισμού. Οι επιστροφές αυτές αναφέρονται κυρίως στο φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων, επιστροφές Φ.Π.Α. και άμεσους φόρους παρελθόντων οικονομικών ετών, καταδεικνύουν δε την υπερεκτίμηση της φοροδοτικής ικανότητας των πολιτών και της επιχειρηματικής δραστηριότητας από πλευράς της Κεντρικής Διοίκησης.

Οι διαγραφές εσόδων ανήλθαν σε 1.840.995.211,28 ευρώ, έναντι 1.322.317.349,16 ευρώ του προηγούμενου έτους. Από αυτές, ποσό 937.020.619,09 ευρώ αφορά διαγραφές φόρων, οι οποίες

παρουσιάζουν μείωση σε σχέση με το προηγούμενο οικονομικό έτος κατά 140.220.451,34 ευρώ ή ποσοστό 13,02% και αναφέρονται κυρίως σε φόρους εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων καθώς και σε φόρους περιουσίας.

Το εισπρακτέο υπόλοιπο του Απολογισμού του οικονομικού έτους 2016, ανήλθε σε 94.243.109.470,97 ευρώ ή 53,58% του Α.Ε.Π. και είναι αυξημένο έναντι του προηγούμενου οικονομικού έτους κατά 7.398.699.276,79 ευρώ.

ΓΡΑΦΗΜΑ 1.1.2

Στη διαμόρφωση αυτού του υψηλού και συνεχώς αυξανόμενου εισπρακτέου υπολοίπου συμβάλλουν κυρίως ο φόρος εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων λόγω της τμηματικής καταβολής των φόρων (ΚΑΕ 0000), αλλά και οι άμεσοι φόροι παρελθόντων οικονομικών ετών (ΚΑΕ 0600), οι οποίοι παρουσιάζουν χαμηλό ποσοστό είσπραξης, οι έμμεσοι φόροι παρελθόντων οικονομικών ετών (ΚΑΕ 1600), οι προσαυξήσεις, τα πρόστιμα και οι χρηματικές ποινές (ΚΑΕ 3721 και 3732), καθώς και οι καταπτώσεις εγγυήσεων (ΚΑΕ 3300). Τα χαμηλά ποσοστά είσπραξης των φόρων παρελθόντων οικονομικών ετών καταδεικνύουν την αναποτελεσματικότητα των ρυθμίσεων παλαιών οφειλών, σε συνδυασμό με την παγιοποίηση νέων κατηγοριών φόρων.

Το ύψος των βεβαιωθέντων προστίμων, που αφορούν παραβάσεις του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων (ΚΒΣ) ανήλθε σε 30.411.899.240,89 ευρώ (ΚΑΕ 3732). Επισημαίνεται ότι, για το υπό εξέταση οικονομικό έτος, οι επαναβεβαιώσεις προστίμων, που έχουν επιβληθεί για παραβάσεις ΚΒΣ σε παρελθόντα οικονομικά έτη, ανέρχονται σε 29.260.572.828,70 ευρώ εκ των οποίων διεγράφησαν 194.448.068,92 ευρώ και εισπράχθηκαν μόνο 50.663.276,31 ευρώ.

Από την 1132679/12-09-2017 απάντηση της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων (ΓΓΔΕ) στο 42773/06-07-2017 έγγραφο της 7^{ης} Υπηρεσίας Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, για παροχή πληροφοριών, ως προς την παλαιότητα και την κατ' είδος ανάλυση του εισπρακτέου υπολοίπου των απαιτήσεων από πρόστιμα, προέκυψαν τα ακόλουθα:

(α) Ποσοστό 13,03% ή ποσό 3.961.791.334,48 ευρώ των απαιτήσεων από πρόστιμα ΚΒΣ αφορά την περίοδο 1976-2005, ενώ το υπόλοιπο ποσοστό 86,97% ή ποσό 26.450.139.337,61 ευρώ κατανέμεται στις χρήσεις 2006-2016 (σχετ. Πίν. 1.1.2.1).

(β) Το σύνολο των μειώσεων (διαγραφές ή εισπράξεις) των εν λόγω απαιτήσεων, σε σχέση με το έτος 2015, ανέρχεται σε 213.478.377,59 ευρώ. Από αυτά, ποσό 8.980.898,32 ευρώ ή ποσοστό 4,21% αφορά την περίοδο 1976-2005, ενώ το υπόλοιπο 204.497.479,27 ευρώ ή ποσοστό 95,79% κατανέμεται στις χρήσεις 2006-2015 (σχετ. Πίν. 1.1.2.2).

(γ) Το 36,03% των απαιτήσεων από πρόστιμα αφορά σε φυσικά πρόσωπα (ελεύθερους επαγγελματίες και μισθωτούς), το 54,57% σε Ανώνυμες εταιρείες και ΕΠΕ και το υπόλοιπο 9,40% σε λοιπά νομικά πρόσωπα (σχετ. Πίν. 1.1.2.3).

Οι σχετικοί πίνακες παρουσιάζουν κατωτέρω την παλαιότητα των ληξιπρόθεσμων υπολοίπων, καθώς και την κατηγορία οφειλετών που αυτά αφορούν:

Πίνακας 1.1.2.1
(αφορά χρέη που βεβαιώθηκαν έως και το 2016)

Κατανομή εισπρακτέου υπολοίπου Κ.Α.Ε. 3732 σε έτη βεβαίωσης		
ΕΤΟΣ Βεβαίωσης	ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ	Ποσοστό % επί του συνόλου
1976-2005	3.961.791.334,48	13,03%
2006-2009	4.463.352.112,00	14,68%
2010	1.675.313.148,67	5,51%
2011	2.747.492.835,79	9,03%
2012	6.556.311.446,62	21,56%
2013	2.402.005.148,60	7,90%
2014	4.019.209.734,35	13,22%
2015	3.221.618.690,60	10,59%
2016	1.364.836.220,98	4,49%
	30.411.930.672,09	100,00%

Πίνακας 1.1.2.2

Μειώσεις εισπρακτέου υπόλοιπου κατ' έτος (Κ.Α.Ε. 3732). Συγκριτικά στοιχεία 2015-2016			
ΕΤΟΣ Βεβαίωσης	ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ 2015	ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ 2016	ΜΕΙΩΣΕΙΣ ΚΑΤ'ΕΤΟΣ
1976-2005	3.970.772.232,80	3.961.791.334,48	8.980.898,32
2006-2009	4.475.049.039,39	4.463.352.112,00	11.696.927,39
2010	1.681.312.356,18	1.675.313.148,67	5.999.207,51
2011	2.759.130.638,99	2.747.492.835,79	11.637.803,20
2012	6.561.533.490,88	6.556.311.446,62	5.222.044,26
2013	2.439.169.750,22	2.402.005.148,60	37.164.601,62
2014	4.117.447.871,14	4.019.209.734,35	98.238.136,79
2015	3.256.157.449,10	3.221.618.690,60	34.538.758,50
2016		1.364.836.220,98	0,00
	29.260.572.828,70	30.411.930.672,09	213.478.377,59

Πίνακας 1.1.2.3

Κατανομή εισπρακτέου υπόλοιπου Κ.Α.Ε. 3732 ανά κατηγορία φορέα

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΠΟΣΟ	% επί του Συνόλου
ΦΥΣΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ	10.957.852.997,69	36,03%
ΑΛΛΟΔΑΠΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	180.553.610,75	0,59%
ΕΝΩΣΕΙΣ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΕΣ	43.216.205,56	0,14%
ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΑ ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΚΑΙ ΕΝΩΣΕΙΣ ΠΡΟΣΩΠΩΝ	52.799.356,27	0,17%
ΝΠΔΔ	121.481.361,80	0,40%
ΑΕ	11.986.629.497,31	39,41%
ΕΠΕ	4.579.729.195,02	15,06%
ΟΕ	721.127.927,59	2,37%
ΕΕ	1.298.162.720,18	4,27%
ΑΓΡΟΤΙΚΟΙ ΣΝ/ΣΜΟΙ ΚΑΙ Κ/Ξ	13.575.547,85	0,04%
ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	1.833.807,18	0,01%
ΙΔΡΥΜΑΤΑ, ΣΥΛΛΟΓΟΙ, ΣΩΜΑΤΕΙΑ	258.747.774,04	0,85%
ΑΛΛΕΣ ΝΟΜΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ-ΑΤΑΞΙΝΟΜΗΤΑ	196.189.239,65	0,65%
	30.411.899.240,89	100,00 %

Από τα προεκτεθέντα συνάγεται ότι, ενώ μεγάλο μέρος της ανωτέρω οφειλής είναι αμφιβόλου εισπραξιμότητας, δεν έχει γίνει μέχρι σήμερα, κατά πάγια τακτική, πρόβλεψη απομείωσης της σχετικής απαίτησης. Η αναποτελεσματικότητα δε στην είσπραξη των επιβαλλόμενων προστίμων οφείλεται στην ατελέσφορη λειτουργία των μηχανισμών εκτέλεσης ποινών και καταδεικνύει την αναγκαιότητα εκτίμησης από την Κεντρική Διοίκηση της εισπραξιμότητας των βεβαιωθέντων εσόδων άνω της 10ετίας και της συνακόλουθης διαγραφής των ανεπίδεκτων είσπραξης, έτσι ώστε ο Προϋπολογισμός να παρουσιάζει την πραγματική εικόνα του εισπρακτέου υπολοίπου.

Σημειώνεται ότι στο εισπρακτέο υπόλοιπο του Κρατικού Απολογισμού δεν περιλαμβάνονται τα μη εισπραχθέντα έσοδα των Τελωνείων της Χώρας, τα οποία ως βεβαιωτικές και εισπρακτικές αρχές⁴, μπορούν να ενεργούν βεβαίωση και είσπραξη δημοσίων εσόδων δυνάμει νόμιμου τίτλου. Οι αναφερόμενες απαιτήσεις τηρούνται σε λογιστικά βιβλία (βιβλίο εισπρακτέων απαιτήσεων) των Τελωνειακών Αρχών⁵, χωρίς ωστόσο να διενεργούνται κατάλληλες λογιστικές εγγραφές, προκειμένου αυτές να εμφανιστούν στο Εισπρακτέο Υπόλοιπο του Απολογισμού. Κατά συνέπεια, το υπόλοιπο που εκκρεμεί προς είσπραξη από τις αρμόδιες αρχές του Κράτους είναι διαφορετικό από αυτό που εμφανίζεται στον Απολογισμό. Η μη καταγραφή των ανείσπρακτων εσόδων από τα Τελωνεία στο Εισπρακτέο Υπόλοιπο του Απολογισμού αντίκειται προς τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 79 του Συντάγματος, που ορίζει ότι όλα τα έσοδα και έξοδα του Κράτους πρέπει να αναγράφονται στον ετήσιο προϋπολογισμό και τον απολογισμό, τις καθιερούμενες με το άρθρο 49 του ν. 4270/2014 «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας, ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ ...» (ΦΕΚ 143 Α'), αρχές της ενότητας και της καθολικότητας, σύμφωνα με τις οποίες όλα τα έσοδα και οι δαπάνες εγγράφονται και εμφανίζονται σε έναν ενιαίο προϋπολογισμό, καθώς και στην γενική αρχή της ειλικρίνειας, κατά τη διαχείριση των οικονομικών του Δημοσίου, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 33 περιπτ. δ' του ν.4270/2014, βάσει της οποίας κάθε οικονομική και δημοσιονομική πρόβλεψη πρέπει να στηρίζεται σε πραγματικά στοιχεία.

⁴ ν. 4270/2014, άρ. 81.

⁵ Σύμφωνα με την απόφαση Τ6110/1156/Α0019/19.7.1995 (ΦΕΚ 650 Β') του Υπουργού Οικονομικών, η οποία εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 2 του άρθρου 133 του ν. 1165/1918 «Περί Τελωνειακού Κώδικα» και εξακολουθεί να ισχύει σύμφωνα με το άρθρο 181 του ν. 2960/2001 «Εθνικός Τελωνειακός Κώδικας» (ΦΕΚ 265 Α').

1.1.3 Πιστωτικά Έσοδα

Πίνακας 1.1.3
Πιστωτικά Έσοδα Προϋπολογισμού

ΚΑΕ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΠΡΟΫΠΟΛ/ΝΤΑ (1)	ΕΙΣΠΡΑΧΘΕΝΤΑ (2)	ΑΠΟΚΛΙΣΗ (3)=(2)-(1)	% ΑΠΟΚΛΙΣΗ (4)=(3)/(1)
5000	ΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	532.736.567.000,00	547.120.348.379,25	14.383.781.379,25	2,70%
5100	Πιστωτικά έσοδα από δάνεια και τίτλους του Ελληνικού Δημοσίου	532.549.567.000,00	542.982.504.528,50	10.432.937.528,50	1,96%
5131	Έσοδα από εκδόσεις εντόκων γραμματίων του Ελληνικού Δημοσίου	37.549.000.000,00	40.998.347.000,00	3.449.347.000,00	9,19%
5162	Έσοδα από τη σύναψη δανείων μηχανισμού στήριξης	15.000.000.000,00	10.300.000.000,00	-4.700.000.000,00	-31,33%
5172	Έσοδα από πώληση τίτλων με σύμφωνο επαναγοράς	480.000.567.000,00	491.684.157.528,50	11.683.590.528,50	2,43%
5200	Συμφωνίες ανταλλαγής κεφαλαίων και είσπραξης χρεολυσίων	0,00	3.075.848.654,45	3.075.848.654,45	-
5293	Εισπράξεις χρεολυσίων συμφωνίας ανταλλαγής Ομολόγων	0,00	501.255.647,62	501.255.647,62	-
5294	Εισπράξεις χρεολυσίων συμφωνίας ανταλλαγής Δανείων	0,00	2.151.083.022,59	2.151.083.022,59	-
5223	Εισπράξεις από επιστροφές χρεολυσίων ομολόγων	0,00	423.509.984,24	423.509.984,24	-
5300	Εισπράξεις από επιστροφές δαπανών Δημοσίου Χρέους	0,00	10.582.071,38	10.582.071,38	-
5311	Εισπράξεις από επιστροφές δαπανών Δημοσίου Χρέους	0,00	10.582.071,38	10.582.071,38	-
5400	Εισπράξεις από τόκους Δημοσίου Χρέους	0,00	498.313.202,27	498.313.202,27	-
5493	Εισπράξεις τόκων από ανταλλαγές επιτοκίων	0,00	480.438.758,21	480.438.758,21	-
5497	Εισπράξεις από επιστροφές τόκων Δημοσίου Χρέους	0,00	17.874.444,06	17.874.444,06	-
5800	Έσοδα από αναλήψεις χρεών	187.000.000,00	553.099.922,65	366.099.922,65	195,78%
5821	Έσοδα από αναλήψεις χρεών Φορέων Γενικής Κυβέρνησης	187.000.000,00	553.099.922,65	366.099.922,65	195,78%
9000	ΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ Π.Δ.Ε.	2.330.000.000,00	368.000.000,00	-1.962.000.000,00	-84,21%
9100	Πιστωτικά έσοδα από δάνεια και τίτλους του Ελληνικού Δημοσίου	2.330.000.000,00	368.000.000,00	-1.962.000.000,00	-84,21%
9131	Έσοδα από εκδόσεις εντόκων γραμματίων του Ελληνικού Δημοσίου	2.330.000.000,00		-2.330.000.000,00	-100,00%
9161	Έσοδα από τη σύναψη ειδικών και διακρατικών δανείων	0,00	368.000.000,00	368.000.000,00	-
Σύνολο Πιστωτικών Εσόδων		535.066.567.000,00	547.488.348,50	12.421.781.379,25	2,33%

Τα πιστωτικά έσοδα (δανεισμός) παρουσιάζουν αύξηση σε σχέση με τα προϋπολογισθέντα κατά 14.383.781.379,25 ευρώ, ήτοι ποσοστό 2,7%. Το μεγαλύτερο τμήμα των πιστωτικών εσόδων προέρχεται από τα «Πιστωτικά έσοδα από δάνεια και τίτλους του Ε.Δ.» (ΚΑΕ 5100), που ανήλθαν σε 542.982.504.528,50 ευρώ, με απόκλιση 10.432.937.528,50 ευρώ από την πρόβλεψη, ενώ τα «έσοδα από τη σύναψη δανείων μηχανισμού στήριξης» (ΚΑΕ 5162) παρουσιάζονται μειωμένα σε σχέση με την πρόβλεψη κατά 4.700.000.000,00 ευρώ⁶.

Διαπιστώνεται ότι το Υπουργείο Οικονομικών, για το οικονομικό έτος 2016, συμμορφώθηκε με τη σύσταση 7.1 της Διαδήλωσης του Ελεγκτικού Συνεδρίου 2015, στην οποία αναφέρεται η ανάγκη για «ακριβή πρόβλεψη στον προϋπολογισμό όλων των μεγεθών, που αφορούν στην εκτέλεσή του, συμπεριλαμβανομένου και του βραχυπρόθεσμου δανεισμού». Αυτό είχε ως αποτέλεσμα ότι ενώ ο αρχικός προϋπολογισμός για «Έσοδα από πώληση τίτλων με σύμφωνο επαναγοράς» (ΚΑΕ 5172)⁷ προέβλεπε ποσό 480 δις ευρώ, ο τελικός απολογισμός ανήλθε σε ποσό 491,6 δις ευρώ, ήτοι απόκλιση μόνο κατά 2,43% ή 11,6 δις ευρώ από το προϋπολογισθέν.

Αναφορικά με τα έσοδα από «Συμφωνίες ανταλλαγής κεφαλαίων και είσπραξης χρεολυσίων» (ΚΑΕ 5200) και «Εισπράξεις από τόκους Δημοσίου Χρέους» (ΚΑΕ 5400), ενώ δεν είχε πραγματοποιηθεί καμία πρόβλεψη στον Προϋπολογισμό, απολογιστικά ανέρχονται σε 3.075,8 εκατ. ευρώ και 498,3 εκατ. ευρώ, αντίστοιχα. Το γεγονός ότι περιελήφθησαν απολογιστικά τα ανωτέρω έσοδα οφείλεται στη μεταγενέστερη ακύρωση συμφωνιών ανταλλαγής (swaps), οι οποίες είχαν επιλεγεί ως παράγωγα προϊόντα αντιστάθμισης κινδύνων και αφορούσαν ομόλογα πριν το PSI («κούρεμα» ομολόγων).

Τέλος, σε σχέση με τα «Πιστωτικά έσοδα ΠΔΕ» (ΚΑΕ 9000) διαπιστώνεται υστέρηση έναντι της πρόβλεψης για το 2016 κατά 1.962.000.000,00 ευρώ, ενώ τα προϋπολογισθέντα «Έσοδα από εκδόσεις εντόκων γραμματίων του Ελληνικού Δημοσίου» (ΚΑΕ 9131), ποσού 2.330.000.000,00 ευρώ, δεν περιελήφθησαν στον Απολογισμό του Π.Δ.Ε., όπως δε προκύπτει από το από 30.10.2017 έγγραφο του ΓΛΚ, που απεστάλη ηλεκτρονικά στο Ελεγκτικό Συνέδριο, το ποσό αυτό ενεγράφη στον ΚΑΕ 5131 του Τακτικού Προϋπολογισμού.

⁶ Βλέπε κεφάλαιο 2.2.2. Δημόσιο Χρέος, λόγω της μη ολοκλήρωσης της 2^{ης} αξιολόγησης εφαρμογής του προγράμματος εντός του 2016.

⁷ Οι πράξεις πώλησης τίτλων με συμφωνία επαναγοράς υλοποιούνται μέσω του «κοινού κεφαλαίου ΝΠΔΔ και Ασφαλιστικών Φορέων» του οποίου η διαχείριση έχει ανατεθεί στην Τράπεζα της Ελλάδος και πραγματοποιεί για λογαριασμό του Ελληνικού δημοσίου ο ΟΔΔΗΧ. (βλέπε παρακάτω 1.1.3.1).

1.1.3.1 Στοιχεία αναφορικά με το «Κοινό Κεφάλαιο»

Με το άρθρο πρώτο του ν.4323/2015 (ΦΕΚ 43 Α'/27.4.2015), όπως ο νόμος αυτός τροποποιήθηκε με το άρθρο 37 του ν.4325/2015 (ΦΕΚ 47 Α'/11.5.2015), κυρώθηκε η από 20 Απριλίου 2015 Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου «Κατεπείγουσα ρύθμιση για τη μεταφορά ταμειακών διαθεσίμων των Φορέων Γενικής Κυβέρνησης προς επένδυση στην Τράπεζα της Ελλάδος» (ΦΕΚ 41 Α') και οι Φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, όπως αυτοί προσδιορίζονται από το ισχύον «Μητρώο Φορέων Γενικής Κυβέρνησης»⁸ που τηρείται με ευθύνη της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής και οι ΟΤΑ α' και β' βαθμού υποχρεώθηκαν, κατά παρέκκλιση κάθε άλλης γενικής ή ειδικής διάταξης ή διαδικασίας, να καταθέτουν τα ταμειακά τους διαθέσιμα και να μεταφέρουν τα κεφάλαια των προθεσμιακών τους καταθέσεων σε λογαριασμούς ταμειακής διαχείρισης που τηρούνται στην Τράπεζα της Ελλάδος.

Στο πλαίσιο του ελέγχου της 7^{ης} Υπηρεσίας Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου διευκρινίστηκε από την ΤτΕ ότι το Χαρτοφυλάκιο του Κοινού Κεφαλαίου αποτελεί ομάδα περιουσίας και δεν είναι διαχωρίσιμο ανά φορέα ως προς τα επενδυτικά μέσα, όπως άλλωστε συμβαίνει σε κάθε συλλογική επένδυση. Το ίδιο ισχύει και για τα εκάστοτε μη επενδυμένα κεφάλαια που μεταφέρθηκαν από τους φορείς προς επένδυση στην ΤτΕ.

Ακολούθως, περιγράφεται η διάρθρωση του Κοινού Κεφαλαίου τόσο ως προς το μητρώο των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης όσο ως προς εκείνο των ΟΤΑ α' και β' βαθμού.

⁸<http://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SEL08/>

Πίνακας 1.1.3.2
ΔΙΑΦΘΡΩΣΗ ΚΟΙΝΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΦΟΡΕΩΝ ΓΕΝ. ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

ΔΙΑΦΘΡΩΣΗ ΚΟΙΝΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΦΟΡΕΩΝ ΓΕΝ. ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ	Τρέχουσα Αξία	%
Ασφαλιστικοί φορείς	11.930.334.844,57	91,2%
<i>Ασφ/κο κεφ. Αλληλ.γενεών</i>	<i>3.710.972.815</i>	
<i>Ενιαίος Φορέας Κοινων. Ασφαλ.-κλαδ συντάξεων</i>	<i>3.201.716.530</i>	
<i>Ενιαίο ταμ. Επικ. Ασφαλ. & εφαπ. παροχών</i>	<i>1.772.773.872</i>	
<i>Λοιποί ασφαλιστικοί φορείς</i>	<i>691.501.074</i>	
Νομικά Πρόσωπα και άλλοι φορείς	592.832.658	4,5%
ΟΑΕΔ	492.440.900,00	3,8%
Εκπαιδευτικά Ιδρύματα	67.104.389,00	0,5%
ΣΥΝΟΛΟ	13.082.712.792	100,0%
ποσοστό επί γενικού συνόλου	97%	
ΔΙΑΦΘΡΩΣΗ ΚΟΙΝΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΟΤΑ Α & Β ΒΑΘΜΟΥ	Τρέχουσα Αξία	%
Περιφέρεια Αττικής	228.068.747	65,3%
Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου	27.241.461	7,8%
Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας Και Θράκης	10.785.887	3,1%
Δήμος Ηρακλείου Κρήτης	9.335.727	2,7%
Δήμος Χανίων	9.000.000	2,6%
Δήμος Ζωγράφου	8.493.806	2,4%
Δήμος Χαλανδρίου	7.389.696	2,1%
Δήμος Αιγάλεω	7.106.125	2,0%
Λοιποί Δήμοι & Περιφέρειες	41.818.706	12,0%
ΣΥΝΟΛΟ	349.240.155	100,0%
ποσοστό επί γενικού συνόλου	3%	
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΚΟΙΝΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ	13.431.952.947	

Από την επισκόπηση των στοιχείων προκύπτει ότι φορείς της Γενικής Κυβέρνησης και ΟΤΑ α' και β' βαθμού δεν έχουν συμμορφωθεί με τις διατάξεις της ανωτέρω ΠΝΠ, ως προς τη συμμετοχή τους στο Κοινό Κεφάλαιο και το ποσό αυτής.

Στο πλαίσιο της ανάγκης επείγουσας εφαρμογής της από 20.4.2015 ΠΝΠ, το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Αλληλεγγύης, πρόσφατα, προέβη σε υπενθύμιση⁹ προς τους εποπτευόμενους από αυτό ασφαλιστικούς φορείς (ΕΦΚΑ, ΟΑΕΔ, ΜΤΠΥ, ΝΑΤ και ΟΓΑ και ΕΟΠΥΥ)¹⁰, για την αυστηρή εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 2 του ν.3586/2007 (ΦΕΚ 151 Α') και του άρθρου 1 του ν.4323/2015.

⁹Εγγραφο Υπουργείου οικ. 33203/2017.

¹⁰ Στους φορείς αυτούς έχει ενσωματωθεί η συντριπτική πλειοψηφία των ασφαλιστικών φορέων.

1.2 Έξοδα Απολογισμού

Πίνακας 1.2.1
Ανακεφαλαίωση Δαπανών Προϋπολογισμού

Οικονομικό Έτος 2016 (σε ευρώ)

ΚΑΕ	Κατηγορία Εξόδου	Προϋπολογισμός	Διαμόρφωση	Απολογισμός Εξόδων	% Εκτέλεσης Π/Υ
Ξ0000	Πληρωμές για Υπηρεσίες	18.845.573.888,00	19.268.071.214,20	18.920.470.184,05	0,4%
Ξ0100	Προεδρική χορηγία, βουλευτικές αποζημιώσεις κ.λπ.	28.258.000,00	27.694.100,00	27.691.674,72	
Ξ0200	Αμοιβές πολιτικών υπαλλήλων (τακτικοί και Ι.Δ.Α.Χ.)	7.610.461.845,00	7.772.726.521,26	7.742.864.981,15	
Ξ0300	Αμοιβές υπαλλήλων με σχέση εργασίας Ι.Δ. ορισμένου χρόνου και ειδικών κατηγοριών	175.149.275,00	172.638.960,05	165.346.499,17	
Ξ0400	Αμοιβές στρατιωτικών γενικά, οργάνων ΕΛ.ΑΣ., Λ.Σ., Π.Σ.	3.419.681.880,00	3.511.725.039,55	3.507.239.728,42	
Ξ0500	Πρόσθετες και παρεπόμενες παροχές	318.730.495,00	374.744.227,69	340.463.562,67	
Ξ0600	Συντάξεις δημόσιων λειτουργών	6.520.000.000,00	6.375.874.000,00	6.369.784.302,19	
Ξ0700	Πληρωμές για μετακινήσεις	106.105.199,00	160.364.647,89	103.124.803,37	
Ξ0800	Πληρωμές για λοιπές υπηρεσίες	667.187.194,00	872.303.717,76	663.954.632,36	
Ξ1000	Προμήθειες Αγαθών και Κεφαλαιακού Εξοπλισμού	475.972.224,00	521.658.610,93	433.825.733,19	-8,9%
Ξ1100	Προμήθεια ειδών εξοπλισμού υπηρεσιών, εργαστηρίων κ.λπ.	60.139.637,00	80.275.658,08	52.476.674,19	
Ξ1200	Προμήθεια υγειονομικού, φαρμακευτικού υλικού και ειδών καθαριότητας	40.187.045,00	39.522.481,25	33.611.495,52	
Ξ1300	Προμήθεια ειδών συντήρησης και επισκευής εγκαταστάσεων και εξοπλισμού	48.270.082,00	53.039.911,41	38.892.653,82	
Ξ1400	Προμήθεια ειδών διατροφής, ιματισμού, υπόδησης, εξάρτυσης, εστίασης, κατασκήνωσης και άθλησης	94.734.024,00	107.226.103,81	102.239.170,38	
Ξ1500	Προμήθεια καυσίμων και λιπαντικών	180.326.115,00	172.202.037,57	157.277.980,50	
Ξ1600	Διάφορες προμήθειες	15.748.395,00	23.442.987,29	17.831.604,61	
Ξ1700	Προμήθεια κεφαλαιακού εξοπλισμού	27.490.256,00	27.337.714,52	14.807.185,92	
Ξ1900	Στρατιωτικές κατασκευές, προμήθειες και εξοπλισμοί	9.076.670,00	18.611.717,00	16.688.968,25	
Ξ2000	Πληρωμές Μεταβιβαστικές	15.313.123.000,00	16.987.404.465,14	16.826.072.618,16	9,9%

ΚΑΕ	Κατηγορία Εξόδου	Προϋπολογισμός	Διαμόρφωση	Απολογισμός Εξόδων	% Εκτέλεσης Π/Υ
Ξ2100	Επιδότησεις, οικονομικές ενισχύσεις, κάλυψη ελλειμμάτων ειδικών διαχειρίσεων, ειδικών λογαριασμών κ.λπ.	351.342.000,00	353.943.817,00	320.157.357,86	
Ξ2200	Επιχορηγήσεις σε νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου (οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, γεωργικούς, βιοτεχνικούς, βιομηχανικούς και τουριστικούς οργανισμούς).	192.225.500,00	173.803.681,04	165.626.710,78	
Ξ2300	Επιχορηγήσεις σε νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου (ιδρύματα και οργανισμοί υγείας, πρόνοιας, κοινωνικής ασφάλισης και λογαριασμούς)	10.644.360.800,00	11.812.073.558,80	11.808.174.837,47	
Ξ2400	Επιχορηγήσεις σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου (επιστημονικά, εκπαιδευτικά, πολιτιστικά, λογαριασμούς, λοιπά ιδρύματα και οργανισμούς)	1.203.071.500,00	1.218.418.810,00	1.209.377.818,69	
Ξ2500	Επιχορηγήσεις σε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου	785.287.400,00	972.615.562,62	898.431.560,22	
Ξ2600	Επιχορηγήσεις, εισφορές και συνδρομές σε διεθνείς οργανισμούς και κοινότητες του εξωτερικού	111.935.300,00	120.071.419,00	117.421.117,74	
Ξ2700	Εισοδηματικές ενισχύσεις και λοιπές μεταβιβάσεις	1.648.817.500,00	1.959.165.414,04	1.931.840.919,41	
Ξ2800	Επιχορηγήσεις για αποδοχές προσωπικού γενικά, πρόσθετες και λοιπές παροχές και αποζημιώσεις.	376.083.000,00	377.312.202,64	375.042.295,99	
Ξ3000	Πληρωμές που αντிகρίζονται από πραγματοποιούμενα έσοδα	4.865.815.000,00	4.971.153.026,62	4.865.631.105,62	
Ξ3100	Επιστροφές όσων εισπράχθηκαν χωρίς να οφείλονται	29.500.000,00	43.917.637,00	31.898.774,99	
Ξ3200	Αποδόσεις εσόδων που εισπράχθηκαν για τρίτους	3.010.595.000,00	3.027.374.389,62	2.990.548.257,40	
Ξ3300	Δαπάνες εκμετάλλευσης κρατικής περιουσίας	7.920.000,00	8.250.000,00	5.940.217,97	
Ξ3400	Αποδόσεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση	1.817.800.000,00	1.891.611.000,00	1.837.243.855,26	
Ξ4000	Δαπάνες Βορειοατλαντικού Συμφώνου (Ν.Α.Τ.Ο.) που εκτελούνται με πιστώσεις κρατών-μελών	36.451.000,00	69.852.544,00	68.769.741,80	88,7%
Ξ4100	Δαπάνες έργων κοινού ενδιαφέροντος NATO που εκτελούνται στην Ελλάδα και χρηματοδοτούνται εξ ολοκλήρου από εισφορές των κρατών-μελών αυτού		12.349.757,00	12.341.280,87	
Ξ4200	Δαπάνες Πεδίου Βολής Κρήτης που χρηματοδοτούνται αποκλειστικά από τους χρήστες αυτού		7.800.000,00	7.432.056,50	

ΚΑΕ	Κατηγορία Εξόδου	Προϋπολογισμός	Διαμόρφωση	Απολογισμός Εξόδων	% Εκτέλεσης Π/Υ
Ξ4300	Εθνικές υποχρεώσεις	29.181.000,00	36.696.030,00	36.477.054,53	
Ξ4400	Συμμετοχή της Ελλάδας σε δαπάνες Ν.Α.Τ.Ο.	500.000,00	500.000,00	496.838,27	
Ξ4500	Αποστολές εξωτερικού για υπηρεσία Ν.Α.Τ.Ο.	6.570.000,00	5.676.747,00	5.401.892,01	
Ξ4600	Απαλλοτριώσεις	200.000,00	200.000,00		
Ξ4700	Συμμετοχή των λοιπών κρατών μελών Ν.Α.Τ.Ο. σε δαπάνες που χρηματοδοτούνται από ειδικά έσοδα		6.630.010,00	6.620.619,62	
Ξ5000	Δαπάνες που δεν εντάσσονται σε άλλες κατηγορίες	1.402.805.758,00	517.454.642,27	180.530.354,41	
Ξ5100	Διάφορες σύνθετες δαπάνες	1.197.943.958,00	262.272.368,63	25.603.207,13	
Ξ5200	Διάφορες σύνθετες δαπάνες	28.723.900,00	79.673.051,53	11.581.277,27	
Ξ5300	Προγράμματα χρηματοδοτούμενα από την Ε.Ε.	163.852.900,00	164.259.368,70	133.295.330,01	
Ξ5400	Εθνική συμμετοχή για προγράμματα συγχρηματοδοτούμενα από την Ε.Ε.	12.285.000,00	10.827.900,00	10.050.540,00	
Ξ5500	Πιστώσεις υπό κατανομή για την αντιμετώπιση δαπανών μισθοδοσίας προσωπικού στα πλαίσια κινητικότητας και ανακατανομής προσωπικού του δημοσίου τομέα		421.953,41		
Ξ6000	Πληρωμές για την εξυπηρέτηση της Δημόσιας Πίστης	541.523.170.000,00	552.854.465.287,00	551.052.292.938,77	1,8%
Ξ6100	Τόκοι δημόσιου χρέους	5.930.100.000,00	6.555.319.843,00	6.086.091.148,34	
Ξ6200	Χρεολύσια δημόσιου χρέους	527.240.130.000,00	541.909.106.483,00	541.899.329.314,09	
Ξ6300	Δαπάνες δημόσιου χρέους	80.005.000,00	90.587.067,00	65.225.279,22	
Ξ6400	Πληρωμές υποχρεώσεων του Δημόσιου από αναλαμβανόμενες από αυτό εγγυήσεις υπέρ τρίτων	1.773.000.000,00	1.773.000.000,00	1.651.020.073,04	
Ξ6500	Τακτοποίηση ακάλυπτων επιταγών και ελλειμμάτων δημοσίων διαχειρίσεων	360.000,00	381.864,00	26.671,94	
Ξ6600	Τακτοποίηση συναλλαγματικών διαφορών και λοιπών υποχρεώσεων	678.000,00	669.719,00	79.762,32	
Ξ6700	Χορηγούμενα δάνεια σε ευρώ-συνάλλαγμα	22.000,00	22.000,00		
Ξ6800	Τακτοποίηση παλαιών διαχειρίσεων	400.875.000,00	766.974.923,00	766.974.922,65	
Ξ6900	Υποχρεώσεις από προγράμματα εξοπλισμού των Ενόπλων Δυνάμεων(Ε.Δ.)	6.098.000.000,00	1.758.403.388,00	583.545.767,17	

ΚΑΕ	Κατηγορία Εξόδου	Προϋπολογισμός	Διαμόρφωση	Απολογισμός Εξόδων	% Εκτέλεσης Π/Υ
Ξ7000	Απαλλοτριώσεις, Αγορές, Ανεγέρσεις κ.λπ.	692.680.000,00	695.046.031,00	604.348.220,96	-12,8%
Ξ7200	Απαλλοτριώσεις, αγορές, μελέτες-έρευνες, ανεγέρσεις και εκτελέσεις έργων	580.700.000,00	580.766.031,00	579.361.137,63	-0,2%
Ξ7300	Συμμετοχή του Δημοσίου στο μετοχικό κεφάλαιο εταιρειών κ.λπ.	111.980.000,00	114.280.000,00	24.987.083,33	-77,7%
Ξ8000	Πληρωμές για έργα του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων	6.750.000.000,00	6.833.204.547,06	6.283.653.965,63	-6,9%
Ξ8200	Πληρωμές για έργα χρηματοδοτούμενα από εθνικούς πόρους	750.000.000,00	829.099.175,06	809.902.445,64	8,0%
Ξ8300	Πληρωμές για έργα συγχρηματοδοτούμενα από κοινοτικούς πόρους .	6.000.000.000,00	6.004.105.372,00	5.473.751.519,99	-8,8%
Ξ9000	Εξόφληση απλήρωτων υποχρεώσεων παρελθόντων οικονομικών ετών (περιλαμβάνεται και η αποκατάσταση παγίας προκαταβολής)	125.976.130,00	3.052.722.427,88	2.971.498.460,44	2258,8%
Ξ9100	Εξόφληση απλήρωτων υποχρεώσεων από προμήθειες αγαθών και κεφαλαιουχικού εξοπλισμού	19.492.762,00	57.260.028,45	51.858.324,19	166,0%
Ξ9200	Εξόφληση απλήρωτων υποχρεώσεων από μεταβιβαστικές πληρωμές	23.436.000,00	2.422.758.684,00	2.380.948.814,60	10059,4%
Ξ9500	Εξόφληση απλήρωτων υποχρεώσεων από πρόσθετες και παρεπόμενες παροχές	21.561.505,00	21.372.871,74	18.555.104,79	-13,9%
Ξ9700	Εξόφληση απλήρωτων υποχρεώσεων από μετακινήσεις	19.691.069,00	20.894.637,22	15.972.982,38	-18,9%
Ξ9800	Εξόφληση απλήρωτων υποχρεώσεων από λοιπές υπηρεσίες	33.085.080,00	512.170.580,11	491.673.071,83	1386,1%
Ξ9900	Εξόφληση απλήρωτων υποχρεώσεων από δαπάνες που δεν εντάσσονται σε άλλες κατηγορίες	8.709.714,00	18.265.626,36	12.490.162,65	43,4%
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	590.031.567.000,00	605.771.032.796,10	602.207.093.323,03	2%

1.2.1 Επισκόπηση επί των Εξόδων του Τακτικού Προϋπολογισμού

Για το οικονομικό έτος 2016 οι προβλέψεις των εξόδων του Προϋπολογισμού της Κεντρικής Διοίκησης ανέρχονταν στο ποσό των 590.031.567.000,00 ευρώ, ενώ οι τελικές πληρωμές

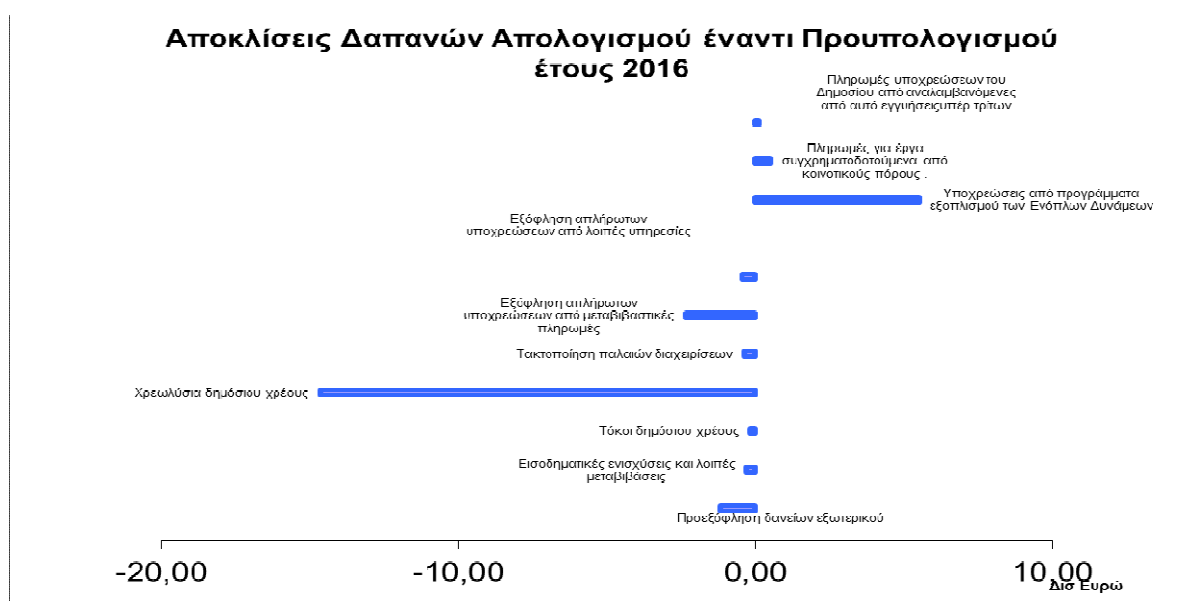
(Απολογισμός) ανήλθαν στο ποσό των 602.207.093.323,03 ευρώ, παρουσιάζοντας υπέρβαση σε σχέση με τις αρχικές προβλέψεις ποσοστού μόλις 2,1%, ήτοι ποσού 12.175.526.323,03 ευρώ.

Το μικρό ποσοστό της υπέρβασης καταδεικνύει τη συμμόρφωση προς τη σύσταση του Ελεγκτικού Συνεδρίου στην τελευταία έκθεση επί του Απολογισμού της Κεντρικής Διοίκησης του Κράτους (σύσταση 1, κεφάλαιο 7), σύμφωνα με την οποία κρίνεται απαραίτητη η ακριβής πρόβλεψη στον προϋπολογισμό όλων των μεγεθών που αφορούν την εκτέλεσή του, συμπεριλαμβανομένου και του βραχυπρόθεσμου δανεισμού. Σημειώνεται ότι στις χρήσεις 2014 και 2015, η υπέρβαση του απολογισμού σε σύγκριση με τον προϋπολογισμό ήταν 75,16% και 441%, αντίστοιχα και οφειλόταν κυρίως στην μη ορθή αποτύπωση του βραχυπρόθεσμου δανεισμού κατά την κατάρτιση του προϋπολογισμού.

Αφαιρουμένων, από το αρχικό προϋπολογισθέν ποσό των εξόδων, των πληρωμών για την εξυπηρέτηση της δημόσιας πίστης (ΚΑΕ 6000), ο προϋπολογισμός ανέρχεται σε 48.508.397.000,00 ευρώ, η διαμόρφωσή του ανέρχεται σε 52.916.567.509,10 ευρώ και οι πληρωμές σε 51.154.800.384,26 ευρώ. Κατά συνέπεια, η καθαρή υπέρβαση ανέρχεται σε ποσό 2.646.403.384,26 ευρώ ή ποσοστό 5,5% και οφείλεται κυρίως σε εξόφληση απλήρωτων υποχρεώσεων παρελθόντων οικονομικών ετών, τα οποία δεν είχαν προβλεφθεί ορθώς κατά την κατάρτιση του προϋπολογισμού.

Στο ιστόγραμμα που ακολουθεί, παρουσιάζονται οι σημαντικότερες αποκλίσεις σε επίπεδο Κωδικών Εξόδων:

Ιστόγραμμα 1.2.1:

Οι κυριότερες υπερβάσεις εξόδων σε σχέση με τον προϋπολογισμό, όπως αποτυπώνονται στο παραπάνω ιστόγραμμα, είναι οι ακόλουθες:

(α) Η εξόφληση απλήρωτων υποχρεώσεων από μεταβιβαστικές πληρωμές (επιχορήγηση για την πληρωμή παλαιών υποχρεώσεων σε ΤΠΔΥ, ΕΟΠΥΥ, Νοσηλευτικά Ιδρύματα κ.ά. ΚΑΕ Ξ9200) ανήλθε σε 2,4 δις ευρώ, ενώ είχαν προϋπολογισθεί μόνο 23,4 εκατ. ευρώ.

(β) Οι επιχορηγήσεις σε νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου (ιδρύματα και οργανισμούς υγείας, πρόνοιας, κοινωνικής ασφάλισης και ειδικούς λογαριασμούς, ΚΑΕ Ξ2300) ανήλθαν σε 11,8 δις ευρώ, ενώ είχαν προϋπολογισθεί σε 10,6 δις ευρώ, δημιουργώντας υπέρβαση κατά 1,2 δις ευρώ.

γ) Η εξόφληση απλήρωτων υποχρεώσεων από λοιπές υπηρεσίες (πάσης φύσεως δαπάνες σε εκτέλεση δικαστικών αποφάσεων ή συμβιβαστικών πράξεων ΚΑΕ Ξ9800) είχαν προϋπολογισθεί σε 33 εκατ. ευρώ, ενώ οι πληρωμές ανήλθαν τελικά σε 491,6 εκατ. ευρώ, δηλαδή υπέρβαση κατά 458 εκατ. ευρώ.

δ) Οι αναλήψεις χρεών Φορέων Γενικής Κυβέρνησης (ΚΑΕ 6820), για την τακτοποίηση παλαιών διαχειρίσεων, είχαν προϋπολογισθεί σε 187 εκατ. ευρώ και τελικά ανήλθαν σε 553 εκατ. ευρώ, δημιουργώντας υπέρβαση κατά 366.099.922,65 ευρώ.

ε) Οι εισοδηματικές ενισχύσεις και λοιπές μεταβιβάσεις (ΕΚΑΣ, έκτακτη οικονομική ενίσχυση ανθρωπιστικής κρίσης, κοινωνικό εισόδημα αλληλεγγύης, επιδόματα πολυτέκνων κ.λπ., ΚΑΕ Ξ2700) είχαν προϋπολογισθεί σε 1.648.817.500,00 ευρώ, ενώ οι πληρωμές ανήλθαν σε 1.931.840.919,41 ευρώ, δημιουργώντας έτσι υπέρβαση κατά 283 εκατ. ευρώ.

Αντίθετα, υπολείπονται των προβλέψεων οι ακόλουθες δαπάνες του προϋπολογισμού:

α) Υποχρεώσεις προηγούμενων οικονομικών ετών από προγράμματα εξοπλισμού των Ενόπλων Δυνάμεων (ΚΑΕ Ξ6900), που είχαν προϋπολογισθεί στο ποσό των 6,1 δις ευρώ και τελικά ανήλθαν σε 0,58 δις ευρώ.

β) Πληρωμές για έργα συγχρηματοδοτούμενα από κοινοτικούς πόρους (ΚΑΕ Ξ8300), που υστερούν σε σχέση με τον προϋπολογισμό κατά 0,53 δις ευρώ, καθώς είχαν προϋπολογισθεί 6 δις ευρώ, ενώ τελικά δαπανήθηκαν 5,47 δις ευρώ.

γ) Πληρωμές υποχρεώσεων του Δημοσίου από αναλαμβανόμενες από αυτό εγγυήσεις υπέρ τρίτων (ΚΑΕ Ξ6400), κυρίως ιδιωτών ή επιχειρήσεων, που υστερούν σε σχέση με τις πιστώσεις του αρχικού προϋπολογισμού κατά 121 εκατ. ευρώ περίπου, αφού, ενώ είχε προϋπολογισθεί ποσό 1,77 δις ευρώ, από τον συγκεκριμένο ΚΑΕ δαπανήθηκαν 1,65 δις ευρώ.

1.2.2 Αποθεματικό

Από το Αποθεματικό του Κρατικού Προϋπολογισμού (άρθρο 59 ν. 4270/2014) χορηγήθηκαν πιστώσεις ύψους 882.664.673,00 ευρώ¹¹ με αρχική προϋπολογισθείσα πίστωση 1 δις ευρώ (ΚΑΕ 5111) και αναλύονται σε γενικές κατηγορίες ως εξής: α) πληρωμή μισθοδοσιών και υπερωριών 74.745.473,00 ευρώ, β) λειτουργικά έξοδα και επιχορηγήσεις σε φορείς 144.310.877,00 ευρώ, γ) προσφυγική κρίση 126.662.337,00 ευρώ, δ) εκτέλεση δικαστικών αποφάσεων 199.503.365,00 ευρώ, ε) απόδοση δαπανών από ειδικές κατηγορίες εσόδων (π.χ. παράβολα, συνδρομές κ.λπ.) 48.104.981,00 ευρώ στ) συμβατικές υποχρεώσεις 53.561.192,00 ευρώ, ζ) χρηματοδότηση πολιτικών κομμάτων 7.000.000,00 ευρώ, η) άλλες ενέργειες 36.716.448,00 ευρώ και θ) για το πρόγραμμα ανθρωπιστικής κρίσης και κοινωνικό εισόδημα αλληλεγγύης 198.060.000,00 ευρώ.

Από την επισκόπηση των πιστώσεων προκύπτει ότι η χρήση του Αποθεματικού δεν είναι πάντοτε σύμφωνη με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 59 του ν.4270/2014, όπως αυτή τροποποιήθηκε με την ομοίου περιεχομένου, ως προς το ζήτημα αυτό, περ. 5 της υποπαραγράφου Δ10 του άρθρου 2 του ν.4336/2015 (ΦΕΚ 94 Α'/14.8.2015), που προβλέπει την κάλυψη από το αποθεματικό μόνο άμεσων, σημαντικών, αναπόφευκτων και επειγουσών δαπανών, η πρόβλεψη των οποίων δεν ήταν εφικτή κατά το χρόνο ψήφισης του ετήσιου Κρατικού Προϋπολογισμού ή των συμπληρωματικών προϋπολογισμών.

Ενδεικτικά, αναφέρονται οι ακόλουθες περιπτώσεις, στις οποίες η χρήση του αποθεματικού φέρεται ότι δεν εμπίπτει στο ρυθμιστικό πεδίο των ως άνω διατάξεων.

(α) Μεταφορά πίστωσης ύψους 11.922.380,00 ευρώ στο Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, που αφορά ενίσχυση του Ιδρύματος Νεολαίας και Δια Βίου Μάθησης (ΙΝΕΔΙΒΙΜ), για την κάλυψη δαπανών μισθοδοσίας ωρομίσθιων εκπαιδευτικών των δημοσίων Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ), περίπτωση που δεν μπορεί να θεωρηθεί απρόοπτο συμβάν, γιατί πρόκειται για καταβολή δεδουλευμένων ποσών.

(β) Μεταφορά πίστωσης ύψους 17.000.000,00 ευρώ στο αυτό Υπουργείο, για την καταβολή δαπανών πανεπιστημιακών συγγραμμάτων, περίπτωση που δεν κρίνεται απρόβλεπτη.

¹¹ Έγγραφο ΥΠΟΙΚ 0003959 ΕΞ 2017/6-4-2017.

(γ) Μεταφορά πίστωσης ύψους 14.387.000,00 ευρώ στο Υπουργείο Πολιτισμού, για την επιχορήγηση του Οργανισμού Μεγάλου Μουσικής Αθηνών, προς εξόφληση ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων προηγούμενων οικονομικών ετών.

(δ) Μεταφορά πίστωσης ύψους 30.000.000,00 ευρώ στο Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων για επιχορήγηση στην ανώνυμη εταιρεία Οδικές Συγκοινωνίες (με διακριτικό τίτλο Ο.ΣΥ. Α.Ε.), προς κάλυψη άμεσων και ανελαστικών υποχρεώσεων της και ως εκ τούτου προβλέψιμων.

(ε) Μεταφορά πίστωσης ύψους 6.500.000,00 ευρώ στο αυτό Υπουργείο, για την επιχορήγηση σε σιδηροδρομικούς οργανισμούς, για την καταβολή στην ΤΡΑΙΝΟΣΕ του οφειλομένου ΦΠΑ επί της αντισταθμιστικής καταβολής για το έτος 2011, περίπτωση που λόγω της γέννησης των σχετικών υποχρεώσεων σε προηγούμενο της κατάρτισης του προϋπολογισμού έτος, δεν δύναται να θεωρηθεί απρόβλεπτη.

(στ) Μεταφορά πίστωσης ύψους 11.625.610,00 ευρώ στο Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, για την πληρωμή υπηρεσιών του Παγκοσμίου Ναυτιλιακού συστήματος κινδύνου και ασφάλειας (GMDSS) και NAVTEX, που παρασχέθηκαν από τον ΟΤΕ το έτος 2015, περίπτωση που λόγω της γέννησης των σχετικών υποχρεώσεων σε προηγούμενο της κατάρτισης του προϋπολογισμού έτος, δεν δύναται να θεωρηθεί απρόβλεπτη και

(ζ) Μεταφορά πίστωσης ύψους 7.000.000,00 ευρώ στο Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης για έκτακτη χρηματοδότηση των πολιτικών κομμάτων. (Για την συγκεκριμένη πίστωση η ΥΔΕ του Υπουργείου εισηγήθηκε αρνητικά προς το ΓΛΚ).

1.2.3. Δαπάνες εξυπηρέτησης Δημόσιας Πίστης

Οι πληρωμές για την εξυπηρέτηση της συνολικής Δημόσιας Πίστης εμφανίζονται στον πίνακα που ακολουθεί:

Πίνακας 1.2.3.1
Πληρωμές εξυπηρέτησης Δημόσιας Πίστης

Οικονομικό Έτος 2016 (σε ευρώ)

ΚΑΕ	Κατηγορία Εξόδου	Προϋπολογισμός	Απολογισμός Εξόδων	Καθαρή Απόκλιση	% επί προϋπ/σμού
Πληρωμές για την εξυπηρέτηση της Δημόσιας Πίστης (ΚΑΕ 6000)		541.523.170.000,00	551.052.292.938,77	9.529.122.938,77	1,76%
Ξ6100	Τόκοι δημόσιου χρέους	5.930.100.000,00	6.086.091.148,34	155.991.148,34	2,63%
Ξ6110	Τόκοι ομολόγων εσωτερικού	2.210.000.000,00	2.225.240.094,67	15.240.094,67	0,69%
Ξ6120	Τόκοι ομολόγων εξωτερικού	106.000.000,00	108.679.702,79	2.679.702,79	2,53%
Ξ6130	Τόκοι βραχυπρόθεσμων τίτλων εσωτερικού	423.000.000,00	426.563.399,07	3.563.399,07	0,84%
Ξ6150	Τόκοι δανείων εσωτερικού	32.000.000,00	34.250.488,08	2.250.488,08	7,03%
Ξ6160	Τόκοι δανείων εξωτερικού	2.289.100.000,00	1.766.052.479,78	-523.047.520,22	-22,85%
Ξ6170	Τόκοι βραχυπρόθεσμων δανείων εσωτερικού	360.000.000,00	534.603.572,91	174.603.572,91	48,50%
Ξ6190	Πληρωμές Τόκων Συμφωνιών Ανταλλαγής Επιτοκίων	510.000.000,00	990.701.411,04	480.701.411,04	94,26%
Ξ6200	Χρεολύσια δημόσιου χρέους	527.240.130.000,00	541.899.329.314,09	14.659.199.314,09	2,78%
Ξ6210	Χρεολύσια ομολόγων εσωτερικού	2.360.700.000,00	2.919.070.000,00	558.370.000,00	23,65%
Ξ6220	Χρεολύσια ομολόγων εξωτερικού	500.000.000,00	797.560.706,69	297.560.706,69	59,51%
Ξ6230	Χρεολύσια βραχυπρόθεσμων τίτλων εσωτερικού	40.000.000.000,00	40.988.817.378,49	988.817.378,49	2,47%
Ξ6250	Χρεολύσια δανείων εσωτερικού	582.300.000,00	632.252.769,42	49.952.769,42	8,58%
Ξ6260	Χρεολύσια δανείων εξωτερικού	3.797.130.000,00	4.043.773.650,54	246.643.650,54	6,50%
Ξ6270	Χρεολύσια βραχυπρόθεσμων δανείων εσωτερικού	480.000.000.000,00	490.322.016.016,50	10.322.016.016,50	2,15%
Ξ6290	Πληρωμές ανταλλαγής κεφαλαίων	0	2.195.838.792,45	2.195.838.792,45	N/A
Ξ6300	Δαπάνες δημόσιου χρέους	80.005.000,00	65.225.279,22	-14.779.720,78	-18,47%
Ξ6310	Δαπάνες δημόσιου χρέους	80.005.000,00	65.225.279,22	-14.779.720,78	-18,47%
Ξ6400	Πληρωμές υποχρεώσεων του Δημόσιου από αναλαμβανόμενες από αυτό εγγυήσεις υπέρ τρίτων	1.773.000.000,00	1.651.020.073,04	-121.979.926,96	-6,88%
Ξ6420	Πληρωμές λόγω εγγυήσεων για νομικά και φυσικά πρόσωπα	1.773.000.000,00	1.651.020.073,04	-121.979.926,96	-6,88%
Ξ6500	Τακτοποίηση ακάλυπτων επιταγών και ελλειμμάτων δημόσιων διαχειρίσεων	360.000,00	26.671,94	-333.328,06	-92,59%

ΚΑΕ	Κατηγορία Εξόδου	Προϋπολογισμός	Απολογισμός Εξόδων	Καθαρή Απόκλιση	% επί προϋ/σμού
Ξ6510	Τακτοποίηση ακάλυπτων επιταγών και δημόσιων διαχειρίσεων	360.000,00	26.671,94	-333.328,06	-92,59%
Ξ6600	Τακτοποίηση συναλλαγματικών διαφορών και λοιπών υποχρεώσεων	678.000,00	79.762,32	-598.237,68	-88,24%
Ξ6610	Τακτοποίηση συναλλαγματικών διαφορών	678.000,00	79.762,32	-598.237,68	-88,24%
Ξ6700	Χορηγούμενα δάνεια σε ευρώ- συνάλλαγμα	22.000,00	0	-22.000,00	-100,00%
Ξ6710	Χορηγούμενα δάνεια σε ευρώ - συνάλλαγμα	22.000,00	0	-22.000,00	-100,00%
Ξ6800	Τακτοποίηση παλαιών διαχειρίσεων	400.875.000,00	766.974.922,65	366.099.922,65	91,33%
Ξ6810	Δαπάνες για τακτοποίηση παλαιών διαχειρίσεων	213.875.000,00	213.875.000,00	0,00	0,00%
Ξ6820	Έξοδα από αναλήψεις Χρεών	187.000.000,00	553.099.922,65	366.099.922,65	195,78%
Ξ6900	Υποχρεώσεις από προγράμματα εξοπλισμού των Ενόπλων Δυνάμεων (Ε.Δ.)	6.098.000.000,00	583.545.767,17	-5.514.454.232,83	-90,43%
Ξ6910	Υποχρεώσεις από προγράμματα εξοπλισμού των Ε.Δ.	598.000.000,00	583.545.767,17	-14.454.232,83	-2,42%
Ξ6920	Υποχρεώσεις προηγούμενων οικονομικών ετών φορέων Γενικής Κυβέρνησης	5.500.000.000,00		-5.500.000.000,00	-100,00%

Από τον ανωτέρω πίνακα προκύπτει ότι το Ελληνικό Δημόσιο κατέβαλε το έτος 2016 δαπάνες για την εξυπηρέτηση της Δημόσιας Πίστης (ΚΑΕ 6000), ύψους 551.052.292.938,77 ευρώ, υπερβαίνοντας τον προϋπολογισμό κατά ποσό 9.529.122.938,77 ευρώ, ήτοι ποσοστό 1,76%. Από το ανωτέρω ποσό πληρώθηκαν χρεολύσια δημόσιου χρέους (ΚΑΕ Ξ6200) 541.899.329.314,09 ευρώ, που αφορούν κυρίως σε εξόφληση «χρεολυσίων εντόκων γραμματίων του Ελληνικού Δημοσίου» (ΚΑΕ Ξ6231), ποσού 40.940.749.000,00 ευρώ και σε «Πώληση τίτλων με σύμφωνο επαναγοράς» (ΚΑΕ Ξ6272), ποσού 490.322.016.016,50 ευρώ.

Να σημειωθεί ότι δεν είχε προϋπολογισθεί συνολικό ποσό 2.195.838.792,45 ευρώ, που αφορά σε «Πληρωμές χρεολυσίων συμφωνιών ανταλλαγής Ομολόγων» (ΚΑΕ Ξ6293) και «Συμφωνιών ανταλλαγής Δανείων» (ΚΑΕ Ξ6294) και αντικατοπτρίζει την αλλαγή της επενδυτικής στρατηγικής του ΟΔΔΗΧ¹², η οποία αφορά σε πρόωγη ακύρωση συμφωνιών ανταλλαγής (swaps), ώστε να μειώσει τον επιτοκιακό κίνδυνο, στον οποίο ήταν εκτεθειμένη η χώρα λόγω των μεταβαλλόμενων επιτοκίων, καθώς και το συναλλαγματικό κίνδυνο.

¹² Βλέπε κεφάλαιο 1.1.2 «πιστωτικά έσοδα».

Οι τόκοι δημόσιου χρέους (ΚΑΕ 6100) ανήλθαν σε 6.086.091.148,34 ευρώ, επί προϋπολογισθέντος ποσού 5.930.100.000,00 ευρώ, υπερβαίνοντας τις προβλέψεις κατά το ποσό των 155.991.148,34 ευρώ, ενώ το έτος 2015 η αντίστοιχη υπέρβαση ανήλθε σε 542.842.957,04 ευρώ, επί πρόβλεψης ποσού 5.850.100.000,00 ευρώ. Ως προς την ανωτέρω υπέρβαση των τόκων δημόσιου χρέους επισημαίνεται ότι προκύπτει από τον ΚΑΕ Εξόδου 6100, που αφορά αποκλειστικά εξόφληση τόκων δημόσιου χρέους και δεν περιλαμβάνει εισπράξεις από ανταλλαγή επιτοκίων, που εμφανίζονται στον ΚΑΕ Εσόδου 5493. Κατά συνέπεια, η ανωτέρω παρατήρηση για την προαναφερθείσα υπέρβαση αναφέρεται στους τόκους για την εξυπηρέτηση του δημόσιου χρέους και δεν αφορά τους τόκους του δημόσιου χρέους σε καθαρή βάση (βλ. έκθεση Υπουργού Οικονομικών στο Παράρτημα της παρούσας).

Ο απολογισμός για την «τακτοποίηση παλαιών διαχειρίσεων» (ΚΑΕ Ξ6800) υπερέβη τον προϋπολογισμό κατά 91,33%, καθώς τα «έξοδα από αναλήψεις χρεών φορέων Γενικής Κυβέρνησης» (ΚΑΕ Ξ6820) ξεπέρασαν την πρόβλεψη κατά 195,78% και ανήλθαν στο ποσό των 553.099.922,65 ευρώ, επειδή αναλήφθηκε και εντάχθηκε στο δημόσιο χρέος της Κεντρικής Διοίκησης το ανεξόφλητο υπόλοιπο δανείων των κάτωθι δημόσιων οργανισμών.

Πίνακας 1.2.3.2¹³

Έκτακτα και ανόργανα έξοδα από δάνεια τρίτων χωρίς υποχρέωση καταβολής	
ΚΕΕΛΠΝΟ	185.584.191,26
ΟΣΕ ΑΕ	315.000.000,00
Ο.Δ.Ι.Ε.	52.515.731,39
	553.099.922,65

Οι πληρωμές των υποχρεώσεων από προγράμματα εξοπλισμού των Ενόπλων Δυνάμεων (ΚΑΕ Ξ6900) ανήλθαν σε 583.545.767,17 ευρώ, ενώ δεν καταβλήθηκαν «οι υποχρεώσεις προηγούμενων οικονομικών ετών φορέων Γενικής Κυβέρνησης -υπό κατανομή» (ΚΑΕ Ξ6921), συνολικού ποσού 5.500.000.000,00 ευρώ.

¹³Πηγή: Ισολογισμός και Λοιπές Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της Κεντρικής Διοίκησης Χρήσεως από 1 Ιανουαρίου έως 31 Δεκεμβρίου 2016, Υπουργείο Οικονομικών, ΓΛΚ, Ιούλιος 2017.

Οι «Πληρωμές υποχρεώσεων του Δημοσίου από αναλαμβανόμενες από αυτό εγγυήσεις υπέρ τρίτων» (ΚΑΕ Ξ6400) ανήλθαν το 2016 σε 1.651.020.073,04 ευρώ και αναλύονται στον κάτωθι πίνακα:

Πίνακας 1.2.3.3
Πληρωμές υποχρεώσεων του Δημοσίου από αναλαμβανόμενες από αυτό εγγυήσεις υπέρ τρίτων

Δανειολήπτες	2016	2015	ΜΕΤΑΒΟΛΗ	% ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ
ΟΣΕ	1.521.630.012,40	1.473.387.616,55	48.242.395,85	92,16%
ΕΑΣ	66.929.636,35	83.854.313,71	-16.924.677,36	4,05%
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	27.440.053,17	24.916.055,65	2.523.997,52	1,66%
ΟΜΜΑ	21.291.095,10	21.583.898,23	-292.803,13	1,29%
ΕΑΒ	4.605.050,00	36.629.241,99	-32.024.191,99	0,28%
ΚΤΗΜΑΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ	4.575.724,39	4.631.877,17	-56.152,78	0,28%
ΠΑΛΗΓΕΝΤΕΣ	4.160.654,31	6.305.202,54	-2.144.548,23	0,25%
ΛΟΙΠΑ	387.847,32	20.041.317,06	-19.653.469,74	0,02%
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	1.651.020.073,04	1.671.349.522,90	-20.329.449,86	100,00%

Το Ελληνικό Δημόσιο ανέλαβε την «Πληρωμή λόγω εγγυήσεων για δημόσιες επιχειρήσεις και οργανισμούς γενικά» (ΚΑΕ Ξ6423) ποσού 1.619.052.495,16 ευρώ, το οποίο δεν απέχει από το προϋπολογισθέν, ωστόσο κρίνεται υψηλό αντικριζόμενο με την οικονομική κατάσταση του Ελληνικού Κράτους.

1.3 Προϋπολογισμός Δημοσίων Επενδύσεων

Πίνακας 1.3.1
Προϋπολογισμός Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (Π.Δ.Ε.)

ΚΑΕ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΠΡΟΫΠ/ΣΜΟΣ 2016	ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 2016	ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 2015
Έσοδα Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων		6.750.000.000,00	4.539.725.933,38	5.452.222.608,18
Σ7000	Έσοδα από Δημόσιες Επενδύσεις	250.000.000,00	310.603.474,84	931.881.142,77
Σ8000	Βοήθεια και λοιπές μεταβιβάσεις από Ε.Ε.	4.170.000.000,00	3.861.122.458,54	3.900.341.465,41
	<u>Μερικό σύνολο</u>	<u>4.420.000.000,00</u>	<u>4.171.725.933,38</u>	<u>4.832.222.608,18</u>
Σ9000	Πιστωτικά Έσοδα Π.Δ.Ε.	2.330.000.000,00	368.000.000,00	620.000.000,00
Έξοδα Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων (Ξ8000)		6.750.000.000,00	6.283.653.965,63	6.377.428.124,16
Ξ8200	Πληρωμές για έργα χρηματοδοτούμενα από εθνικούς πόρους	750.000.000,00	809.902.445,64	660.113.094,07
Ξ8300	Πληρωμές για έργα χρηματοδοτούμενα από κοινοτικούς πόρους	6.000.000.000,00	5.473.751.519,99	5.717.315.030,09
ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΣΟΔΩΝ - ΕΞΟΔΩΝ (ΕΛΛΕΙΜΜΑ Π.Δ.Ε.)		0,00	-1.743.928.032,25	-925.205.515,98

1.3.1 Επισκόπηση επί της εκτέλεσης του Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων

Τα συνολικά εισπραχθέντα έσοδα του Π.Δ.Ε ανήλθαν σε 4,54 δις ευρώ έναντι πρόβλεψης 6,75 δις ευρώ, εκ των οποίων τα 0,37 δις ευρώ αφορούν σε πιστωτικά έσοδα (δημόσιος δανεισμός) και 4,17 δις ευρώ σε απολήψεις κοινοτικών ταμείων, ως βασική πηγή χρηματοδότησης του Π.Δ.Ε., στο πλαίσιο υλοποίησης συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων και ενεργειών. Η διαφορά σε σχέση με τον προϋπολογισμό οφείλεται στη μη απόδοση ποσού 2,33 δις ευρώ από την έκδοση εντόκων γραμματίων, που είχε προβλεφθεί στον ΚΑΕ 9131 του Π.Δ.Ε..

Τα έξοδα του Π.Δ.Ε. ανήλθαν συνολικά σε 6,28 δις ευρώ και εμφανίζονται μειωμένα σε σχέση με τα προϋπολογισθέντα σε ποσοστό 6,9%. Αφορούν σε δαπάνες τόσο για το ΕΣΠΑ 2007-2013 όσο και για το ΕΣΠΑ 2014-2020.

1.3.2 Εκτέλεση Συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων – ΕΣΠΑ 2007 – 2013

Η ανάλυση των στοιχείων της εκτέλεσης του Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων έτους 2016 ως προς την κατανομή των έργων έχει ως εξής:

Πίνακας 1.3.2

ΕΚΤΕΛΕΣΗ Π/Υ ΔΑΠΑΝΩΝ ΠΔΕ				(εκατ. ευρώ)
Περιγραφή	Προϋπολογισμός	Πληρωμές	Ποσοστό επί του συνόλου πληρωμών	Ποσοστό υλοποίησης έναντι προβλέψεων
Έργα χρηματοδοτούμενα από εθνικούς πόρους (ΚΑΕ 8200)	750,00	833,20		
Σύνολο 1	750,00	833,20	13%	111%
Έργα χρηματοδοτούμενα από κοινοτικούς πόρους (ΚΑΕ 8300)	Έργα ΕΣΠΑ 2007-13	2.285,25	36%	
	Ημιτελή έργα Γ'ΚΠΣ	189,22	0,03%	
	Έργα ΕΣΠΑ 2014-2020	1.900,80	30%	
	Λοιπά συγχρηματοδοτούμενα	1.079,17	17%	
Σύνολο 2	6.000,00	5.454,44	87%	91%
Γενικό Σύνολο (1 και 2)	6.750,00	6.287,64	100%	93%

(Σε εκ. ευρώ). Στοιχεία από Υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης, Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ, Γενική Δ/νση Δημοσίων Επενδύσεων, Δ/νση Δημοσίων Επενδύσεων, Τμήμα Β' Προϋπολογισμού και Προγραμματισμού – ΟΠΣ ΠΔΕ.

Παρατηρείται ότι:

Ο προϋπολογισμός δαπανών Π.Δ.Ε. έτους 2016 για την υλοποίηση έργων του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ) εκτελέστηκε εντός των εγκεκριμένων ορίων και σε υψηλό ποσοστό έναντι των αρχικών προβλέψεων.

Το μεγαλύτερο μέρος των δαπανών του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (87%) αφορά στην πληρωμή δαπανών για την εκτέλεση συγχρηματοδοτούμενων από την Ευρωπαϊκή Ένωση έργων, εκ των οποίων οι δαπάνες για την εκτέλεση έργων του ΕΣΠΑ 2007-2013 αποτελούν μόνο το 37% των συνολικών δαπανών, λόγω της χρονικής ολοκλήρωσης του προγράμματος.

Τα σύνολα πληρωμών για «έργα χρηματοδοτούμενα από εθνικούς πόρους» (ΚΑΕ Ξ8200) και «έργα χρηματοδοτούμενα από κοινοτικούς πόρους» (ΚΑΕ Ξ8300), όπως εμφανίζονται στον Απολογισμό Οικονομικού Έτους 2016, που καταρτίστηκε από το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, δεν συμφωνούν με τα ποσά πληρωμών του παραπάνω πίνακα (1.3.2) και συγκεκριμένα ανέρχονται στα ποσά των 809,90 εκατ. ευρώ και 5.473,75 εκατ. ευρώ αντίστοιχα:

Πίνακας 1.3.3

ΕΚΤΕΛΕΣΗ Π/Υ ΔΑΠΑΝΩΝ ΠΔΕ			(εκατ. ευρώ)
Περιγραφή	Πληρωμές -Στοιχεία Γενικής Δ/σης Δημοσίων Επενδύσεων	Πληρωμές –Απολογισμός Οικονομικού Έτους 2016 Γ.Λ.Κ.	Διαφορά
Έργα χρημ/να από εθνικούς πόρους (ΚΑΕ 8200)	833,20	809,90	23,30
Έργα χρημ/να από κοινοτικούς πόρους (ΚΑΕ 8300)	5.454,44	5.473,75	-19,31
Σύνολο	6.287,64	6.283,65	3,99

1.3.2.1 Έσοδα Π.Δ.Ε. από επιχορηγήσεις από την Ευρωπαϊκή Ένωση

Τα έσοδα του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων από επιχορηγήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, λόγω δήλωσης δαπανών υλοποίησης προγραμμάτων ΕΣΠΑ 2007-2013 και 2014-2020 ανήλθαν σε 3.875,90 εκατομμύρια ευρώ και παρουσιάζονται μειωμένα σε σχέση με τις προβλέψεις του Προϋπολογισμού κατά 7,05%. Τα μεγέθη παρουσιάζονται στον κατωτέρω πίνακα:

Πίνακας 1.3.4

Έσοδα Απολήψεων από Ε.Ε λόγω ΕΣΠΑ και Γ΄ ΚΠΣ, έτους 2016					(εκατ. ευρώ)
Προϋπολογισμός	Πραγμ/σες απολήψεις				Απόκλιση από προβλέψεις
	ΕΣΠΑ 2007-2013	ΕΣΠΑ 2014-2020	Γ΄ΚΠΣ	ΣΥΝΟΛΟ	
4.170,00	1.935,90	1.940,00	0,00	3.875,90	-7,05%

Στοιχεία Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, 24^η Δ/ση Λογαριασμών Δημοσίου, Τμήμα Δ' Χρηματικών Δοσοληψιών.

Παρατηρείται ότι:

Το έτος 2016 επετεύχθησαν σε μεγάλο βαθμό (93%) οι στόχοι του προϋπολογισμού του Π.Δ.Ε., αναφορικά με τις απολήψεις εσόδων από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ποσοστό 49,95% των συνολικών απολήψεων αφορά το ΕΣΠΑ 2007-2013 και ποσοστό 50,04% των απολήψεων το επόμενο πρόγραμμα ΕΣΠΑ 2014-2020.

Το ισοζύγιο απολήψεων εσόδων από την Ευρωπαϊκή Ένωση και πληρωμών δαπανών για την εκτέλεση προγραμμάτων ΕΣΠΑ το έτος 2016 ήταν σχεδόν ισοσκελισμένο, καθώς 3.875,90 εκατομμύρια ευρώ εισπράχθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση (πίνακας 1.3.4) και 4.186,05 εκατομμύρια ευρώ πληρώθηκαν αντίστοιχα για την εκτέλεση δαπανών προγραμμάτων ΕΣΠΑ 2007-2013 και ΕΣΠΑ 2014-2020 (πίνακας 1.3.2).

1.3.2.2 Επιστροφές πόρων στην Ευρωπαϊκή Ένωση από ανεκτέλεστα Προγράμματα

Οι επιστροφές ποσών στην Ευρωπαϊκή Ένωση από ανεκτέλεστα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα (ΚΑΕ 3433) κατά το έτος 2016 ανήλθαν σε 33,40 εκατ. ευρώ, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 234%, σε σχέση με τις προβλέψεις του προϋπολογισμού ποσού 10,00 εκατ. ευρώ. Από το συνολικό ποσό των 33,40 εκατ. ευρώ, ποσό 31,60 εκατ. ευρώ αφορά κλείσιμο του προγράμματος «Αγροτικής Ανάπτυξης περιόδου 2000 – 2006 του Β΄ ΚΠΣ», ήτοι συγχρηματοδοτούμενο πρόγραμμα εκτός ΕΣΠΑ.

1.3.3 Ολοκλήρωση ΕΣΠΑ 2007 - 2013

Η ολοκλήρωση του ΕΣΠΑ 2007-2013 παρουσιάζει τα ακόλουθα μεγέθη ανά στάδιο υλοποίησης, όπως αυτά προκύπτουν από τα τελικά καταχωρημένα στοιχεία στο Ολοκληρωμένο Πληροφορικό Σύστημα στις 31.03.17, που προσκομίστηκαν στην 7^η Υπηρεσία (Προσάρτημα):

Πίνακας 1.3.5

ΜΕΓΕΘΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ ΕΣΠΑ ΑΝΑ ΣΤΑΔΙΟ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ			
A/A		εκατ. ευρώ	% Υλοποίησης ανά στάδιο
1	Εγκεκριμένη Συγχρ/νη Δημόσια Δαπάνη	20.464	
2.	Συγχρ/νος Π/Υ ενταγμένων έργων	24.292	118,71% (2/1)
3.	Νομικές δεσμεύσεις συγχρ/νης δημόσιας δαπάνης ενταγμένων έργων	24.137	99,36% (3/2)
4.	Συγχρ/νη δαπάνη κλεισίματος ενταγμένων έργων	22.890	94,83% (4/3)
5.	Συνολικές πραγματοποιηθείσες δαπάνες ενταγμένων έργων	26.144	
6.	% Απορρόφησης εγκεκριμένης συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης (4/1)	111,85% (4/1)	

Σημειώνεται ότι τα μεγέθη αυτά ενδέχεται να διαφοροποιηθούν μετά την ολοκλήρωση των ελέγχων από την Ε.Ε. και την ύπαρξη τυχόν διορθώσεων στη χρηματοδότηση πράξεων ανά επιχειρησιακό πρόγραμμα.

Με τα δεδομένα αυτά παρατηρείται ότι:

α) Τα μεγέθη του ΕΣΠΑ 2007-2013 ανά στάδιο υλοποίησης παρουσιάζουν υψηλό ποσοστό ολοκλήρωσης.

β) Οι διατιθέμενοι πόροι της χρηματοδοτικής περιόδου ΕΣΠΑ 2007-2013, σε όρους εγκεκριμένης συγχρηματοδοτούμενης δαπάνης, απορροφήθηκαν πλήρως με το κλείσιμο του προγράμματος, καθώς οι συγχρηματοδοτούμενες δημόσιες δαπάνες ενταγμένων έργων, στο κλείσιμο του προγράμματος, υπερέκλυαν την εγκεκριμένη δαπάνη συγχρηματοδότησης.

γ) Για τη συνέχιση και ολοκλήρωση των έργων του προγράμματος απαιτήθηκε η χρηματοδότηση δαπανών από εθνικούς πόρους πέραν της εγκεκριμένης συγχρηματοδοτούμενης δαπάνης.

Για την επίτευξη του στόχου πλήρους απορρόφησης των διαθέσιμων κοινοτικών πόρων του ΕΣΠΑ 2007-2013 καθοριστικής σημασίας ήταν οι τροποποιήσεις του Κανονισμού (Ε.Κ.) 1083/2006, με τους Κανονισμούς (ΕΕ) 1311/2012 και (ΕΕ) 1297/2013, με τις οποίες κατά παρέκκλιση των σχετικών άρθρων και για λόγους ενίσχυσης της ρευστότητας, αντιμετώπισης της οικονομικής κρίσης και ολοκλήρωσης των έργων:

α) Καταργήθηκε το ανώτατο όριο, για το σύνολο των πραγματοποιούμενων πληρωμών προχρηματοδότησης και ενδιάμεσων πληρωμών, του 95% της συνεισφοράς στα Επιχειρησιακά Προγράμματα της προγραμματικής περιόδου 2007-2013.

β) Οι ενδιάμεσες πληρωμές και οι πληρωμές του τελικού υπολοίπου υπολογίζονται με ποσοστό συγχρηματοδότησης 100% για τις επιλέξιμες δαπάνες των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων 2007-2013, για τους στόχους «Σύγκλιση» και «Περιφερειακή Ανταγωνιστικότητα και Απασχόληση».

1.4 Επισημάνσεις επί του Κρατικού Απολογισμού

Πίνακας 1.4.1
Επισκόπηση Εκτέλεσης Κρατικού Προϋπολογισμού 2016 (σε εκ. ευρώ)

	Σε εκατ. ευρώ Ευρώ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 2016 ΑΡΧΙΚΕΣ ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ	ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 2016	ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 2015	Απόκλιση Απολογισμού από Προϋπολογισμό 2016	%Απόκλιση Απολογισμού από Προϋπολογισμό 2016	Μεταβολή απολογισμού 2016 έναντι απολογισμού 2015	% Μεταβολή απολογισμού 2016 έναντι απολογισμού 2015
		[1]	[2]	[3]	[4]=[2]-[1]	[5]=[4]/[1]	[6]=[2]-[3]	[7]=[6]/[3]
1	ΕΣΟΔΑ Κρατικού Προϋπολογισμού	53.659	53.138	51.605	-521	-1,0%	1.533	3,0%
	ΕΣΟΔΑ Τακτικού Προϋπολογισμού	49.239	48.966	46.772	-273	-0,6%	2.194	4,7%
	ΕΣΟΔΑ ΠΔΕ	4.420	4.172	4.832	-248	-5,6%	-660	-13,7%
2	ΕΞΟΔΑ Κρατικού Προϋπολογισμού	56.566	53.756	49.868	-2.810	-5,0%	3.888	7,8%
	ΕΞΟΔΑ Τακτικού Προϋπολογισμού	49.999	47.913	43.744	-2.086	-4,2%	4.169	9,5%
	ΕΞΟΔΑ ΠΔΕ	6.567	5.843	6.124	-724	-11,0%	-281	-4,6%
	ΠΡΩΤΟΓΕΝΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (1-2)	-2.907	-618	1.736	2.289	-78,7%	-2.354	-135,6%
3	ΤΟΚΟΙ ΔΧ σε ΚΑΘΑΡΗ ΒΑΣΗ	5.930	5.588	5.800	-342	-5,8%	-212	-3,7%
	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ (1-2-3)	-8.837	-6.206	-4.063	2.631	-29,8%	-2.143	52,7%
4	ΚΑΘΑΡΗ ΑΠΟΚΤΗΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ	1.011	1.116	6.035	105	10,4%	-4.919	-81,5%
	ΚΑΘΑΡΕΣ ΔΑΝΕΙΑΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ Κρατικού Προϋπολογισμού 2016 (1-2-3+4)	-7.826	-5.090	1.972	2.736	-35,0%	-7.062	-358,1%
5	ΚΑΘΑΡΟΣ ΔΑΝΕΙΣΜΟΣ- ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ	7.826	5.080	-2.367	-2.746	-35,1%	7.447	-314,6%
	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ Κρατικού Προϋπολογισμού 2016 (1- 2-3+4+5)	0	-10	-395	-10	N/A	385	-97,5%
	ΑΕΠ	174.438,0	175.888,0	175.697,0	1.450	0,8%	191	0,1%
	ΕΞΟΔΑ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ / ΑΕΠ %	32,43%	30,56%	28,38%				

Το Πρωτογενές Αποτέλεσμα της χρήσης 2016 (έλλειμμα στη χρήση αυτή) ανέρχεται στο ποσό των 618 εκατ. ευρώ, βελτιωμένο σε σχέση με τον προϋπολογισμό του έτους 2016, που προέβλεπε πρωτογενές έλλειμμα ύψους 2.907 εκατ. ευρώ. Η βελτίωση αυτή οφείλεται κυρίως στην προσπάθεια περιστολής των εξόδων του Κρατικού Προϋπολογισμού. Σε σχέση όμως με το πρωτογενές πλεόνασμα του 2015 εμφανίζεται μειωμένο κατά 2.354 εκατ. ευρώ.

Το Αποτέλεσμα της Κεντρικής Διοίκησης, το οποίο προκύπτει από το Πρωτογενές Αποτέλεσμα αφαιρουμένων των τόκων του Δημοσίου Χρέους σε καθαρή βάση, είναι αρνητικό και ανέρχεται στο ποσό των 6.206 εκατ. ευρώ, μειωμένο σε σχέση με το προϋπολογισθέν κατά 29,8%. Σε σχέση με το 2015, το έλλειμμα εμφανίζεται αυξημένο κατά 2.143 εκατ. ευρώ, επιδεινώνοντας τα αρνητικά Αποτελέσματα του Κράτους.

Κατά τη χρήση του 2016 η Καθαρή Απόκτηση Χρηματοοικονομικών Περιουσιακών Στοιχείων¹⁴ ανήλθε στο ποσό των 1.116 εκατ. ευρώ. Επίσης, η χρηματοδότηση των καθαρών δανειακών αναγκών του Κρατικού Προϋπολογισμού (καθαρός δανεισμός) διαμορφώθηκε στο ποσό των 5.080 εκατ. ευρώ, με συνέπεια το Αποτέλεσμα του Κρατικού Απολογισμού 2016 να παρουσιάζει έλλειμμα ύψους 10 εκατ. ευρώ, σε σχέση με τις καθαρές δανειακές ανάγκες ποσού 5.090 εκατ. ευρώ.

Ο Δείκτης (Εξοδα ΚΠ)/ΑΕΠ¹⁵, που φανερώνει τα Έξοδα του ΚΠ ως μερίδιο της οικονομίας, για το έτος 2016 διαμορφώθηκε σε 30,56%, έναντι προϋπολογισθέντος 32,43%. Αναλυτικότερα, η μείωση εξόδων προέκυψε από τον περιορισμό ανάλωσης των αρχικών πιστώσεων και κυρίως, α) των υπό κατανομή πιστώσεων για την πληρωμή ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων παρελθόντων οικονομικών ετών φορέων της Γενικής Κυβέρνησης και β) των πιστώσεων για την πληρωμή δαπανών του ΠΔΕ. Οι ανωτέρω περιστολές οδήγησαν σε περιορισμό της ρευστότητας στην ιδιωτική οικονομία, ενόψει και των capital controls.

Στο σημείο αυτό πρέπει να τονισθεί ότι τα παραπάνω αποτελέσματα υλοποίησης του ΚΠ (που υπολογίζονται σε ταμειακή βάση) αξιολογούνται περαιτέρω και προσαρμόζονται σε δεδουλευμένη βάση από την ΕΛ.ΣΤΑΤ, ώστε να εξαχθούν ενοποιημένα τελικά αποτελέσματα για όλη τη Γενική Κυβέρνηση, σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Σύστημα Λογαριασμών (ΕΣΛ 2010).

¹⁴ Η Καθαρή Απόκτηση Χρηματοοικονομικών Περιουσιακών Στοιχείων προκύπτει ως το αποτέλεσμα (έσοδα-έξοδα) των συναλλαγών για την αγορά και πώληση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων.

¹⁵ Πηγή ΕΛΣΤΑΤ Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (σε τιμές αγοράς) – 1^η εκτίμηση 03-2017.

2. ΕΠΙ ΤΟΥ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ (ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ) ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΤΗΣ 31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2016

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.1

Κρατικός Προϋπολογισμός (σε ευρώ)

Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης Έτους 2016

(σε ευρώ)	31.12.2016	31.12.2015
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		
ΜΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	32.981.892.543,33	34.391.423.026,59
Εξοπλισμός	138.906.311,68	108.224.261,48
Ακίνητοποιήσεις υπο εκτέλεση	1.458.349.314,28	1.179.083.417,28
Συμμετοχές και Μακροπρόθεσμες Απαιτήσεις	31.371.766.031,42	33.084.277.873,06
Δαπάνες Πολυετούς Απόσβεσης	12.870.885,95	19.837.474,77
ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	109.675.371.966,70	101.970.176.572,27
Χρεώστες	98.227.025.354,38	90.746.226.588,49
Επισφαλείς Χρεώστες		
Προκαταβολές	7.571.102.861,55	7.914.582.185,78
Διαθέσιμα και Ταμειακά Ισοδύναμα	3.877.243.750,77	3.309.367.798,00
I. ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	142.657.264.510,03	136.361.599.598,86
ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ ΧΡΕΩΣΤΙΚΟΙ	113.927.866.318,92	108.919.925.572,45
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ		
ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	291.212.120.846,37	290.234.333.656,36
Μακροπρόθεσμο Δάνεια	291.212.120.846,37	290.234.333.656,36
ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	66.302.218.284,09	61.322.485.205,97
Πιστωτές	29.775.926.410,22	28.846.251.545,98
Βραχυπρόθεσμο Δάνεια	26.252.304.840,43	24.880.633.706,92
Βραχυπρόθεσμο τμήμα μακρ/μων δανείων	9.890.727.033,44	7.212.339.953,07
Βραχυπρόθεσμες προβλέψεις	383.260.000,00	383.260.000,00
II. ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ	357.514.339.130,46	351.556.818.862,33
III. ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ ΠΟΛΙΤΩΝ (III = I - II)	(214.857.074.620,43)	(215.195.219.263,47)
ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΑΞΕΩΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ	113.927.866.318,92	108.919.925.572,45

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ – ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΗ

Στην ανάλυση των κονδυλίων των χρηματοοικονομικών καταστάσεων που ακολουθεί περιλαμβάνονται παρατηρήσεις και διαπιστώσεις τόσο σε στοιχεία του Ενεργητικού, όσο και σε στοιχεία του Παθητικού, οι περισσότερες εκ των οποίων επαναλαμβάνονται από την 7η Υπηρεσία του Ελεγκτικού Συνεδρίου από τη χρήση 2014. Οι παρατηρήσεις αυτές αφορούν σε συμμετοχές, προκαταβολές, επισφάλειες, τακτοποιητέες απαιτήσεις και υποχρεώσεις.

Το ύψος των κονδυλίων που αφορούν οι συγκεκριμένες παρατηρήσεις είναι ιδιαίτερα υψηλό και κρίνεται ότι έχει σημαντική επίπτωση στην αξιοπιστία των οικονομικών καταστάσεων της Κεντρικής Διοίκησης.

Σύμφωνα με τη σημείωση 7 του Προσαρτήματος, το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους έχει ξεκινήσει εργασίες για την κατάρτιση Ενιαίου Σχεδίου Λογαριασμών που θα καλύψει σταδιακά όλη τη Γενική Κυβέρνηση, σύμφωνα με τα διεθνή λογιστικά πρότυπα. Πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στη διόρθωση των συγκεκριμένων αδυναμιών πριν από την πρώτη εφαρμογή του νέου λογιστικού σχεδίου.

2.1 Ενεργητικό

Μη Κυκλοφορούν Ενεργητικό

2.1.1 Πάγια

Σε Διαδηλώσεις του Δικαστηρίου προηγούμενων οικονομικών ετών, επισημαίνεται η ανυπαρξία μητρώου ενσώματων πάγιων περιουσιακών στοιχείων της Κεντρικής Διοίκησης και συνακόλουθα η μη καταγραφή και κίνηση των αντίστοιχων λογαριασμών της Λογιστικής. Επίσης, δεν έχει πραγματοποιηθεί η καταγραφή των παγίων τα οποία αποκτήθηκαν κατά τη διάρκεια της χρήσης, περιλαμβανομένων και εκείνων που αποκτήθηκαν μέσω του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων. Από τις διατάξεις της περ. 2.1(ε) του 5ου κεφαλαίου του άρθρου 1 του π.δ/τος 15/2011 “Περί ορισμού του περιεχομένου και του χρόνου έναρξης της εφαρμογής της Διπλογραφικής Λογιστικής Τροποποιημένης Ταμειακής Βάσης” (ΦΕΚ 30 Α΄) (βλ. και άρθρα 156-167 του ν.4270/1914, ΦΕΚ 143 Α΄/28.6.2014) συνάγεται ότι η ύπαρξη του Μητρώου Παγίων είναι υποχρεωτική για όσα εξ αυτών αποκτώνται μετά την έναρξη της Διπλογραφικής Λογιστικής, ήτοι μετά την 1.1.2011 (βλ. άρθρο 2 του ανωτέρω π.δ/τος), ενώ για όσα πάγια είχαν αποκτηθεί πριν από την ανωτέρω ημερομηνία, έπρεπε να είχαν δρομολογηθεί οι διαδικασίες για την πλήρη καταγραφή τους στο οικείο μητρώο, δεδομένου ότι η ΔΛΤΤΒ βρίσκεται ήδη στον έκτο χρόνο λειτουργίας της.

Σύμφωνα με τη σημείωση του Ισολογισμού 6.7 τα προβλήματα καταγραφής, παρακολούθησης, αποτίμησης και ορθής απεικόνισης των παγίων στοιχείων του Κράτους θα λυθούν με την υιοθέτηση των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων για το Δημόσιο Τομέα (IPSAS), για τα οποία έχει συσταθεί ειδική επιτροπή στο ΓΛΚ.

Στο πλαίσιο της καταγραφής της Ακίνητης Περιουσίας, βρίσκεται σε εξέλιξη η καταγραφή των ακινήτων στο Μητρώο Ακίνητης Περιουσίας (ΜΑΠ) από τη Γενική Γραμματεία Δημόσιας Περιουσίας (ΓΓΔΠ). Σύμφωνα με την υπ' αριθμ. πρωτ. 0012228 ΕΞ /4-8-2017 απαντητική επιστολή της ΓΓΔΠ, το Μητρώο έχει προβλεφθεί να συνδεθεί με την Εταιρεία Ακινήτων Δημοσίου (ΕΤΑΔ Α.Ε.), πλην όμως η συγκεκριμένη διαλειτουργικότητα δεν έχει προχωρήσει μέχρι σήμερα, καθώς υπάρχει αδυναμία συμμόρφωσης του μητρώου με τις απαιτήσεις του ν.4389/2016 «Επείγουσες διατάξεις για την εφαρμογή της συμφωνίας δημοσιονομικών στόχων και διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 94 Α'). Η ΓΓΔΠ επίσης τονίζει ότι δεν προβλέπεται διασύνδεση του ΜΑΠ με τις οικονομικές καταστάσεις της Κεντρικής Διοίκησης. Κατά συνέπεια, το συγκεκριμένο μητρώο έχει καθαρά πληροφοριακό χαρακτήρα, δεν περιλαμβάνει αξίες και δεν συνδέεται με τις βάσεις δεδομένων της δημόσιας περιουσίας των υπουργείων ώστε να υπάρξει ενημέρωση των λογαριασμών λογιστικής και ειδικότερα των κονδυλίων του μη κυκλοφορούντος ενεργητικού.

Επισημαίνεται ότι με το ν.3986/2011 «Επείγοντα μέτρα εφαρμογής Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2012-2015» (ΦΕΚ 152 Α') μεταβιβάστηκαν χωρίς αντάλλαγμα, μεταξύ άλλων, ακίνητα του Ελληνικού Δημοσίου στο Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Ελληνικού Δημοσίου (ΤΑΙΠΕΔ ΑΕ), τα οποία δεν έχουν καταγραφεί στο οικείο μητρώο παγίων ενεργητικού ώστε να ενημερωθούν οι αντίστοιχοι λογαριασμοί της λογιστικής του Ελληνικού Δημοσίου, παρ' ότι αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των ενσώματων περιουσιακών στοιχείων του Κράτους.

Στη χρήση 2016 καταχωρήθηκαν στα αποτελέσματα έσοδα αποκρατικοποιήσεων ύψους 481.467.031,17 ευρώ, έναντι 262.779.224,63 ευρώ το 2015. Η διαφορά αυτή οφείλεται κατά κύριο λόγο στα έσοδα από την πώληση του ΟΛΠ και του ΟΠΑΠ. Ως προς τα έσοδα από την πώληση ακινήτων, αυτά ανήλθαν στο ποσό των 23.601.598,94 ευρώ, έναντι ποσού 22.791.345,20 ευρώ το 2015.

Σημειώνεται ότι στην αιτιολογική έκθεση του ν.4336/2015 γίνεται αναφορά στο σχέδιο αξιοποίησης των περιουσιακών στοιχείων που υπάγονται στο ΤΑΙΠΕΔ, η εφαρμογή του οποίου

προβλέπει ετήσια έσοδα (εξαιρουμένων των τραπεζικών μετοχών) ύψους 3,7 δις ευρώ για το 2016, και 1,3 δις ευρώ για το 2017.

Περαιτέρω, από τα προσκομιζόμενα στοιχεία, δεν προκύπτει ότι πριν από τη μεταβίβαση των περιουσιακών στοιχείων από το Ελληνικό Δημόσιο στο ΤΑΙΠΕΔ έγινε προσδιορισμός και εκτίμηση της αξίας αυτών από το Σώμα Ορκωτών Εκτιμητών, κατά τα οριζόμενα στο κεφάλαιο 9 παρ. 1.4.2α του άρθρου 1 του π.δ/τος 15/2011. Ως εκ τούτου, δεν είναι δυνατή η διαχειριστική και λογιστική παρακολούθησή τους (αξία κτήσεως, αποσβέσεων κ.ά.), με αποτέλεσμα ο έλεγχος να βρίσκεται σε πλήρη αδυναμία προσδιορισμού του αποτελέσματος και να μην μπορεί να εξαγάγει ασφαλή συμπεράσματα για την επίπτωση της οικονομικής συναλλαγής και την τυχόν ζημία ή κέρδος από την πώληση ή τη μακροχρόνια μίσθωσή τους, με την αντίστοιχη ενημέρωση των λογαριασμών της λογιστικής. Το προϊόν της πώλησης ή της αξιοποίησης εμφανίζεται μόνο ως έσοδο στον Απολογισμό και στην Κατάσταση Ταμειακών Ροών, το οποίο χρησιμοποιείται αποκλειστικά για την εξυπηρέτηση του Δημόσιου Χρέους.

Τα ανωτέρω αποτελούν ουσιώδεις παραβάσεις βασικών λογιστικών αρχών, όπως αυτές προσδιορίζονται στο άρθρο 1 περ. 1.1.1 και 1.1.7 του π.δ/τος 15/2011 και συγκεκριμένα της αρχής του ιστορικού κόστους, σύμφωνα με την οποία οι λογιστικές εγγραφές που απεικονίζουν, μεταξύ άλλων, την απόκτηση των περιουσιακών στοιχείων καταχωρούνται στα βιβλία με αξίες κόστους κτήσης και οι αξίες αυτές διατηρούνται καθ' όλη την διάρκεια της λογιστικής διαδικασίας, και της αρχής της πλήρους γνωστοποίησης, σύμφωνα με την οποία οι Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις πρέπει να καταρτίζονται κατά τρόπο ώστε να εξασφαλίζεται η πλήρης και κατανοητή παρουσίαση όλων των σημαντικών πληροφοριών που αναφέρονται στις οικονομικές υποθέσεις της Κεντρικής Διοίκησης. Οι παραλείψεις αυτές έχουν ως περαιτέρω συνέπεια να εμφανίζεται υποτιμημένη η καταγεγραμμένη αξία του ενεργητικού της Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης (ΚΧΘ), το ύψος της οποίας δεν μπορεί από τον έλεγχο να προσδιοριστεί.

Περαιτέρω, στα πάγια και συγκεκριμένα στον Λογαριασμό «ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση» δεν καταγράφεται το κόστος των υπό κατασκευή έργων. Σύμφωνα με την παρ. 1.12.4 του κεφαλαίου 9 του άρθρου 1 του π.δ/τος 15/2011, το κόστος των υπό κατασκευή έργων (πάγια στοιχεία του ενεργητικού), τα οποία υλοποιούνται στο πλαίσιο του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, επιβαρύνει τα αποτελέσματα της χρήσης. Ωστόσο, από τα προσκομιζόμενα στοιχεία και από τον διενεργηθέντα έλεγχο δεν προκύπτει ποια από τα υπό κατασκευή έργα υλοποιούνται με δαπάνες του ΠΔΕ, ποια με δαπάνες του Τακτικού Προϋπολογισμού και ποια από άλλες πηγές χρηματοδότησης. Η συγκεκριμένη λογιστική επιλογή μειώνει τη συνολική εικόνα των παγίων και επιβαρύνει δυσανάλογα

τα αποτελέσματα της χρήσης. Σε κάθε δε περίπτωση, δεν έχει διαπιστωθεί ότι το κόστος των ολοκληρωμένων έργων έχει μεταφερθεί στο μη κυκλοφορούν ενεργητικό.

2.1.2 Συμμετοχές

Στο λογαριασμό «Συμμετοχές και μακροπρόθεσμες απαιτήσεις» συνολικού ύψους 31.371.766.031 ευρώ, περιλαμβάνονται συμμετοχές σε εισηγμένες στο χρηματιστήριο εταιρείες και σε μη εισηγμένες και η αποτίμησή τους αναλύεται ως εξής:

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ	ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ 2016
Εισηγμένες εταιρείες στο ΧΑ	1.799.124.308,38
Μη εισηγμένες εταιρείες	<u>23.675.901.633,16</u>
ΣΥΝΟΛΟ	25.475.025.941,54

Οι συμμετοχές στις εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών (Χ.Α) εταιρείες, μειώθηκαν, σε σχέση με την προηγούμενη χρήση, λόγω της πώλησης του 67% του μετοχικού κεφαλαίου του ΟΛΠ μέσω ΤΑΙΠΕΔ. Κατά τα λοιπά, οι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο εταιρείες έχουν αποτιμηθεί με την χρηματιστηριακή τιμή κατά την 31.12.2016 και υποτιμήθηκαν σε σχέση με την προηγούμενη χρήση κατά 66.659.851,18 ευρώ.

Στα μη εισηγμένα στο Χ.Α. νομικά πρόσωπα, η αποτίμηση γίνεται με βάση την εσωτερική λογιστική αξία. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4 του ν.4403/2016 [Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στις διατάξεις των άρθρων 19, 20, 29, 30, 33, 35, 40 έως 46 της Οδηγίας 2013/34/ΕΕ σχετικά με «τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις και συναφείς εκθέσεις επιχειρήσεων ορισμένων μορφών, την τροποποίηση της Οδηγίας 2006/43/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και την κατάργηση των Οδηγιών 78/660/ΕΟΚ και 83/349/ ΕΟΚ του Συμβουλίου» (Ε.Ε. L 189 της 29ης Ιουνίου 2013) και στις διατάξεις της Οδηγίας 2014/95/ ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (Ε.Ε. L 330/1 της 15ης Νοεμβρίου 2014) «για την τροποποίηση της Οδηγίας 2013/34/ΕΕ όσον αφορά τη δημοσιοποίηση μη χρηματοοικονομικών πληροφοριών και πληροφοριών για την πολυμορφία από ορισμένες μεγάλες επιχειρήσεις και ομίλους» και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού] (ΦΕΚ 125 Α΄/7.7.2016), που τροποποίησε τα άρθρα 25, 43β και 109 του ν.2190/1920, οι ανώνυμες εταιρείες έχουν το δικαίωμα να δημοσιεύουν στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ) τις εγκεκριμένες, από την Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων, οικονομικές καταστάσεις εντός είκοσι (20) ημερών από την έγκρισή τους. Η Τακτική Γενική

Συνέλευση συνέρχεται το αργότερο «έως τη δεκάτη (10η) ημερολογιακή ημέρα του ένατου μήνα μετά τη λήξη της εταιρικής χρήσης.»

Η 7^η Υπηρεσία Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου κατά τον έλεγχο που διενήργησε διαπίστωσε τα εξής:

Από το σύνολο των 96 νομικών προσώπων, στα οποία συμμετέχει το Ε.Δ., μόλις τα 10 αποτιμήθηκαν με βάση προσωρινά στοιχεία του 2016, 68 με βάση χρηματοοικονομικά στοιχεία του 2015, καθόσον με βάση τις ανωτέρω διατάξεις του άρθρου 4 του ν.4403/2016 δεν είχαν δημοσιεύσει χρηματοοικονομικές καταστάσεις μέχρι τη σύνταξη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων του κράτους. Τα υπόλοιπα 18 νομικά πρόσωπα είτε αποτιμήθηκαν με βάση παλαιότερα στοιχεία ή καθόλου διότι είτε βρίσκονται σε εκκαθάριση είτε σε αδράνεια και δεν δημοσιεύουν.

Το γεγονός ότι η αποτίμηση των συμμετοχών στηρίζεται σε στοιχεία παλαιότερων χρήσεων, αποτελεί ουσιώδη παράβαση των λογιστικών αρχών του ιστορικού κόστους και της πλήρους γνωστοποίησης, όπως αυτές αναλύθηκαν ανωτέρω, αλλά και της αρχής της αντικειμενικότητας, σύμφωνα με την οποία οι λογιστικές καταχωρήσεις και παρουσιάσεις πρέπει να βασίζονται σε γεγονότα αντικειμενικά προσδιορισμένα και ευχερώς επαληθεύσιμα, καθώς και της συνέπειας των λογιστικών μεθόδων, σύμφωνα με την οποία για να είναι συγκρίσιμα τα λογιστικά μεγέθη και τα αποτελέσματα των χρήσεων, επιβάλλεται να μην μεταβάλλονται οι λογιστικές μέθοδοι κατά τη διαδοχή των χρήσεων (βλ. άρθρο 1 κεφ. 1 περιπτ. 1.5 του π.δ/τος 15/2011). Κατά συνέπεια, το πραγματικό αποτέλεσμα, όφελος ή ζημία, από τη συμμετοχή του Ελληνικού Δημοσίου στα εν λόγω νομικά πρόσωπα δεν μπορεί να εκτιμηθεί με ακρίβεια.

Κυκλοφορούν Ενεργητικό

2.1.3 Επισφαλείς απαιτήσεις

Δεν προσδιορίζεται στο Ενεργητικό το ύψος των επισφαλών απαιτήσεων της Κεντρικής Διοίκησης, οι οποίες παρουσιάζουν υψηλή πιθανότητα να μην ικανοποιηθούν μερικά ή ολικά και δεν διενεργούνται οι ανάλογες λογιστικές εγγραφές, με αποτέλεσμα να μη διαμορφώνεται ορθή εκτίμηση, και να μην καθορίζονται με σαφήνεια οι απαιτήσεις που τελικά θα εισπραχθούν. Στο Προσάρτημα επί των οικονομικών καταστάσεων 2016 (όπως και στις προηγούμενες χρήσεις) αναφέρεται ότι μέχρι σήμερα δεν αναγνωρίστηκαν προβλέψεις επισφαλειών διότι δεν υπήρχε το θεσμικό πλαίσιο για τη διάκριση των βεβαιωμένων απαιτήσεων σε επισφαλείς και μη. Πράγματι, μέχρι την 31.12.2016, όπως και στις προηγούμενες χρήσεις, δεν διενεργήθηκε προσδιορισμός

επισημασιών, ούτε σχετικές προβλέψεις. Τούτο έχει ως συνέπεια να διογκώνεται το ενεργητικό της ΚΧΘ (Ισολογισμός) με μη ρευστοποιήσιμες απαιτήσεις, ενώ παραβιάζονται οι αρχές της πλήρους γνωστοποίησης, όπως αναφέρθηκε ανωτέρω (στο κεφάλαιο 2.1.1) και της συντηρητικότητας, σύμφωνα με την οποία η Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης (Ισολογισμός) και η Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Επίδοσης (Αποτελέσματα Χρήσης) της Κεντρικής Διοίκησης πρέπει να εμφανίζονται με τους πιο συντηρητικούς υπολογισμούς, με τη λιγότερο ευνοϊκή περιουσιακή κατάσταση και με το μικρότερο πλεόνασμα, με γνώμονα την ακριβή και αξιόπιστη ενημέρωση των πολιτών και των εκλεγμένων αντιπροσώπων τους (παρ.1.7 και 1.8 του κεφ.1 του άρθρου 1 του π.δ/τος 15/2011). Αξίζει να σημειωθεί ότι με βάση τους πίνακες της ΓΓΔΕ, που επισυνάπτονται στο Παράρτημα των οικονομικών καταστάσεων, το ληξιπρόθεσμο υπόλοιπο, ανά κατηγορία εσόδου, την 31.12.2016 ανέρχεται σε 93.914,20 εκατ. ευρώ, συνολικά, εκ του οποίου, ποσό 10.370,32 εκατ. ευρώ, ή ποσοστό 11,04%, έχει καταστεί ληξιπρόθεσμο μέσα στην χρήση 2016 (βλ. Παράρτημα Ισολογισμού, σελ. 102, πίν. 9).

Πίνακας 2.1.3.1

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΣΟΔΟΥ	Άμεσοι Φόροι	Έμμεσοι Φόροι	Μη φορολογικά έσοδα	Λοιπά μη-φορολογικά	Τελωνειακές Εισπράξεις	ΣΥΝΟΛΟ
έως 31/12/2011	7.703,27	13.508,91	18.013,06	1.324,59	6,18	40.556,01
1/1/2012 έως 31/12/2012	937,41	1.358,52	7.727,15	286,62	0,00	10.309,70
1/1/2013 έως 31/12/2013	1.680,17	1.802,69	4.050,82	104,56	0,03	7.638,26
1/1/2014 έως 31/12/2014	2.781,00	3.089,03	6.169,81	384,73	1,77	12.426,33
1/1/2015 έως 31/12/2015	3.354,11	2.705,26	5.389,87	145,49	0,00	11.594,74
1/1/2016 έως 31/12/2016	3.794,24	2.911,92	4.156,70	526,30	0,00	11.389,17
ΛΗΞΙΠΡΟΘΕΣΜΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ 1/1/2017	20.250,20	25.376,34	45.507,41	2.772,28	7,97	93.914,20

Από το συνολικό ληξιπρόθεσμο υπόλοιπο, ποσό 4.972,08 εκατ. ευρώ ή 5,2% έχει ρυθμιστεί με διάφορες υπουργικές αποφάσεις του Υπουργείου Οικονομικών. Η ανάλυση των ρυθμίσεων κατά κατηγορία εσόδου έχει ως εξής:

Πίνακας 2.1.3.2

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΣΟΔΟΥ	Άμεσοι Φόροι	Έμμεσοι Φόροι	Μη φορολογικά έσοδα	Λοιπά μη-φορολογικά	Τελωνειακές Εισπράξεις	ΣΥΝΟΛΟ
έως 31/12/2011	152,69	124,12	69,32	8,16	0,00	354,29
1/1/2012 έως 31/12/2012	157,82	114,60	33,82	8,04	0,00	314,28
1/1/2013 έως 31/12/2013	390,42	243,07	42,13	10,38	0,00	686,00
1/1/2014 έως 31/12/2014	829,37	478,86	63,80	16,11	0,00	1.388,14
1/1/2015 έως 31/12/2015	489,04	317,68	72,26	22,23	0,00	901,22
1/1/2016 έως 31/12/2016	737,09	529,56	37,40	24,10	0,00	1.328,15
ΛΗΞΙΠΡΟΘΕΣΜΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ 1/1/2017	2.756,43	1.807,90	318,73	89,02	0,00	4.972,08

Οι καθαρές μειώσεις (εξοφλήσεις) 2016 που αφορούσαν ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις έως 31.12.2015 ανήλθαν στο 2,84% των απαιτήσεων ή 2.666,42 εκατ. ευρώ.

Οι ανωτέρω επιδόσεις καταδεικνύουν την αδυναμία των εισπρακτικών μηχανισμών να προβούν στην είσπραξη των φόρων εντός του οικονομικού έτους δημιουργίας των συγκεκριμένων απαιτήσεων, τη μη επίτευξη του στόχου των ρυθμίσεων των οφειλών και την αναποτελεσματικότητα του φορολογικού συστήματος, για τον προσδιορισμό του οποίου, με δεδομένη την εκτεταμένη φοροδιαφυγή και φοροαποφυγή, δεν συνυπολογίζεται η πραγματική φοροδοτική ικανότητα των πολιτών, που βαρύνονται τελικώς με την καταβολή των φόρων.

Κατ' εφαρμογή των διατάξεων του ν.4152/2013 (ΦΕΚ 107 Α΄) και της ΠΟΛ.1259/5.12.2013 απόφασης του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων (ΦΕΚ Β΄ 3119/9.12.2013), με τις οποίες θεσμοθετήθηκαν διαδικασίες και κριτήρια για χαρακτηρισμό ληξιπρόθεσμων απαιτήσεων ως ανεπίδεκτων είσπραξης, ο ανωτέρω Γενικός Γραμματέας έχει χαρακτηρίσει ως ανεπίδεκτες είσπραξης απαιτήσεις συνολικού ύψους 8.694.255.124,85 ευρώ. Οι ακόλουθοι πίνακες απεικονίζουν την παλαιότητα των ληξιπρόθεσμων αυτών απαιτήσεων και την κατανομή τους κατ' είδος οφειλής.

Πίνακας 2.1.3.3

Παλαιότητα ληξιπρόθεσμων οφειλών που έχουν κριθεί ανεπίδεκτες	Άθροισμα από Ληξιπρόθεσμο
2 ετών	347.154.971,91
έως 5 ετών	1.582.321.877,58
έως 10 ετών	3.276.236.070,04
έως 20 ετών	3.325.304.103,43
άνω των 20 ετών	163.238.101,89
Γενικό άθροισμα	8.694.255.124,85

Στοιχεία Επιχειρησιακής μονάδας είσπραξης ΓΓΔΕ

Πίνακας 2.1.3.4

1 - Άμεσοι Φόροι	809.871.393,06
11 - Εισόδημα	795.389.472,55
13 - Φόροι στην Περιουσία	150.766,30
15 - Πρόστιμα Άμεσοι Φόροι	13.875.337,43
16 - Έκτακτοι Άμεσοι Φόροι	372.987,18
19 - Λοιποί Άμεσοι Φόροι	82.829,60
2 - Έμμεσοι Φόροι	2.481.681.049,93
20 - Άλλοι έμμεσοι φόροι	9.851.167,36
21 - Φ.Π.Α.	1.815.018.708,61
22 - Μεταβ. και Συγκ.Κεφαλ.	186.851,70
23 - Τέλη και Χαρτόσημα	1.844.846,44
24 - Φόροι Κατανάλωσης	626.135,50
25 - Λοιπές Εισφορές	2.182.649,61
27 - Έμμεσοι Φόροι Υπέρ Τρίτων	6.028.152,06
28 - Τέλη Κυκλοφορίας	120.878,10
29 - Πρόστιμα Εμμέσων Φόρων	645.821.660,55
3 - Μη φορολογικά έσοδα	5.365.268.633,61
31 - Μισθώματα	87.904,30
33 - Δικαστικά έξοδα	123.156.636,07
34 - Αχρεωστήτως Καταβληθέντα	206.010,97
35 - Πρόστιμα Κ.Β.Σ.	5.230.375.120,89
36 - Δάνεια	246.438,14
37 - Υπέρ Διαφόρων Τρίτων	43.231,92
38 - Λοιπά Πρόστιμα μη φορολογικά	11.153.291,32
4 - Λοιπά μη φορολογικά έσοδα	37.434.048,25
41 - Καταλογισμοί	2.871.182,36
42 - Δασμοί	8.540,00
43 - Τέλη και Πρόστιμα Τελωνείων	33.714.476,33
49 - Λοιπά μη φορολογικά έσοδα	839.849,56
Γενικό άθροισμα	8.694.255.124,85

Στοιχεία Επιχειρησιακής μονάδας είσπραξης ΓΓΔΕ

Το σύνολο των προσαυξήσεων που αντιστοιχούν στο ανωτέρω ποσό έχει διαμορφωθεί σε 7.878.828.074,04 ευρώ. Κατά συνέπεια, το συνολικό ληξιπρόθεσμο ποσό που είναι ανεπίδεκτο είσπραξης, ανέρχεται σε 16.573.083.198,89 ευρώ και αφορά σε 450 ΑΦΜ φυσικών και νομικών προσώπων. Για το ποσό αυτό έπρεπε να σχηματιστεί πρόβλεψη επισφάλειας, αφαιρετικής του κονδυλίου των χρεωστών και σε βάρος της Καθαρής Θέσης Πολιτών.

Σημειώνουμε ότι τα ανωτέρω ποσά χαρακτηρίστηκαν ως ανεπίδεκτα είσπραξης μετά από εισήγηση του IV Τμήματος Ελεγκτικού Συνεδρίου, με 386 πράξεις αυτού, που εκδόθηκαν από την αρχή εφαρμογής του νόμου 4152/2013 έως 31.12.2016.

2.1.4 Προκαταβολές

Σημαντικό μέρος του Λογαριασμού Προκαταβολών του Ενεργητικού της ΚΧΘ αποτελούν εκκρεμείς αποδόσεις λογαριασμών, χωρίς την έκδοση των προβλεπόμενων παραστατικών τακτοποίησης. Ειδικότερα, ποσό 5.060.918.192,53 ευρώ αφορά σε χορηγηθείσες προκαταβολές για εξοπλιστικά προγράμματα (βλ. στη συνέχεια υποκεφάλαιο με τίτλο «Υποχρεώσεις από εξοπλιστικά προγράμματα» στην παρ. 2.2.1) με υπόλοιπο 3.936.567.476,24 ευρώ (τακτοποίηση δανείων για χρηματοδότηση προκαταβολών εξοπλιστικών προγραμμάτων χρήσεων 2002, 2003 και 2004), καθώς και λογαριασμούς που αφορούν σε αντίτιμα και ανέκκλητες εντολές με υπόλοιπο 1.124.350.806,96 ευρώ, οι οποίοι χαρακτηρίζονται ως βραδέως κινούμενοι και προέρχονται από την απογραφή των στοιχείων του Ενεργητικού για την πρώτη εφαρμογή της ΔΛΤΤΒ. Για τους ανωτέρω λογαριασμούς είναι απαραίτητη η χρονική ταξινόμησή τους, καθώς και η διερεύνηση της πιθανότητας εκκαθάρισής τους. Οι ανεπίδεκτες εκκαθάρισης προκαταβολές ουσιαστικά πρέπει να διαγραφούν και να καταχωρηθούν σε όφελος των αποτελεσμάτων χρήσεως.

Παρά τις επανειλημμένες παρατηρήσεις του Δικαστηρίου ουδεμία εξέλιξη έχει υπάρξει ως προς το θέμα αυτό.

Κύριες μεταβολές ενεργητικού

Το σύνολο του Ενεργητικού της Κεντρικής Διοίκησης (δηλαδή το σύνολο της διαχείρισης της περιουσίας της) ποσού 142.657.264.510,03 ευρώ, κατά το εξεταζόμενο οικονομικό έτος, αυξήθηκε σε σχέση με το προηγούμενο έτος κατά 6.295.664.911,17 ευρώ. Η μεταβολή αυτή οφείλεται κυρίως στην αύξηση που παρουσίασε το κυκλοφορούν ενεργητικό λόγω της αύξησης των ληξιπρόθεσμων απαιτήσεων της Κεντρικής Διοίκησης στη χρήση 2016 κατά 11.389,17 εκατ. ευρώ, η οποία είναι μεγαλύτερη σε σχέση με τη μείωση του μη κυκλοφορούντος ενεργητικού. Αντιστοίχως, η μείωση του μη κυκλοφορούντος ενεργητικού οφείλεται κυρίως: (α) Στην υποτίμηση των συμμετοχών του ελληνικού Δημοσίου σε εισηγμένες στο ΧΑ επιχειρήσεις κατά 66,66 εκατ. ευρώ, (β) στη μείωση της αξίας του χαρτοφυλακίου του κράτους λόγω της πώλησης του ΟΛΠ (γ) στο γεγονός ότι η αποτίμηση των εν λόγω συμμετοχών στηρίχτηκε σε δεδομένα προηγούμενων Οικονομικών Χρήσεων, (δ) στη μείωση των ομολόγων επιχειρήσεων εσωτερικού (ΟΣΕ και ΕΑΣ) λόγω ένταξής τους στο PSI και ανταλλαγής τους με ομόλογα του Ευρωπαϊκού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (European Financial Stability Facility – EFSF), η οποία για το έτος 2016 προσδιορίζεται σε 1.116.648.797,50 ευρώ.

Διαπιστώνεται ότι η διάρθρωση του Ενεργητικού της ΚΧΘ της Κεντρικής Διοίκησης, χαρακτηρίζεται ως μη ορθολογική, καθόσον επιλέγεται ως βασικό δομικό στοιχείο του η καταγραφή απαιτήσεων αμφιβόλου εισπραξιμότητας, ενώ αντίθετα δεν περιλαμβάνονται σταθερές αξίες, όπως τα πάγια και το κόστος των έργων που εκτελούνται. Τούτο αντίκειται στις βασικές λογιστικές αρχές της αντικειμενικότητας, της πλήρους γνωστοποίησης και της συντηρητικότητας, όπως αυτές αναλύθηκαν ανωτέρω.

2.2 Υποχρεώσεις (Παθητικό)

2.2.1 Πιστωτές

Πίνακας 2.2.1.1

Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις (σε ευρώ)

	Υπόλοιπο 31/12/2016	Υπόλοιπο 31/12/2015	Μεταβολή
Υπόλογοι χρεώστες από ληψοδοσία (ΕΣ)	60.410,52	60.410,52	0,00
Οφειλόμενες αμοιβές και απορρίψεις μισθοδοσίας	391.175,53	391.175,53	0,00
Δικαιούχοι από παροχή υπηρεσιών και λοιπών δαπανών	21.232,14	21.232,14	0,00
Υποχρεώσεις από εισπράξεις για λογαριασμό τρίτων	208.924.693,61	240.676.210,25	-31.751.516,64
Εισπράξεις - πληρωμές NATO και Πεδίο Βολής Κρήτης	46.576.268,37	54.701.331,33	-8.125.062,96
Υποχρεώσεις από εξοπλιστικά προγράμματα	3.936.567.476,24	3.936.567.476,24	0,00
Λογαριασμός διαχείρισης καταθέσεων στην ΤΤΕ	8.106.131.056,89	7.830.017.347,75	276.113.709,14
Εισπράξεις τακτοποιητές	8.802.146.047,45	8.802.146.047,45	0,00
Ασφαλιστικοί οργανισμοί	0,03	0,03	0,00
Μεταβατικοί Λογαριασμοί Παθητικού	8.675.108.049,44	7.981.670.314,74	693.437.734,70
Σύνολο	29.775.926.410,22	28.846.251.545,98	929.674.864,24

Στον ανωτέρω πίνακα εμφανίζονται οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της Κεντρικής Διοίκησης, οι οποίες δεν υπάγονται σε οποιαδήποτε άλλη κατηγορία των λοιπών υποχρεώσεων.

Υποχρεώσεις από εξοπλιστικά προγράμματα

Ο λογαριασμός αυτός αφορά τακτοποίηση δανείων ετών 2002, 2003 και 2004, και χαρακτηρίζεται ως βραδέως κινούμενος από το 2005 έως το 2016 (δεν παρουσιάζει καμία κίνηση από το 2010), διαμορφούμενος ως εξής:

ΤΙΤΛΟΣ	ΠΟΣΟ
Τακτοποίηση Δανείων έτους 2002 για χρηματοδότηση προκαταβολών εξοπλιστικών προγραμμάτων Δ23	1.817.368.496,48
Τακτοποίηση Δανείων έτους 2003 για χρηματοδότηση προκαταβολών εξοπλιστικών προγραμμάτων Δ23	1.055.033.148,44
Τακτοποίηση Δανείων FMF για χρηματοδότηση προκαταβολών εξοπλιστικών προγραμμάτων Δ23	118.967.783,88
Τακτοποίηση Δανείων FMF για χρηματοδότηση προκαταβολών εξοπλιστικών προγραμμάτων Δ23	945.198.047,44
ΣΥΝΟΛΟ	3.936.567.476,24

Ισολογισμοί χρήσεων 2005 -2016

Τα συγκεκριμένα κονδύλια, ύψους 3.936.567.476,24 ευρώ, αφορούν δάνεια που έχει συνάψει το Ελληνικό Δημόσιο για λογαριασμό των Ενόπλων Δυνάμεων, προκειμένου να πληρωθούν προκαταβολές για εξοπλιστικά προγράμματα. Πριν από την εφαρμογή του π.δ/τος 15/2011 εμφανίζονταν ως υπόλοιπο των λογαριασμών Ισολογισμού Ταμειακής Βάσης με κωδ. αριθμ. 404. Αντιστοιχίζονται πλήρως με τις χορηγηθείσες προκαταβολές, που έχουν καταχωρηθεί στο Ενεργητικό (βλ. κεφάλαιο «Προκαταβολές»). Στις τελευταίες 11 χρήσεις δεν παρουσιάζουν καμία μεταβολή, καθώς δεν έχουν εκκαθαριστεί οι αντίστοιχες προκαταβολές.

Λογαριασμός διαχείρισης καταθέσεων στην ΤτΕ

Μεταξύ των ανωτέρω υποχρεώσεων, εμφανίζεται ποσό 8.106.131.056,89 ευρώ, υπό τον τίτλο «Διαχείριση Λοιπών Καταθέσεων στην Τράπεζα της Ελλάδος», το οποίο παράλληλα εμφανίζεται ως χρηματικό διαθέσιμο στον Λογαριασμό 38.05.09 «Λοιποί λογαριασμοί στην Τράπεζα της Ελλάδος». Κατά συνέπεια, το ανωτέρω ποσό, το οποίο περιλαμβάνεται - μεταξύ άλλων - στα χρηματικά διαθέσιμα, στο Ενεργητικό της Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης κατά την 31.12.2016, είναι κατ' ουσία εκκαθαρισμένες βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της Κεντρικής Διοίκησης έναντι τρίτων, χωρίς ωστόσο να προκύπτει η αιτία οφειλής τους, τόσο στις λοιπές χρηματοοικονομικές καταστάσεις όσο και στο προσάρτημα αυτών.

Εισπράξεις τακτοποιητέες

Το ποσό των 8.802.146.047,45 ευρώ προέρχεται από τον Λογαριασμό 404.0002 «Τακτοποιητέες εισπράξεις-Δανειακά Έσοδα», ο οποίος κινείται εκτός προϋπολογισμού, πιστωνόταν αποκλειστικά από δανειακά έσοδα, τα οποία είχαν μεταφερθεί, βάσει της 2/63082/6.09.2011 απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών, από τους ΚΑΕ 5112, 9112 και 9191 και χρησιμοποιούνταν, κατά την εφαρμογή της λογιστικής ταμειακής βάσης, για την ισοσκέλιση του Απολογισμού, καθώς και για την πληρωμή των εγγυήσεων που κατέπιπταν. Επισημαίνεται ότι από το

2010 μέχρι σήμερα δεν έχει γίνει οποιαδήποτε προσπάθεια αιτιολόγησης-τακτοποίησης, με αντίστοιχα παραστατικά, του ανωτέρω ποσού, το οποίο μεταφέρεται από χρήση σε χρήση, παρά τις σχετικές επισημάνσεις στις Διαδηλώσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου ετών 2010 (σελ. 13), 2011 (σελ. 70-71), 2014 (σελ. 37-38) και 2015 (σελ. 48-49).

2.2.2 Χρέος Κεντρικής Κυβέρνησης

Πίνακας 2.2.2.1

Δημόσιο χρέος		31/12/2016	31/12/2015	Μεταβολή	% Μεταβολή	% επί του συνόλου ΔΧ
Είδος Υποχρέωσης		[1]	[2]	[3]=[1]-[2]	[4]=[3]/[2]	
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	Ομόλογα ελληνικού δημοσίου σε ευρώ	48.486.117.371,14	56.032.880.598,64	-7.546.763.227,50	-13,47%	14,86%
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	Συμφωνίες ανταλλαγής νομίσματος σε ευρώ	254.237.288,00	595.308.882,00	-341.071.594,00	-57,29%	0,08%
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	Ομόλογα ελληνικού δημοσίου σε ξένο νόμισμα	243.111.831,41	979.804.684,50	-736.692.853,09	-75,19%	0,07%
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	Συμφωνίες ανταλλαγής νομίσματος σε ξένο νόμισμα	(243.111.831,44)	(676.928.358,90)	433.816.527,46	-64,09%	-0,07%
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	Δάνεια σε ευρώ	229.768.001.804,33	218.160.656.996,77	11.607.344.807,56	5,32%	70,40%
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	Συμφωνίες ανταλλαγής νομίσματος σε ευρώ (δάνεια)	2.594.158.505,46	4.448.925.703,91	-1.854.767.198,45	-41,69%	0,79%
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	Δάνεια σε ξένο νόμισμα	12.448.036.106,87	15.114.542.567,92	-2.666.506.461,05	-17,64%	3,81%
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	Συμφωνίες ανταλλαγής νομίσματος σε Ξ.Ν. (δάνεια)	(3.336.199.079,82)	(5.416.642.095,39)	2.080.443.015,57	-38,41%	-1,02%
Σύνολο - Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις		290.214.351.995,95	289.238.548.979,45	975.803.016,50	0,34%	88,93%
Βραχυπρόθεσμο τμήμα μακρ/μων δανείων	Ομόλογα πληρωτέα	7.977.238.059,32	2.887.710.209,00	5.089.527.850,32	176,25%	2,44%
Βραχυπρόθεσμο τμήμα μακρ/μων δανείων	Δάνεια πληρωτέα σε ευρώ	1.408.916.317,52	3.167.533.489,25	-1.758.617.171,73	-55,52%	0,43%
Βραχυπρόθεσμο τμήμα μακρ/μων δανείων	Δάνεια σε συνάλλαγμα	504.572.656,60	1.157.096.254,82	-652.523.598,22	-56,39%	0,15%
Σύνολο - Βραχυπρόθεσμο τμήμα μακροπρόθεσμων δανείων		9.890.727.033,44	7.212.339.953,07	2.678.387.080,37	37,14%	3,03%
Βραχυπρόθεσμο Δάνεια	Έντοκα Γραμμάτια Ελληνικού Δημοσίου	14.889.558.000,43	14.880.028.378,92	9.529.621,51	0,06%	4,56%
Βραχυπρόθεσμο Δάνεια	Υποχρεώσεις από πράξεις προσωρινής εκχώρησης REPOS	11.362.746.840,00	10.000.605.328,00	1.362.141.512,00	13,62%	3,48%
Σύνολο - Βραχυπρόθεσμο Δάνεια		26.252.304.840,43	24.880.633.706,92	1.371.671.133,51	5,51%	8,04%
Γενικό σύνολο		326.357.383.869,82	321.331.522.639,44	5.025.861.230,38	1,56%	100,00%

Το υπόλοιπο του χρέους της Κεντρικής Διοίκησης την 31.12.2016 ανήλθε σε 326.357.383.869,82 ευρώ έναντι 321.331.522.639,44 ευρώ του προηγούμενου οικονομικού έτους, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 5.025.861.230,38 ευρώ, ήτοι αύξηση 1,56%. Το μεσοσταθμικό κόστος εξυπηρέτησης του χρέους κατά ESA (δεδουλευμένη βάση) διαμορφώθηκε το 2016 στο 1,96% και σε ταμειακή βάση στο 1,73%, ενώ το 2015 ήταν 2,12% και 1,81% αντίστοιχα. Η μεσοσταθμική διάρκεια (μέση υπολειπόμενη φυσική διάρκεια του χρέους) έχει χρονικά επεκταθεί στα 17 έτη από 16,76 το 2015.

Οι μεικτές χρηματοδοτικές ανάγκες¹⁶ του Κρατικού Προϋπολογισμού κατά το έτος 2016 ανήλθαν στο ποσό των 37.825 εκατ. ευρώ και καλύφθηκαν από :

- Δανεισμό ύψους 36.921 εκατ. ευρώ
- Έσοδα από χρηματοοικονομικές συναλλαγές 1.119 εκατ. ευρώ και
- Έσοδα από αποκρατικοποιήσεις ποσού 465 εκατ. ευρώ

Τα ταμειακά διαθέσιμα διαμορφώθηκαν στο τέλος του 2016 στα 3.222 εκατ. ευρώ.

Για το έτος 2016 οι εκδόσεις χρέους¹⁷ για δανειακές ανάγκες του Ε.Δ. ανήλθαν σε 36.921 εκατ. ευρώ και καλύφθηκαν από τις ακόλουθες πηγές:

- i) Τα μακροπρόθεσμα δάνεια του Μηχανισμού Στήριξης European Stability Mechanism (ESM) εντός του έτους 2016, που ανήλθαν σε 10.300 εκατ. ευρώ με μεσοσταθμικό κόστος 0,89%.
- ii) Τα δάνεια από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ) [European Investment Bank (EIB)] συνολικού ποσού 368 εκατ. ευρώ με μεσοσταθμικό κόστος 1,92%.
- iii) Την αναχρηματοδότηση βραχυχρόνιου χρέους εντόκων γραμματίων του 2015 ύψους 14.881 εκατ. ευρώ. Οι νέες εκδόσεις εντόκων γραμματίων 13 και 26 εβδομάδων ανήλθαν σε 40.998 εκατ. ευρώ με μεσοσταθμικό κόστος δανεισμού 2,82%, ενώ οι λήξεις εντόκων εντός του έτους ήταν 40.989 εκατ. ευρώ, διατηρώντας το stock των εντόκων γραμματίων για το 2016 στα 14.890 εκατ. ευρώ.
- iv) Την αναχρηματοδότηση βραχυχρόνιου χρέους τίτλων με συμφωνία επαναγοράς (repos) του 2015 ύψους 10.000 εκατ. ευρώ και έκδοση νέων όμοιων τίτλων για το έτος 2016 ύψους 1.363 εκατ. ευρώ, ανεβάζοντας το χρέος από τους τίτλους αυτούς (repos) συνολικά στο τέλος του 2016 σε 11.363 εκατ. ευρώ και το κόστος δανεισμού στο 4,73%.

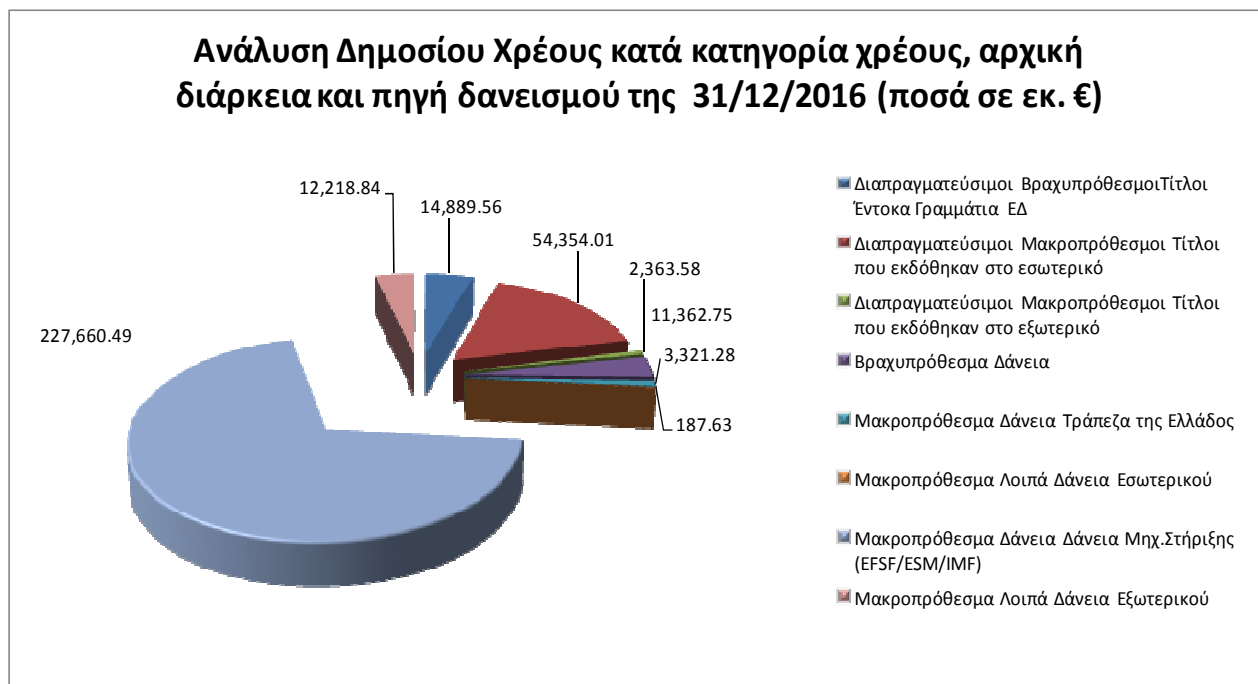
¹⁶ Gross financing needs (also gross financing requirements). Overall new borrowing requirement plus debt maturing during the year.

¹⁷ Πηγή: Απολογισμός Δανειακού και Διαχειριστικού Προγράμματος 2016 ΟΔΔΗΧ.

Η μεσοσταθμική διάρκεια του νέου δανεισμού για το 2016 διαμορφώθηκε στα 13,1 έτη, ενώ το μεσοσταθμικό κόστος του νέου δανεισμού, εκτός των τίτλων με συμφωνία επαναγοράς (repos), διαμορφώθηκε σε 2,03% .

Στο παρακάτω γράφημα απεικονίζονται όλα τα είδη και κατηγορίες χρέους σε καθαρό ποσό εκατομμυρίων ευρώ.

ΓΡΑΦΗΜΑ 2.2.2

Πίνακας 2.2.2.2

Ανάλυση χρέους κατά νόμισμα	Υπόλοιπο 31/12/2016	% κατηγορίας προς το σύνολο του δανεισμού
Χρέος σε εγχώριο νόμισμα / Διαπραγματεύσιμοι Τίτλοι	71.285,45	21,84%
Χρέος σε εγχώριο νόμισμα / Δάνεια	245.134,58	75,11%
Χρέος σε ξένο νόμισμα/Διαπραγματεύσιμοι Τίτλοι	321,70	0,10%
Χρέος σε ξένο νόμισμα/Δάνεια	9.616,41	2,95%
Σύνολα	326.358,14	100,00%

Από την επισκόπηση του ανωτέρω γραφήματος διαπιστώνεται ότι μόλις το 3,05% του Χρέους, δηλαδή ποσό 9.938,11 εκατ. ευρώ, είναι σε ξένο νόμισμα. Ως εκ τούτου, η χώρα είναι εκτεθειμένη σε συναλλαγματικό κίνδυνο, ωστόσο περιορισμένο, καθώς βρίσκεται στη ζώνη του ευρώ.

Εξέλιξη του Ελληνικού Δημόσιου Χρέους

Σύμφωνα με την, από 25 Μαΐου 2016, απόφαση του Eurogroup, για την αξιολόγηση της βιωσιμότητας του ελληνικού δημόσιου χρέους, υιοθετήθηκε για πρώτη φορά με τον πλέον επίσημο τρόπο, τόσο από τους ευρωπαϊκούς θεσμούς (ΕΕ, ΕΜΣ, ΕΚΤ) όσο και από το ΔΝΤ, ο δείκτης των εκάστοτε ετήσιων μεικτών χρηματοδοτικών αναγκών του Ελληνικού Δημοσίου (Gross Financing Needs – GFN) ως ποσοστό του ΑΕΠ (GFN/GDP ratio).

Ο εν λόγω δείκτης λαμβάνει υπόψη τον κίνδυνο ρευστότητας (liquidity risk) και τους κινδύνους αγοράς, που ενυπάρχουν στο υφιστάμενο χαρτοφυλάκιο χρέους και αποδίδει με μεγαλύτερη ακρίβεια, αναφορικά με το δημόσιο χρέος, τη σχετική θέση της χώρας στο σύνολο των χωρών τόσο της Ευρωζώνης όσο και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, συμβάλλοντας στη βελτίωση του δείκτη χρέους προς ΑΕΠ (Debt/GDP ratio).

Ο αρχικός στόχος που έχει τεθεί είναι:

i) ο δείκτης των ετήσιων μεικτών χρηματοδοτικών αναγκών να μην υπερβαίνει το 15% του ΑΕΠ, για τα έτη έως τα τέλη της δεκαετίας 2030 – 2040, ποσοστό που είναι σημαντικά χαμηλότερο από τον αντίστοιχο μέσο όρο των χωρών της ευρωζώνης, ενώ

ii) μετέπειτα ο δείκτης δεν πρέπει να υπερβαίνει το 20% του ΑΕΠ, ποσοστό που ισοδυναμεί με αυτό του μέσου όρου των χωρών της Ευρωζώνης.

Η υιοθέτηση του εν λόγω δείκτη ως βασικού κριτηρίου βιωσιμότητας του ελληνικού δημόσιου χρέους από τους «θεσμούς» ικανοποιεί τις πάγιες επιδιώξεις και στόχους της διαχείρισης του δημόσιου χρέους, δεδομένου ότι αυτό έχει ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, τα οποία καθιστούν το λόγο χρέος/ΑΕΠ ανεπαρκή δείκτη για την εξακρίβωση της βιωσιμότητάς του, εφόσον μέσω αυτού δεν λαμβάνεται υπόψη:

- η νομική διαμόρφωση των απαιτήσεων που απορρέουν από αυτό, αλλά και η αντικειμενική οργάνωσή τους,
- οι μεγάλες περίοδοι χάριτος για το κεφάλαιο, αλλά και για μεγάλο μέρος των τόκων,
- το χαμηλό πλέον κόστος εξυπηρέτησής του (επίπεδα κόστους AA+ εκδότη) καθώς και
- η εξαιρετικά μεγάλη διάρκεια ωρίμανσής του.

Η σύγκριση της διαχρονικής εξέλιξης του Δημόσιου Χρέους σε σχέση με το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν, ως δείκτης πιστωτικής επιβάρυνσης της Εθνικής Οικονομίας, παρουσιάζεται στον ακόλουθο πίνακα:

Πίνακας 2.2.2.3

Δημόσιο Χρέος ως ποσοστό του Α.Ε.Π. (σε εκατ. ευρώ ευρώ)								
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Δημόσιο Χρέος	298.840	340.286	367.980	305.537	321.478	324.128	321.332	326.357
Α.Ε.Π	231.642	227.318	208.532	193.700	182.400	177.559	175.697	175.888
Δημ.Χρέος/Α.Ε.Π.	129,0%	149,7%	176,5%	157,7%	176,2%	182,5%	182,9%	185,6%

Λαμβάνοντας υπόψη ότι ο δείκτης Δημ.Χρέος/ΑΕΠ φανερώνει την πιστωτική επιβάρυνση της Εθνικής Οικονομίας, για να επιτευχθεί ο στόχος διαχρονικής μείωσής του στο μέλλον, πρέπει όχι μόνο να μειώνεται το δημόσιο χρέος, αλλά κυρίως να αυξάνεται το ΑΕΠ. Παρατηρείται ότι από το 2009, το ΑΕΠ παρουσιάζει πτωτική τάση. Το 2016 μειώθηκε ουσιαστικά το ΑΕΠ έτι περαιτέρω, λαμβανομένου υπόψη ότι μειώθηκαν οι δαπάνες του ΠΔΕ, αυξήθηκαν οι ληξιπρόθεσμες οφειλές της Γενικής Κυβέρνησης και επιβαρύνθηκαν με επιπλέον φόρους οι πολίτες.

Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (βλ. σελ 14 Compliance Report The Third Economic Adjustment Programme for Greece First Review, June 2016, European Commission) ο δείκτης Χρέους/ΑΕΠ αναμενόταν (τον Ιούνιο του 2016) να ανέλθει σε 182,9% για το 2016, ενώ τελικά διαμορφώθηκε σε 185,6%. Ο δείκτης των ετήσιων μεικτών χρηματοδοτικών αναγκών του ΕΔ (Gross Financing Needs – GFN) ως ποσοστό του ΑΕΠ (GFN/GDP ratio) αναμενόταν να διαμορφωθεί σε 16,9% το 2016 (διαμορφώθηκε τελικά σε $37.825/175.888=21,5\%$ το 2016), 18,2% το 2017, ώστε να μειωθεί στο 7,4% το 2020 και 8,4% το 2022. Από το 2020 και μετά προβλέπεται ότι ο GFN/GDP θα αρχίσει να αυξάνεται αγγίζοντας μέχρι το 2060 το 23,3%, ξεπερνώντας το δείκτη αναφοράς (threshold) βιωσιμότητας του Δημόσιου Χρέους από το 15% στο 20%.¹⁸

Τέλος, η πιστοληπτική ικανότητα της χώρας, έτσι όπως έχει εκτιμηθεί από τους Διεθνείς Οίκους Αξιολόγησης, παραμένει σταθερή σε χαμηλά επίπεδα:

Πίνακας 2.2.2.4

Εταιρείες Αξιολόγησης Πιστοληπτικής Ικανότητας	Πιστοληπτική Ικανότητα	Προοπτική	Ημερομηνία
MOODY'S	Caa3	Σταθερή	10-2016
STANDARD & POOR'S	B-	Σταθερή	01-2016
FITCH	CCC	Σταθερή	09-2016
RATING AND INVESTMENT	CCC	Σταθερή	11-2016

¹⁸ Compliance Report The Third Economic Adjustment Programme for Greece First Review, June 2016, European Commission, σελ. 14.

3. ΕΠΙ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΔΟΣΗΣ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΤΗΣ 31^{ης} ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2016

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.1

(σε ευρώ)	Από 1.1. έως 31.12.2016	Από 1.1. έως 31.12.2015	Μεταβολή %
Άμεσοι Φόροι	19.436.732.458,40	19.695.883.006,13	-1,3%
Έμμεσοι Φόροι	26.200.681.276,29	24.959.168.551,22	5,0%
Σύνολο Φορολογικών Εσόδων	45.637.413.734,69	44.655.051.557,35	2,2%
Επιχορηγήσεις από Ε.Ε.	4.275.701.492,23	4.035.537.975,50	6,0%
Λοιπά μη Φορολογικά Έσοδα	4.868.739.416,18	7.469.896.560,93	-34,8%
Σύνολο μη Φορολογικών Εσόδων	9.144.440.908,41	11.505.434.536,43	-20,5%
Σύνολο Λειτουργικών Εσόδων	54.781.854.643,10	56.160.486.093,78	-2,5%
Αμοιβές - Παροχές Κεντρικής Διοίκησης	(9.068.985.733,68)	(9.017.206.361,85)	0,6%
Αμοιβές - Παροχές Ν.Π.Δ.Δ.	(2.770.295.966,33)	(3.069.566.318,53)	-9,7%
Παροχές Τρίτων	(403.005.917,18)	(395.149.336,19)	2,0%
Λοιπά Λειτουργικά Έξοδα και Λοιπές Δαπάνες	(3.616.595.940,27)	(3.028.243.802,43)	19,4%
Επιδότησεις - Επιχορηγήσεις	(23.320.100.367,37)	(20.928.347.966,70)	11,4%
Ασφάλιση και Περίθαλψη	(57.984.403,59)	(56.300.264,15)	3,0%
Επιστροφές - Αποδόσεις	(4.827.792.112,66)	(4.400.885.459,28)	9,7%
Συντάξεις Δημοσίων Υπαλλήλων- Λειτουργών	(6.369.784.302,19)	(6.410.586.266,20)	-0,6%
Σύνολο Λειτουργικών Εξόδων	(50.434.544.743,27)	(47.306.285.775,33)	6,6%
Χρηματοοικονομικά Έξοδα/Έσοδα και Τόκοι Δημοσίου Χρέους	(5.110.396.053,45)	(15.862.453.364,36)	-67,8%
Αποτέλεσμα από Λειτουργικές και χρηματοδοτικές Δραστηριότητες	(763.086.153,62)	(7.008.253.045,91)	-89,1%
Κέρδη/Ζημιές από πώληση Παγίων	51.667.548,00	0,00	
Λοιπά Αποτελέσματα	1.027.509.309,68	454.719.671,63	126,0%
Σύνολο μη Λειτουργικών Αποτελεσμάτων	1.079.176.857,68	454.719.671,63	137,3%
Πλεόνασμα (+) /Ελλειμμα (-) Περιόδου	316.090.704,06	(6.553.533.374,28)	-104,8%

3.1 Γενικές διαπιστώσεις επί της Χρηματοοικονομικής Επίδοσης

Κατά το οικονομικό έτος 2016 το λειτουργικό αποτέλεσμα της Κεντρικής Διοίκησης, εξαιρουμένου του χρηματοοικονομικού, παρουσίασε θετικό πρόσημο ύψους 4,35 δις ευρώ, μειωμένο σημαντικά κατά 51% σε σύγκριση με το 2015. Αυτό οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι, ενώ τα φορολογικά έσοδα ανήλθαν στα 45,63 δις ευρώ και παρουσιάστηκαν ελαφρώς αυξημένα σε σχέση με το 2015, τα μη φορολογικά έσοδα μειώθηκαν σημαντικά, σχεδόν κατά 20%, ενώ τα λειτουργικά έξοδα ανήλθαν σε 50,43 δις ευρώ, αυξήθηκαν δηλαδή σε σχέση με το προηγούμενο έτος κατά 3,12 δις ευρώ ή ποσοστό 6,6%, κυρίως λόγω των αυξημένων επιχορηγήσεων σε φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, προκειμένου να καλύψουν ληξιπρόθεσμες οφειλές παρελθόντων ετών.

Το χρηματοοικονομικό αποτέλεσμα (χρηματοοικονομικά έξοδα/έσοδα και τόκοι Δημόσιου Χρέους) αποτυπώνει ζημιές ύψους 5,11 δις ευρώ, μειωμένες όμως κατά 10,75 δις ευρώ, ή 67,8% σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Σημειώνεται ότι το ύψος της ζημιάς στη χρήση 2015 καθορίστηκε σε μεγάλο βαθμό από τις επιστροφές των ομολόγων από το ΤΧΣ στο Ελληνικό Δημόσιο, γεγονός που οδήγησε σε συνολική υποτίμηση της συμμετοχής του Ε.Δ. στο Ταμείο περίπου 10 δις ευρώ.

Τέλος, τα λοιπά αποτελέσματα εμφανίζουν πλεόνασμα ύψους 1,08 δις ευρώ σημαντικά βελτιωμένο σε σχέση με την προηγούμενη χρήση, κατά την οποία είχε ανέλθει σε μόλις 0,45 δις ευρώ. Αυτό οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι η μετατροπή των προνομιούχων μετοχών της ΕΤΕ ύψους 1,3 δις ευρώ, που κατείχε το Δημόσιο βάσει του ν.3723/2008, σε κοινές και η μεταφορά τους στο ΤΧΣ ολοκληρώθηκε το 2015.

Έτσι, το τελικό αποτέλεσμα - πλεόνασμα ανήλθε σε 316,09 εκατ. ευρώ αυξημένο κατά 104,8% σε σχέση με το έλλειμμα των 6,55 δις ευρώ το 2015.

4. ΕΠΙ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ ΕΤΟΥΣ 2016

Πίνακας 4.1
Κατάσταση Ταμειακών Ροών (σε ευρώ)

(σε ευρώ)	Από 1.1. έως 31.12.2016	Από 1.1. έως 31.12.2015	Μεταβολή %
A. Καθαρές Ταμειακές Ροές από Λειτουργικές Δραστηριότητες	(3.166.926.161,91)	(1.765.472.822,66)	-79,4%
Εισπράξεις από φόρους	43.163.242.193,51	40.496.592.178,82	6,6%
Εισπράξεις από Ε.Ε.	4.275.701.492,23	4.035.537.975,50	6,0%
Εισπράξεις από λοιπά μη φορολογικά έσοδα	4.150.406.509,68	5.100.159.582,85	-18,6%
Εισπράξεις από τόκους, μερίσματα και κέρδη επιχειρήσεων	2.231.734.014,67	2.707.725.085,19	-17,6%
Προεισπράξεις-Προπληρωμές	(12.292.859,24)	(38.602.161,05)	-68,2%
Πληρωμές για Προκαταβολές και Πάγιες Προκαταβολές	317.812.002,44	(9.095.143,48)	-3594,3%
Πληρωμές για Αμοιβές-Κεντρ. Διοίκησης	(8.500.803.742,45)	(8.503.527.266,97)	0,0%
Πληρωμές για Αμοιβές - ΝΠΔΔ	(2.446.367.744,67)	(2.717.238.389,79)	-10,0%
Πληρωμές για παροχές τρίτων	(413.655.525,84)	(395.399.333,69)	4,6%
Πληρωμές για λοιπά λειτουργικά έξοδα και λοιπές δαπάνες	(3.927.871.058,59)	(2.942.451.431,44)	33,5%
Πληρωμές για Επιδοτήσεις-Επιχορηγήσεις	(23.321.658.509,40)	(20.867.219.177,75)	11,8%
Πληρωμές για ασφάλιση και περίθαλψη	(1.013.508.285,03)	(983.643.117,97)	3,0%
Πληρωμές για επιστροφές - αποδόσεις	(5.112.868.525,91)	(4.623.970.030,01)	10,6%
Πληρωμές για συντάξεις δημοσίων υπαλλήλων-λειτουργών	(6.369.784.302,19)	(6.410.586.266,20)	-0,6%
Πληρωμές για τόκους και συναφή έξοδα	(6.187.011.821,12)	(6.613.755.326,67)	-6,5%
B. Καθαρές Ταμειακές Ροές από Επενδυτικές Δραστηριότητες	(3.323.237.596,57)	3.687.046.205,97	-190,1%
Εισπράξεις από πώληση παγίων και επενδύσεων	1.624.373.422,17	11.818.200.627,99	-86,3%
Πληρωμές για αγορά παγίων και επενδύσεων	(4.947.611.018,74)	(8.131.154.422,02)	-39,2%
Καθαρές Ταμειακές Ροές από Λειτουργικές και Επενδυτικές Δραστηριότητες (A+B)	(6.490.163.758,48)	1.921.573.383,31	-437,8%
Γ. Καθαρές Ταμειακές Ροές από Χρηματοδοτικές Δραστηριότητες	7.035.985.772,27	(1.974.374.509,32)	456,4%
Εισπράξεις από δάνεια και παρεμφερή εργαλεία	551.057.527.275,92	783.685.698.546,22	-29,7%
Πληρωμές για δάνεια και παρεμφερή εργαλεία	(544.021.541.503,65)	(785.660.073.055,54)	-30,8%
Δ. Εισροές /Εκροές απ' ευθείας στην ΚΘΠ	22.053.938,98	6.068.983,15	
Καθαρή μεταβολή στα χρηματικά διαθέσιμα (A+B+Γ+Δ)	567.875.952,77	(46.732.142,86)	1315,2%
Χρηματικά διαθέσιμα αρχής περιόδου	3.309.367.798,01	3.356.099.940,87	
Χρηματικά διαθέσιμα τέλους περιόδου	3.877.243.750,78	3.309.367.798,01	

Οι ταμειακές ροές από λειτουργικές και επενδυτικές δραστηριότητες της Κεντρικής Διοίκησης για το οικονομικό έτος 2016 παρουσιάζουν έλλειμμα ύψους (6.490.163.758,48) ευρώ, σε αντίθεση με την προηγούμενη χρήση όπου παρουσίαζαν θετικό πρόσημο.

Οι ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες της Κεντρικής Διοίκησης για το οικονομικό έτος 2016 παρουσιάζουν αρνητικό πρόσημο και ανέρχονται σε (3.166.926.161,91) ευρώ, έχουν δε επιδεινωθεί σημαντικά σε σχέση με το προηγούμενο έτος κατά 79,4%. Η αρνητική αυτή εξέλιξη οφείλεται στην μείωση των εισπράξεων από μερίσματα, τόκους και λοιπά μη φορολογικά έσοδα, καθώς και στην σημαντική αύξηση για κάλυψη λειτουργικού κόστους και μεταβιβαστικές πληρωμές.

Επιδεινώθηκαν οι ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες, οι οποίες παρουσίασαν έλλειμμα ύψους (3.323.237.596,57) ευρώ, έναντι πλεονάσματος 3.687.046.205,97 ευρώ στη χρήση 2015. Επέρχεται εξορθολογισμός των ταμειακών ροών από επενδυτικές δραστηριότητες, δεδομένου ότι το πλεόνασμα της προηγούμενης χρήσεως προερχόταν από τις ανταλλαγές ομολόγων. Η μεταβολή αυτή οφείλεται κυρίως στις ανταλλαγές ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου με το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΤΧΣ), συνολικού ύψους (εισπράξεις-πληρωμές) 5,93 δις ευρώ.

Στις καθαρές ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες, αντιθέτως, παρουσιάζεται πλεόνασμα 7.035.985.772,27 ευρώ, σε σχέση με το έλλειμμα του 2015 ύψους (1.974.374.509,32) ευρώ. Η διαφορά αυτή οφείλεται κυρίως στην πώληση τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου, με συμφωνία επαναγοράς (repos) και στα καθαρά έσοδα από τη πώληση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων.

Η ταμειακή διαχείριση του κράτους εμφανίζεται για πρώτη φορά πλεονασματική. Η θετική μεταβολή των χρηματικών διαθεσίμων ανέρχεται σε 567.875.952,70 ευρώ, η οποία όμως οφείλεται, κατά κύριο λόγο, στο βραχυπρόθεσμο δανεισμό.

5. ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ ΠΟΛΙΤΩΝ

Πίνακας 5.1

Κατάσταση Μεταβολών Καθαρής Θέσης Πολιτών Έτους 2016 (σε ευρώ)

	2016	2015
Υπόλοιπα αρχής χρήσης	(215.195.219.263,47)	(208.647.754.872,34)
Πλεόνασμα/Έλλειμμα από Κ.Χ.Ε.	316.090.704,06	(6.553.533.374,28)
Άμεσες Πιστώσεις/ Χρεώσεις στην Κ.Θ.Π.	22.053.938,98	6.068.983,15
Υπόλοιπα τέλους χρήσης	(214.857.074.620,43)	(215.195.219.263,47)

Όπως διαπιστώνεται από την ανωτέρω Κατάσταση, η Καθαρή Θέση Πολιτών διαμορφώνεται αρνητική για το έτος 2016 και ανέρχεται σε 214,86 δις ευρώ, βελτιωμένη σε σχέση με την προηγούμενη οικονομική χρήση κατά 0,34 δις ευρώ.

Σημειώνεται, όμως, ότι η μη υλοποίηση των προαναφερόμενων λογιστικών υποχρεώσεων, που επισημάνθηκαν επί των οικονομικών καταστάσεων της Κεντρικής Διοίκησης, επηρεάζουν σημαντικά την ορθή απεικόνισή τους, η οποία θα μπορούσε να προσδιοριστεί σε ουσιαδώς διαφορετικό ύψος. Ειδικότερα, η μη αναγραφή των παγίων στοιχείων στο Ενεργητικό, ο συνεπακόλουθος μη υπολογισμός των αποσβέσεων πάγιων, ο λογιστικός χειρισμός των ταμειακών διαθεσίμων σε συνδυασμό με τους πιστωτές, η μη διενέργεια προβλέψεων των ανεπίδεκτων είσπραξης απαιτήσεων, ύψους 16.573.083.198,89 ευρώ, η διατήρηση στις ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις προστίμων ΚΒΣ άνω της 10ετίας, ύψους 5.097.608.394,89 ευρώ αμφιβόλου εισπραξιμότητας, η αδυναμία προσδιορισμού της αξίας των συμμετοχών, που οφείλεται στο γεγονός ότι τα νομικά πρόσωπα στα οποία τα κράτος συμμετέχει δεν δημοσίευσαν έγκαιρα τους ισολογισμούς τους, αλλά και η αναγκαιότητα επανεξέτασης της επάρκειας των διενεργούμενων προβλέψεων, είναι παράγοντες που επιδρούν άμεσα τόσο στον καθορισμό του ύψους της Καθαρής Θέσης Πολιτών, καθώς αλλοιώνουν την εφαρμογή των βασικών λογιστικών αρχών, όπως αυτές προσδιορίζονται στο άρθρο 1 Κεφάλαιο 1 του π.δ/τος 15/2011, όσο και στην αξιοπιστία της οικονομικής αυτής κατάστασης.

6. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ - ΕΛΕΓΚΤΙΚΕΣ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ

6.1 Επί του Απολογισμού

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ 1

Όπως διαπιστώθηκε και σε Διαδηλώσεις προηγούμενων ετών, στον Απολογισμό και Ισολογισμό του Κράτους, αλλά και στις λοιπές χρηματοοικονομικές καταστάσεις που τον συνοδεύουν, παρατηρείται η σταδιακή αύξηση του υπολοίπου που εκκρεμεί προς είσπραξη. Ειδικότερα, στο οικονομικό έτος 2016, το υπόλοιπο αυτό ανήλθε σε 94.243.109.470,97 ευρώ ή 53,58% του Α.Ε.Π. και είναι αυξημένο έναντι του προηγούμενου οικονομικού έτους κατά 7.398.699.276,79 ευρώ.

Στη διαμόρφωση αυτού του υψηλού και συνεχώς αυξανόμενου εισπρακτέου υπολοίπου συμβάλλει κυρίως ο Φόρος Εισοδήματος Φυσικών και Νομικών Προσώπων, λόγω της τμηματικής καταβολής του και γενικά οι βεβαιωθέντες άμεσοι και έμμεσοι φόροι παρελθόντων ετών, καθώς και οι προσαυξήσεις, πρόστιμα και χρηματικές ποινές και καταπτώσεις εγγυήσεων, που παρουσιάζουν χαμηλό ποσοστό είσπραξης. Το ύψος των βεβαιωθέντων προστίμων, που αφορούν παραβάσεις ΚΒΣ (ΚΑΕ 3732), ανήλθε σε 30.411.899.240,89 ευρώ. Επισημαίνεται ότι, για το υπό εξέταση οικονομικό έτος, οι επαναβεβαιώσεις προστίμων, που έχουν επιβληθεί για παραβάσεις ΚΒΣ σε παρελθόντα οικονομικά έτη, ανέρχονται σε 29.260.572.828,70 ευρώ, εκ των οποίων διεγράφησαν 194.448.068,92 ευρώ και εισπράχθηκαν μόνο 50.663.276,31 ευρώ.

Από την 1132679/12.09.2017 απάντηση της ΓΓΔΕ, σε σχετική ερώτηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου (42773/06-07-2013 έγγραφο της 7ης Υπηρεσίας) προέκυψε ότι ποσοστό 13,03% ή ποσό 3.961.791.334,48 ευρώ των απαιτήσεων από πρόστιμα ΚΒΣ αφορά περίοδο 1976-2005, ενώ το υπόλοιπο ποσοστό 86,97%, ή ποσό 26.450.139.337,61 ευρώ, κατανέμεται στις χρήσεις 2006-2016.

Συμπεραίνεται ότι το μεγάλο μέρος της ληξιπρόθεσμης οφειλής, που αφορά επιβολή προστίμων είναι αμφιβόλου εισπραξιμότητας, ενώ δεν έχει γίνει μέχρι σήμερα, κατά πάγια τακτική, σχετική πρόβλεψη απομείωσης της συγκεκριμένης απαίτησης. Επίσης, η αναποτελεσματικότητα της είσπραξης των επιβαλλόμενων προστίμων καταδεικνύει την ανεπιτυχή λειτουργία των μηχανισμών εκτέλεσης των ποινών.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ 2

Παρά τις επανειλημμένες επισημάνσεις του Δικαστηρίου σε Διαδηλώσεις προηγούμενων ετών, διαπιστώνεται ότι στο εισπρακτέο υπόλοιπο του Κρατικού Απολογισμού δεν συμπεριλαμβάνονται τα βεβαιωθέντα και μη εισπραχθέντα έσοδα των Τελωνείων της Χώρας, τα οποία ως βεβαιωτικές και εισπρακτικές αρχές, σύμφωνα με το άρθρο 81 του ν.4270/14 (ΦΕΚ 143 Α'), δύνανται να ενεργούν βεβαίωση και είσπραξη δημοσίων εσόδων δυνάμει νόμιμου τίτλου. Κατά συνέπεια, το υπόλοιπο που εκκρεμεί προς είσπραξη από τις αρμόδιες αρχές του Κράτους είναι διαφορετικό από αυτό που εμφανίζεται στον Απολογισμό. Τούτο αντίκειται προς τις διατάξεις των άρθρων 79 παρ. 2 του Συντάγματος, που ορίζει ότι όλα τα έσοδα και έξοδα του Κράτους πρέπει να αναγράφονται στον ετήσιο προϋπολογισμό και απολογισμό, τις καθιερούμενες με το άρθρο 49 του ν.4270/2014 αρχές της ενότητας και της καθολικότητας, σύμφωνα με τις οποίες όλα τα έσοδα και οι δαπάνες εγγράφονται και εμφανίζονται σε έναν ενιαίο προϋπολογισμό, καθώς και την γενική αρχή της ειλικρίνειας του προϋπολογισμού, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 33 του ανωτέρω νόμου, βάσει της οποίας κάθε δημοσιονομική πρόβλεψη πρέπει να στηρίζεται σε πραγματικά στοιχεία.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ 3

Με το άρθρο πρώτο του ν.4323/2015 κυρώθηκε η από 20 Απριλίου 2015 Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου και οι Φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, όπως αυτοί προσδιορίζονται από το ισχύον «Μητρώο Φορέων Γενικής Κυβέρνησης», που τηρείται με ευθύνη της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής, καθώς και οι ΟΤΑ α' και β' βαθμού υποχρεώθηκαν, κατά παρέκκλιση κάθε άλλης γενικής ή ειδικής διάταξης ή διαδικασίας, να καταθέτουν τα ταμειακά τους διαθέσιμα και να μεταφέρουν τα κεφάλαια των προθεσμιακών τους καταθέσεων σε λογαριασμούς ταμειακής διαχείρισης, που τηρούν στην Τράπεζα της Ελλάδος. Παρατηρείται ότι μεγάλος αριθμός φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, όσο και των ΟΤΑ α' και β' βαθμού δεν έχουν συμμορφωθεί με όσα ορίζει η ανωτέρω ΠΝΠ.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ 4

Για τρίτο έτος η Κεντρική Διοίκηση υπερεκτιμά τα προϋπολογισθέντα έσοδα από τις επιστροφές κερδών των ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου από τις Κεντρικές Τράπεζες των χωρών της Ευρωζώνης, καθώς και την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ANFAs). Συγκεκριμένα, τα

έσοδα από τα ANFAs παρουσιάζουν απόκλιση την τελευταία τριετία κατά 80% περίπου σε σχέση με τα προϋπολογισθέντα.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ 5

Τα σύνολα πληρωμών στους ΚΑΕ 8200 «Πληρωμές για έργα χρηματοδοτούμενα από εθνικούς πόρους» και 8300 «Πληρωμές για έργα χρηματοδοτούμενα από κοινοτικούς πόρους», όπως εμφανίζονται στον Απολογισμό Οικονομικού Έτους 2016, δεν συμφωνούν με τα ποσά πληρωμών, που τηρεί η Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ (ΟΠΣ Π.Δ.Ε), του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης, παρουσιάζοντας διαφορές 23,3 εκατ. ευρώ στον ΚΑΕ Ξ8200 και (19,31) εκατ. ευρώ στον ΚΑΕ Ξ8300, όπως αναλύονται στο κεφάλαιο 1.3.2 και τον πίνακα 1.3.3. Το ζήτημα χρήζει περαιτέρω διερεύνησης στα στοιχεία των δύο πληροφοριακών συστημάτων.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ 6

Από το Αποθεματικό του Κρατικού Προϋπολογισμού (άρθρο 59 ν.4270/2014) χορηγήθηκαν πιστώσεις ύψους 882.664.673,00 ευρώ. Από την επισκόπηση των πιστώσεων προκύπτει ότι η χρήση του Αποθεματικού δεν είναι πάντοτε σύμφωνη με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 59 του ν.4270/2014, όπως αυτή τροποποιήθηκε με την ομοίου περιεχομένου, ως προς το ζήτημα αυτό, περ. 5 της υποπαρ. Δ10 του άρθρου 2 του ν.4336/2015 (ΦΕΚ 94 Α'), που προβλέπει την κάλυψη από το αποθεματικό μόνο άμεσων, σημαντικών, αναπόφευκτων και επείγουσών δαπανών, η πρόβλεψη των οποίων δεν ήταν εφικτή κατά το χρόνο ψήφισης του ετήσιου Κρατικού Προϋπολογισμού ή των συμπληρωματικών προϋπολογισμών, ούτε ότι το Αποθεματικό χρησιμοποιήθηκε για παρεμβάσεις στο πλαίσιο ενεργοποίησης του διορθωτικού μηχανισμού του άρθρου 39 του ίδιου νόμου.

Ενδεικτικά, αναφέρονται οι ακόλουθες περιπτώσεις, στις οποίες η χρήση του αποθεματικού έγινε κατά παράβαση των ως άνω διατάξεων:

α) Μεταφορά πίστωσης ύψους 11.922.380,00 ευρώ στο Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, που αφορά ενίσχυση του ν.π.ι.δ. Ιδρύματος Νεολαίας και Διά Βίου Μάθησης (ΙΝΕΔΙΒΙΜ), προς κάλυψη δαπανών μισθοδοσίας ωρομίσθιων εκπαιδευτικών των δημοσίων Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ). Η περίπτωση αυτή δεν συνιστά απρόοπτο συμβάν, αφού πρόκειται για καταβολή δεδουλευμένων ποσών.

β) Μεταφορά πίστωσης ύψους 17.000.000,00 ευρώ στο αυτό Υπουργείο για την καταβολή δαπανών πανεπιστημιακών συγγραμμάτων, περίπτωση που δεν είναι απρόβλεπτη.

γ) Μεταφορά πίστωσης ύψους 14.387.000,00 ευρώ στο Υπουργείο Πολιτισμού για την επιχορήγηση του Οργανισμού Μεγάλου Μουσικής Αθηνών προς εξόφληση ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων προηγούμενων οικονομικών ετών. Για την περίπτωση αυτή η Ολομέλεια κρίνει, κατά πλειοψηφία, συμφωνούντος και του παρισταμένου Επιτρόπου της Επικρατείας, ότι δικαιολογημένα έγινε χρήση του Αποθεματικού, εφόσον με το άρθρο 5 παρ. 6 του άρθρου Τέταρτου, υπό τον τίτλο «Κύρωση Σύμβασης τροποποίησης της κυρωθείσας με το άρθρο 10 του Ν. 1198/1981 (ΦΕΚ 238 Α΄) Συμβάσεως Ιδρύσεως Οργανισμού Μεγάλου Μουσικής Αθηνών και άλλες διατάξεις» του ν.4366/2016 (ΦΕΚ 18 Α΄), ορίστηκε ότι εντός μηνός από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού (σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου Πέμπτου από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ήτοι από 15.2.1016), υπογράφεται μεταξύ του Οργανισμού Μεγάλου Μουσικής Αθηνών (ΟΜΜΑ) και του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού Μνημόνιο Κατανόησης με βάση το οποίο ο ΟΜΜΑ, επιχορηγείται εκτάκτως και κατ' εξαίρεση από το τακτικό αποθεματικό του Κρατικού Προϋπολογισμού έτους 2016, αποκλειστικά και μόνον για την πλήρη εξόφληση των λειτουργικών ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων του κατά την 31η Δεκεμβρίου 2015, το ύψος των οποίων ανέρχεται στο ποσό των 14.387.000 ευρώ.

Κατά τη γνώμη των όμως της Προέδρου Ανδρονίκης Θεοτοκάτου, των Αντιπροέδρων Σωτηρίας Ντούνη, Χρυσούλας Καραμαδούκη και Μαρίας Βλαχάκη και των Συμβούλων Αγγελικής Μυλωνά, Γεωργίας Τζομάκα, Κωνσταντίνου Κρέπη, Γεωργίας Παπαναγοπούλου και Νεκταρίας Δουλιανάκη, δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 59 του ν.4270/2014, όπως ισχύει, για την πληρωμή των οικείων δαπανών από το αποθεματικό του κρατικού προϋπολογισμού. Ειδικότερα, «οι διατεθείσες πιστώσεις αφορούν οφειλόμενες υποχρεώσεις προηγούμενων ετών, που ήταν ληξιπρόθεσμες κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2015» και όχι δαπάνες «σημαντικές, άμεσες, αναπόφευκτες και επείγουσες», όπως σωρευτικά απαιτεί η ως άνω διάταξη, ενώ περαιτέρω δεν τηρήθηκε η προβλεπόμενη στην παρ. 3 του ιδίου άρθρου 59 αυστηρή διαδικασία για τη χορήγηση πίστωσης από το αποθεματικό, που προβλέπει, πλην άλλων, λεπτομερή αναφορά στους λόγους που καθιστούν αναγκαία τη χρήση πιστώσεων του αποθεματικού και επιβεβαίωση της αδυναμίας αντιμετώπισης της ανάγκης της δαπάνης με την ανακατανομή των πιστώσεων κατά το άρθρο 71. Τούτο δεν αναιρείται εκ του ότι με διάταξη κοινού νόμου (άρθρο 5 παρ. 6 του άρθρου τέταρτου, με τον τίτλο «Κύρωση Σύμβασης τροποποίησης της κυρωθείσας με το άρθρο 10 του Ν. 1198/1981 (Α΄ 238) Συμβάσεως Ιδρύσεως Οργανισμού Μεγάλου Μουσικής Αθηνών και άλλες διατάξεις», του ν.4366/2016, επετράπη «εκτάκτως και κατ' εξαίρεση» η επιχορήγηση του Οργανισμού Μεγάλου Μουσικής Αθηνών από πιστώσεις του αποθεματικού, προκειμένου αυτό να εξοφλήσει τις ληξιπρόθεσμες

οφειλές του, καθόσον τόσο η ψήφιση του προϋπολογισμού κατ' άρθρο 79 του Συντάγματος, όσο και η ψήφιση τυχόν συμπληρωματικού προϋπολογισμού (άρθρο 60 του ν.4270/2014) γίνεται με ειδικό (τυπικό) νόμο, που ψηφίζεται με την προβλεπόμενη στο Σύνταγμα και στον Κανονισμό της Βουλής ειδική διαδικασία (βλ. και άρθρα 58 επόμεν. του νόμου 4270/2014), ενώ για τυχόν απαιτούμενη ανακατανομή πιστώσεων προβλέπεται ειδική διαδικασία στο προαναφερθέν άρθρο 71 του ν.4270/2014.

δ) Μεταφορά πίστωσης ύψους 30.000.000,00 ευρώ στο Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, για επιχορήγηση στην ανώνυμη εταιρεία Οδικές Συγκοινωνίες (ΟΣΥ Α.Ε.), προς κάλυψη άμεσων και ανελαστικών, ως εκ τούτου δε προβλέψιμων, υποχρεώσεων της.

ε) Μεταφορά πίστωσης ύψους 6.500.000,00 ευρώ στο αυτό Υπουργείο για την επιχορήγηση σιδηροδρομικών οργανισμών, προκειμένου να καταβάλουν στην ΤΡΑΙΝΟΣΕ τον οφειλόμενο Φ.Π.Α. επί της αντισταθμιστικής καταβολής για το έτος 2011, περίπτωση που λόγω της γέννησης των σχετικών υποχρεώσεων, σε προηγούμενο έτος της κατάρτισης του προϋπολογισμού, δεν δύναται να θεωρηθεί απρόβλεπτη.

στ) Μεταφορά πίστωσης ύψους 11.625.610,00 ευρώ στο Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, για την πληρωμή υπηρεσιών του Παγκόσμιου Ναυτιλιακού συστήματος κινδύνου και ασφάλειας (GMDSS) και NAVTEX, που παρασχέθηκαν από τον ΟΤΕ το έτος 2015, περίπτωση που λόγω της γένεσης των σχετικών υποχρεώσεων σε προηγούμενο έτος της κατάρτισης του προϋπολογισμού, δεν δύναται να θεωρηθεί απρόβλεπτη και

ζ) Μεταφορά πίστωσης ύψους 7.000.000,00 ευρώ στο Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, για έκτακτη χρηματοδότηση των πολιτικών κομμάτων, για την οποία η ΥΔΕ του Υπουργείου έκανε αρνητική εισήγηση προς το ΓΛΚ.

6.2 Επί του Ισολογισμού

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ 7

Από την εξέταση του Ισολογισμού της 31.12.2016 και των λοιπών χρηματοοικονομικών καταστάσεων που τον συνοδεύουν, διαπιστώνεται εκ νέου ότι δεν έχει δημιουργηθεί μητρώο πάγιων περιουσιακών στοιχείων, όπως απαιτείται ρητώς από τις διατάξεις του π.δ/τος 15/2011 «Περί ορισμού του περιεχομένου και του χρόνου έναρξης της εφαρμογής της Διπλογραφικής Λογιστικής Τροποποιημένης Ταμειακής Βάσης» (Α' 30/02.03.2011).

Η δημιουργία μητρώου παγίων αποτελεί ουσιώδη δημοσιονομική υποχρέωση, προκειμένου να προσδιοριστεί, μεταξύ άλλων, η ορθή χρηματοοικονομική θέση της Κεντρικής Διοίκησης στη δεδομένη χρονική στιγμή, η μη τήρηση της οποίας επηρεάζει άμεσα το λειτουργικό αποτέλεσμα της χρήσης και το συνολικό έλλειμμα από λειτουργικές και μη λειτουργικές δραστηριότητες της Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Επίδοσης.

Στη χρήση 2016 καταχωρήθηκαν στα αποτελέσματα έσοδα αποκρατικοποιήσεων ύψους 481.467.031,17 ευρώ, έναντι 262.779.224,63 ευρώ το 2015. Από αυτά ποσό 23.601.598,94 ευρώ αφορά πώληση ακινήτων. Η επίδοση αυτή απέχει σημαντικά του βασικού στόχου. Σημειώνεται ότι στην αιτιολογική έκθεση του ν.4336/2015 γίνεται αναφορά στο σχέδιο αξιοποίησης των περιουσιακών στοιχείων, που υπάγονται στο ΤΑΙΠΕΔ. Η εφαρμογή του σχεδίου αυτού προβλέπει ετήσια έσοδα (εξαιρουμένων των τραπεζικών μετοχών) ύψους 3,7 δις ευρώ για το 2016 και 1,3 δις ευρώ για το 2017 (σελ. 223 της αιτιολογικής έκθεσης).

Περαιτέρω, από τα προσκομιζόμενα στοιχεία, δεν προκύπτει πριν από τη μεταβίβαση των ακινήτων, από το Ελληνικό Δημόσιο στο ΤΑΙΠΕΔ, ο προσδιορισμός και η εκτίμηση της αξίας τους από το Σώμα Ορκωτών Εκτιμητών, κατά τα οριζόμενα στο κεφάλαιο 9 παρ. 1.4.2α του άρθρου 1 του π.δ/τος 15/2011, με αποτέλεσμα τη δυσχέρεια της διαχειριστικής και λογιστικής παρακολούθησής τους (αξία κτήσεως, αποσβέσεων κ.ά.) και τη συνακόλουθη αδυναμία του ελέγχου να προσδιορίσει το αποτέλεσμα και να καταλήξει σε ασφαλή συμπεράσματα για την επίπτωση της οικονομικής συναλλαγής και την τυχόν ζημία ή το κέρδος από την πώληση ή την μακροχρόνια μίσθωσή τους, με την αντίστοιχη ενημέρωση των λογαριασμών της λογιστικής.

Οι ανωτέρω παραλείψεις αποτελούν ουσιώδεις παραβάσεις βασικών λογιστικών αρχών (αρχή ιστορικού κόστους, αρχή πλήρους γνωστοποίησης), όπως αυτές προσδιορίζονται στο άρθρο 1 κεφ. 1 του π.δ/τος 15/2011, με συνέπεια να εμφανίζεται σε υποτίμηση η καταγεγραμμένη αξία του Ενεργητικού της Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης, το ύψος της οποίας δεν μπορεί από τον έλεγχο να προσδιοριστεί.

Κατά τη γνώμη, όμως, του Αντιπροέδρου Κωνσταντίνου Κωστόπουλου και των Συμβούλων Βασιλικής Ανδρεοπούλου, Μαρίας Αθανασοπούλου, Ασημίνας Σαντοριναίου, Ευαγγελίας - Ελισάβετ Κουλουμπίνη, Σταματίου Πουλή και Γεωργίας Τζομάκα, ενόψει της μη σύνταξης μητρώου παγίων ενεργητικού δεν έχει εκτιμηθεί και η αξία των μεταβιβασθέντων στο ΤΑΙΠΕΔ ακινήτων. Όμως, ο εξαρχής μη προσδιορισμός της αξίας τους δεν ασκεί επιρροή στο αποτέλεσμα της οικονομικής συναλλαγής από την πώληση ή την μακροχρόνια μίσθωσή τους, δεδομένου ότι ο ν.3986/2011 προβλέπει ειδική διαδικασία αποτίμησης των ακινήτων αυτών, όπως επίσης και ειδικό

όργανο, αποκλειστικά αρμόδιο για την κρίση τού αν η εκάστοτε συναλλαγή είναι συμφέρουσα για το Ελληνικό Δημόσιο. Κατά την ειδικότερη δε γνώμη της Αντιπροέδρου Σωτηρίας Ντούνη και του Συμβούλου Γεωργίου Βοΐλη, από τον διέποντα το ΤΑΙΠΕΔ νόμο 3968/2011, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, δεν προβλέπεται αποτίμηση της αξίας των μεταβιβαζομένων σ' αυτό ακινήτων και λοιπών περιουσιακών στοιχείων του Δημοσίου προς αξιοποίηση από το Ταμείο, το οποίο λειτουργεί για την εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος, σύμφωνα με τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας (άρθρο 1 παρ. 3), ενώ για το αν οι σχετικές συμβάσεις που υπογράφει αυτό είναι επωφελείς και συμφέρουσες για το Ταμείο και το Ελληνικό Δημόσιο γνωμοδοτεί το Συμβούλιο Εμπειρογνομόνων (άρθρο 4 παρ. 2).

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ 8

Στα πάγια και συγκεκριμένα στον Λογαριασμό «ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση» δεν καταγράφεται το κόστος των υπό κατασκευή έργων. Σύμφωνα με την παρ. 1.12.4 του κεφαλαίου 9 του άρθρου 1 του π.δ/τος 15/2011 το κόστος των υπό κατασκευή έργων, ως νέων ενσώματων πάγιων στοιχείων του ενεργητικού, τα οποία υλοποιούνται στο πλαίσιο του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων επιβαρύνει τα αποτελέσματα της χρήσης. Ωστόσο, από τα προσκομιζόμενα στοιχεία και τον διενεργηθέντα έλεγχο δεν προκύπτει ποια από τα υπό κατασκευή έργα υλοποιούνται με δαπάνες του ΠΔΕ, ποια με δαπάνες του Τακτικού Προϋπολογισμού και ποια από άλλες πηγές χρηματοδότησης. Η συγκεκριμένη λογιστική επιλογή μειώνει τη συνολική εικόνα των παγίων και επιβαρύνει δυσανάλογα τα αποτελέσματα της χρήσης. Σε κάθε δε περίπτωση, δεν έχει διαπιστωθεί ότι το κόστος των ολοκληρωμένων έργων έχει μεταφερθεί στο μη κυκλοφορούν ενεργητικό.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ 9

Από το σύνολο των 96 νομικών προσώπων, στα οποία συμμετέχει το Ελληνικό Δημόσιο, μόνο τα 10 αποτιμήθηκαν με βάση προσωρινά οικονομικά στοιχεία του 2016, ενώ 68 αποτιμήθηκαν με βάση τις οικονομικές καταστάσεις του 2015, δεδομένου ότι μέχρι την ημερομηνία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων του Κράτους, δεν είχαν δημοσιεύσει τις οικονομικές τους καταστάσεις, για τη χρήση 2016, κατ' εφαρμογή του άρθρου 4 του ν. 4403/2016. Τα υπόλοιπα 18 νομικά πρόσωπα αποτιμήθηκαν με βάση παλαιότερα στοιχεία ή καθόλου, διότι είτε βρίσκονται σε εκκαθάριση είτε σε αδράνεια και δεν δημοσιεύουν οικονομικά στοιχεία.

Το γεγονός ότι η αποτίμηση των συμμετοχών στηρίζεται σε στοιχεία παλαιότερων χρήσεων αποτελεί ουσιώδη παράβαση των λογιστικών αρχών του ιστορικού κόστους, της αντικειμενικότητας, της συνέπειας των λογιστικών μεθόδων και της πλήρους γνωστοποίησης, όπως αυτές προσδιορίζονται στο άρθρο 1 κεφ. 1 του π.δ/τος 15/2011. Κατά συνέπεια, το πραγματικό όφελος ή ζημία από τη συμμετοχή του Ελληνικού Δημοσίου, στα εν λόγω νομικά πρόσωπα, δεν μπορεί να εκτιμηθεί με ακρίβεια.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ 10

Δεν προσδιορίζεται στο ενεργητικό το ύψος των επισφαλών απαιτήσεων της Κεντρικής Διοίκησης, οι οποίες παρουσιάζουν υψηλή πιθανότητα να μην ικανοποιηθούν μερικά ή ολικά, όπως απαιτείται από την παρ. 9.3.6.6. του κεφαλαίου 9 του άρθρου 1 του π.δ/τος 15/2011, και δεν διενεργούνται οι ανάλογες λογιστικές εγγραφές, με αποτέλεσμα να μη διαμορφώνεται ορθή εκτίμηση και να μην καθορίζονται με σαφήνεια, οι απαιτήσεις που τελικά θα εισπραχθούν. Τούτο έχει ως συνέπεια να διογκώνεται το ενεργητικό της ΚΧΘ (Ισολογισμός) με μη ρευστοποιήσιμες απαιτήσεις, ενώ παραβιάζονται οι αρχές της πλήρους γνωστοποίησης, σύμφωνα με την οποία οι Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις πρέπει να καταρτίζονται κατά τρόπο ώστε να εξασφαλίζεται η πλήρης και κατανοητή παρουσίαση όλων των σημαντικών πληροφοριών που αναφέρονται στις οικονομικές υποθέσεις της Κεντρικής Διοίκησης, και της συντηρητικότητας, σύμφωνα με την οποία η Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης (Ισολογισμός) και η Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Επίδοσης (Αποτελέσματα Χρήσης) της Κεντρικής Διοίκησης πρέπει να εμφανίζονται με τους πιο συντηρητικούς υπολογισμούς, με τη λιγότερο ευνοϊκή περιουσιακή κατάσταση και με το μικρότερο πλεόνασμα, με γνώμονα την ακριβή και αξιόπιστη ενημέρωση των πολιτών και των εκλεγμένων αντιπροσώπων τους (παρ.1.7 και 1.8 του άρθρου 1, κεφ.1 του π.δ/τος 15/2011).

Επισημαίνεται ότι η παράλειψη έκδοσης της προβλεπόμενης στην παρ. 3.4.2. του κεφαλαίου 3 του άρθρου 1 του ανωτέρω π.δ/τος απόφασης του Υπουργού Οικονομικών, που θα ορίζει τις προϋποθέσεις, τους όρους και τα κριτήρια αξιολόγησης, προκειμένου να χαρακτηρισθεί μία απαίτηση ως επισφαλής (βλ. έκθεση Υπουργού Οικονομικών στο Παράρτημα της παρούσας), δεν αναιρεί την ανωτέρω υποχρέωση, εφόσον η θέσπιση του κατάλληλου νομοθετικού πλαισίου για την αναγνώριση των επισφαλών απαιτήσεων υπάγεται στην αρμοδιότητα της Κεντρικής Διοίκησης.

Σημειώνεται ότι ο Γενικός Γραμματέας Δημοσίων Εσόδων έχει χαρακτηρίσει ως ανεπίδεκτες είσπραξης απαιτήσεις συνολικού ύψους 16.573.083.198,89 ευρώ (κεφάλαιο και προσauxήσεις), για

το οποίο έπρεπε να σχηματισθεί ισόποση πρόβλεψη επισφάλειας. Τα ανωτέρω ποσά κατέστησαν ανεπίδεκτα είσπραξης μετά από εισήγηση του IV Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, με 386 πράξεις αυτού, από την αρχή εφαρμογής του νόμου 4152/2013 έως 31.12.2016.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ 11

Σημαντικό μέρος του Λογαριασμού Προκαταβολών του Ενεργητικού της ΚΧΘ αποτελούν εκκρεμείς αποδόσεις λογαριασμών, χωρίς έκδοση των προβλεπόμενων παραστατικών τακτοποίησης. Ειδικότερα, ποσό 5.060.918.192,53 ευρώ αφορά σε χορηγηθείσες προκαταβολές για εξοπλιστικά προγράμματα (βλέπε και κεφ.2.2.1), με υπόλοιπο 3.936.567.476,24 ευρώ (τακτοποίηση δανείων για χρηματοδότηση προκαταβολών εξοπλιστικών προγραμμάτων χρήσεων 2002, 2003 και 2004), καθώς και λογαριασμούς που αφορούν σε αντίτιμα και ανέκκλητες εντολές, με υπόλοιπο 1.124.350.806,96 ευρώ, οι οποίοι χαρακτηρίζονται ως βραδέως κινούμενοι και προέρχονται από την απογραφή των στοιχείων του Ενεργητικού, για την πρώτη εφαρμογή της ΔΛΤΤΒ. Για τους ανωτέρω λογαριασμούς είναι απαραίτητη η χρονική ταξινόμησή τους, καθώς και η διερεύνηση της πιθανότητας εκκαθάρισής τους. Οι ανεπίδεκτες εκκαθάρισης προκαταβολές ουσιαστικά πρέπει να διαγραφούν και να καταχωρηθούν σε όφελος των αποτελεσμάτων χρήσης. Παρά τις επανειλημμένες παρατηρήσεις του Δικαστηρίου ουδεμία εξέλιξη έχει υπάρξει ως προς το θέμα αυτό.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ 12

Αντιστοίχως, στο Παθητικό εμφανίζεται ποσό 3.936.567.476,24 ευρώ, που αφορά σε δάνεια που έχει συνάψει το Ελληνικό Δημόσιο για λογαριασμό των Ενόπλων Δυνάμεων, προκειμένου να πληρωθούν προκαταβολές για εξοπλιστικά προγράμματα. Πριν από την εφαρμογή του π.δ/τος 15/2011 εμφανίζονταν ως υπόλοιπο των λογαριασμών Ισολογισμού Ταμειακής Βάσης με κωδ. αριθμ 404. Αντιστοιχίζονται πλήρως με τις χορηγηθείσες προκαταβολές, που έχουν καταχωρηθεί στο Ενεργητικό (βλ. κεφάλαιο «Προκαταβολές»). Στις τελευταίες 11 χρήσεις δεν παρουσιάζουν καμία μεταβολή καθώς δεν έχουν εκκαθαριστεί οι αντίστοιχες προκαταβολές.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ 13

Η διάρθρωση του Ενεργητικού της ΚΧΘ της Κεντρικής Διοίκησης χαρακτηρίζεται ως μη ορθολογική, καθόσον η Κεντρική Διοίκηση επιλέγει ως βασικό δομικό στοιχείο του την καταγραφή απαιτήσεων αμφιβόλου εισπραξιμότητας, ενώ δεν περιλαμβάνει σταθερές αξίες, όπως πάγια και

κόστος έργων που εκτελούνται. Τούτο αντίκειται σε βασικές λογιστικές αρχές, αυτές της αντικειμενικότητας, της πλήρους γνωστοποίησης και της συντηρητικότητας (παρ. 1.4, 1.7 και 1.8 του κεφ.1 του άρθρου 1 του π.δ/τος 15/2011).

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ 14

Μεταξύ των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων, περιλαμβάνεται και ποσό 8.106.131.056,89 ευρώ, υπό τον τίτλο «Διαχείριση Λοιπών Καταθέσεων στην Τράπεζα της Ελλάδος», το οποίο παράλληλα εμφανίζεται ως χρηματικό διαθέσιμο στον Λογαριασμό 38.05.09 «Λοιποί λογαριασμοί στην Τράπεζα της Ελλάδος». Κατά συνέπεια, το ανωτέρω ποσό, το οποίο περιλαμβάνεται - μεταξύ άλλων - στα χρηματικά διαθέσιμα, στο Ενεργητικό της Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης, κατά την 31.12.2016, είναι κατ' ουσία εκκαθαρισμένες βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της Κεντρικής Διοίκησης έναντι τρίτων, χωρίς ωστόσο να προκύπτει η αιτία οφειλής τους, τόσο στις λοιπές χρηματοοικονομικές καταστάσεις όσο και στο προσάρτημα αυτών.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ 15

Ποσό 8.802.146.047,45 ευρώ που προέρχεται από τον λογαριασμό 404.0002 «Τακτοποιητέες εισπράξεις-Δανειακά Έσοδα», ο οποίος κινείται εκτός προϋπολογισμού, πιστωνόταν αποκλειστικά από δανειακά έσοδα, τα οποία είχαν μεταφερθεί, βάσει της 2/63082/6.09.2011 απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών, από τους ΚΑΕ 5112, 9112 και 9191 και χρησιμοποιούνταν, κατά την εφαρμογή της λογιστικής ταμειακής βάσης, για την ισοσκέλιση του Απολογισμού, καθώς και για την πληρωμή των εγγυήσεων που κατέπιπταν. Επισημαίνεται ότι από το 2010 μέχρι σήμερα δεν έχει γίνει οποιαδήποτε προσπάθεια αιτιολόγησης-τακτοποίησης, με αντίστοιχα παραστατικά, του ανωτέρω ποσού, το οποίο μεταφέρεται από χρήση σε χρήση, παρά τις σχετικές επισημάνσεις στις Διαδηλώσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου ετών 2010 (σελ. 13) , 2011 (σελ. 70-71) και 2015 (σελ. 75).

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ 16

Το ύψος των κονδυλίων που αφορούν οι παρατηρήσεις 7, 9, 10, 11, 12 και 14 είναι ιδιαίτερα μεγάλο και έχει σημαντική επίπτωση στην αξιοπιστία των οικονομικών καταστάσεων της Κεντρικής Διοίκησης. Μέχρι σήμερα δεν έχει γίνει προσπάθεια επίλυσης των συγκεκριμένων ζητημάτων, παρά τις επισημάνσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου σε Διαδηλώσεις προηγούμενων ετών.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ 17

Το Δημόσιο Χρέος αυξάνεται συνεχώς με εξαίρεση το έτος 2012, κατά το οποίο μειώθηκε λόγω αναδιάρθρωσης μέσω PSI, και το έτος 2015, λόγω της ανταλλαγής ομολόγων από το ΤΧΣ στο EFSF και ESM. Στην χρήση 2016 το Δημόσιο Χρέος αυξήθηκε κατά 5,03 δις ευρώ και ανέρχεται πλέον στο 185,6% του ΑΕΠ. Ως προς την εξέλιξη του Δημοσίου Χρέους σημειώνεται ότι ο δείκτης ετήσιων μεικτών χρηματοδοτικών αναγκών, ως ποσοστό του ΑΕΠ, αναμενόταν να διαμορφωθεί σε 16,9% και τελικώς διαμορφώθηκε σε 21,5%¹⁹.

6.3 Επί της Καθαρής Θέσης Πολιτών

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ 18

Η μη τήρηση των προαναφερόμενων λογιστικών υποχρεώσεων που επισημάνθηκαν επί των οικονομικών καταστάσεων της Κεντρικής Διοίκησης, επηρεάζουν σημαντικά την ορθή απεικόνισή τους, η οποία θα μπορούσε να προσδιοριστεί σε ουσιωδώς διαφορετικό ύψος. Ειδικότερα, η μη αναγραφή των πάγιων στοιχείων στο Ενεργητικό, ο συνεπακόλουθος μη υπολογισμός των αποσβέσεων παγίων, ο λογιστικός χειρισμός των ταμειακών διαθεσίμων, σε συνδυασμό με τους πιστωτές, η μη διενέργεια προβλέψεων των ανεπίδεκτων είσπραξης απαιτήσεων ύψους 16.573.083.198,89 ευρώ, η ύπαρξη στις ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις προστίμων ΚΒΣ άνω της 10ετίας, ύψους 5.097.608.394,89 ευρώ αμφιβόλου εισπραξιμότητας, η αδυναμία προσδιορισμού της αξίας των συμμετοχών, που οφείλεται στο γεγονός ότι τα νομικά πρόσωπα στα οποία συμμετέχει το κράτος δεν δημοσίευσαν έγκαιρα τους ισολογισμούς τους, αλλά και η αναγκαιότητα επανεξέτασης της επάρκειας των διενεργούμενων προβλέψεων, είναι παράγοντες που επιδρούν άμεσα στον καθορισμό του ύψους της Καθαρής Θέσης Πολιτών, η οποία παρουσιάζεται αρνητική και ανέρχεται σε 214,86 δις ευρώ, δυνητικώς όμως θα μπορούσε να προσδιορισθεί σε ουσιωδώς διαφορετικό ύψος.

Τα ανωτέρω αντίκεινται σε βασικές λογιστικές αρχές, όπως αυτές προσδιορίζονται στο άρθρο 1 Κεφάλαιο 1 του π.δ/τος 15/2011 και επηρεάζουν την αξιοπιστία των συγκεκριμένης οικονομικής κατάστασης.

¹⁹Compliance Report The Third Economic Adjustment Programme For Greece First Review, June 2016.

7. ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Κάθε χρόνο το Ελεγκτικό Συνέδριο στην έκθεσή του «επί του Απολογισμού και των λοιπών οικονομικών καταστάσεων της κεντρικής κυβέρνησης – Διαδήλωση» καταθέτει τις συστάσεις του για την βελτίωση της οικονομικής διαχείρισης του κράτους, αλλά και την ορθολογικότερη λογιστική απεικόνιση στις οικονομικές καταστάσεις.

Οι συστάσεις της Διαδήλωσης του 2015 δεν υλοποιήθηκαν στο σύνολό τους και ως εκ τούτου περιλαμβάνονται και στην παρούσα Έκθεση μαζί με αυτές που προέκυψαν από τον έλεγχο του οικονομικού έτους 2016.

1. Το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, σε συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες, πρέπει να προχωρήσει στην εξυγίανση και στον εξορθολογισμό των στοιχείων του Ενεργητικού και του Παθητικού, καθώς στο μεν Ενεργητικό περιλαμβάνονται προκαταβολές, για τις οποίες δεν έχει προχωρήσει σε προσδιορισμό της παλαιότητας και στην πιθανότητα εκκαθάρισής τους. Περαιτέρω, στο Παθητικό του Ισολογισμού εμφανίζονται ποσά που προήλθαν από την μετάπτωση από το απλογραφικό λογιστικό σύστημα στο διπλογραφικό (ΔΛΤΒ) και είναι κατ' ουσία εκκαθαρισμένες βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της Κεντρικής Διοίκησης έναντι τρίτων, χωρίς ωστόσο να προκύπτει η αιτία οφειλής τους. Το ΓΛΚ πρέπει να προβεί στις απαραίτητες λογιστικές τακτοποιήσεις πριν την εφαρμογή του νέου Λογιστικού Σχεδίου.

2. Το καθεστώς επιβολής προστίμων και προσαυξήσεων που επιβάλλονται από τους αρμόδιους φορείς συνιστάται να επαναπροσδιοριστεί, δεδομένου ότι αποτελούν μεγάλο ποσοστό των ανείσπρακτων οφειλών και έχουν αυξητική τάση από έτος σε έτος, χωρίς ωστόσο να συμβάλλουν θετικά στην είσπραξη εσόδων από το Κράτος αλλά και στη διαμόρφωση φορολογικής συνείδησης των πολιτών. Επίσης, πρέπει να διερευνηθεί εάν υπάρχει δυνατότητα είσπραξης του ανείσπρακτου υπολοίπου των φορολογικών προστίμων και προστίμων ΚΒΣ και ιδιαίτερα των προστίμων άνω της 10ετίας και να διενεργηθούν οι ανάλογες προβλέψεις απομείωσης των απαιτήσεων αυτών.

3. Κρίνεται απαραίτητη η ενεργοποίηση των διαδικασιών διάκρισης ληξιπρόθεσμων οφειλών σε εισπράξιμες και ανεπίδεκτες είσπραξης. Συστήνεται ο σχηματισμός πρόβλεψης υποτίμησης των απαιτήσεων τουλάχιστον μέχρι του ύψους του ποσού των ανεπίδεκτων είσπραξης, με βάση τις αποφάσεις του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων και τις εισηγήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

4. Η διαδικασία καταγραφής και εκτίμησης των πάγιων περιουσιακών στοιχείων της Κεντρικής Διοίκησης πρέπει να ενεργοποιηθεί άμεσα και να δοθεί προτεραιότητα σε αυτά που έχουν εκχωρηθεί στο Τ.Α.Ι.Π.Ε.Δ., προκειμένου να καταγράφεται η ακριβής οικονομική επίπτωση (ζημία ή κέρδος)

στις λογιστικές καταστάσεις και στα αποτελέσματα χρήσης των οικονομικών συναλλαγών που πραγματοποιούνται.

Το μητρώο ακίνητης περιουσίας πρέπει να συνδεθεί άμεσα με τα πληροφοριακά συστήματα των υπουργείων, ώστε να ενημερώνεται χωρίς καθυστέρηση. Η προσπάθεια αυτή είναι πολύ σημαντική, εφόσον αποτελεί το πρώτο βήμα για το σχηματισμό μητρώου παγίων.

5. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4 του ν.4403/2016, που τροποποίησε τα άρθρα 25, 43β και 109 του ν.2190/1920, οι ανώνυμες εταιρείες έχουν δικαίωμα να δημοσιεύουν στο Γ.Ε.ΜΗ. τις εγκεκριμένες, από την Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων, οικονομικές καταστάσεις, εντός είκοσι ημερών από την έγκρισή τους, ήτοι το αργότερο τον ένατο μήνα (Σεπτέμβριο) από τη λήξη της εταιρικής χρήσης. Αυτό δημιουργεί ζήτημα ορθής αποτίμησης και αποτύπωσης των συμμετοχών του Ελληνικού Δημοσίου. Συστήνεται να υπάρξει σχετική μέριμνα, ώστε τα νομικά πρόσωπα στα οποία συμμετέχει το Ελληνικό Δημόσιο, κυρίως αυτά, στα οποία το ποσοστό συμμετοχής του ανέρχεται στο 100% του κεφαλαίου τους, να εκδίδουν εγκαίρως προσωρινά οικονομικά στοιχεία, ώστε το κονδύλι των συμμετοχών να αποτυπώνει κατά τον πληρέστερο δυνατό τρόπο την πραγματικότητα.

6. Ενόψει της κατάρτισης του ενιαίου σχεδίου λογαριασμών, που θα καλύψει σταδιακά όλη τη Γενική Κυβέρνηση, σύμφωνα με τα διεθνή λογιστικά πρότυπα, επιστάται η προσοχή στις παρατηρήσεις 7, 9, 10, 11, 12 και 14 του κεφ. 6 της παρούσας έκθεσης, οι οποίες αναφέρονται σε ζητήματα που επηρεάζουν την αξιοπιστία του Ισολογισμού και συστήνεται η κατά προτεραιότητα διόρθωσή τους πριν από την πρώτη εφαρμογή του νέου λογιστικού σχεδίου.

7. Προτείνεται να εξεταστεί η διαδικασία χορήγησης εγγυήσεων του κράτους σε δάνεια που συνάπτονται από διάφορους φορείς, ώστε να εξασφαλίζεται το συμφέρον του Ελληνικού Δημοσίου, καθώς και να θεσμοθετηθούν αυστηρές κυρώσεις για όσους από τους ως άνω φορείς, λόγω κακής διαχείρισης, δεν αντεπεξέρχονται στις υποχρεώσεις τους, ζημιώνοντας με αυτό τον τρόπο το Ελληνικό Δημόσιο.

Αποφασίζει

Με την επιφύλαξη των διαπιστώσεων που επισημάνθηκαν και με τη σύμφωνη γνώμη του παρισταμένου Επιτρόπου της Επικρατείας, που ασκεί καθήκοντα Γενικού Επιτρόπου Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, υπέρ της ορθότητας, κατά τα λοιπά, των λογαριασμών του Απολογισμού Εσόδων-Εξόδων του Κράτους του οικονομικού έτους 2016, του Ισολογισμού του Κράτους

(Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης) και των λοιπών Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της Κεντρικής Διοίκησης της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2016, κατά τα ειδικότερα αναφερόμενα στο σκεπτικό.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΑΝΔΡΟΝΙΚΗ ΘΕΟΤΟΚΑΤΟΥ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΕΛΕΝΗ ΑΥΓΟΥΣΤΟΓΛΟΥ

**Για την ακρίβεια
Η Γραμματέας**

Ελένη Αυγουστόγλου

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΣΟΔΩΝ – ΕΞΟΔΩΝ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2016	3
1.1 Έσοδα Προϋπολογισμού	3
1.1.1 Επισκόπηση στα Έσοδα επί της εκτέλεσης του Προϋπολογισμού 2016	5
1.1.2 Διαγραφές, επιστροφές και εισπρακτέο υπόλοιπο	7
1.1.3 Πιστωτικά Έσοδα	12
1.1.3.1 Στοιχεία αναφορικά με το «Κοινό Κεφάλαιο»	14
1.2 Έξοδα Απολογισμού	16
1.2.1 Επισκόπηση επί των Εξόδων του Τακτικού Προϋπολογισμού	19
1.2.2 Αποθεματικό	22
1.2.3 Δαπάνες εξυπηρέτησης Δημόσιας Πίστης	24
1.3 Προϋπολογισμός Δημοσίων Επενδύσεων	27
1.3.1 Επισκόπηση επί της εκτέλεσης του Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων	28
1.3.2 Εκτέλεση Συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων – ΕΣΠΑ 2007 - 2013	28
1.3.2.1 Έσοδα Π.Δ.Ε. από επιχορηγήσεις από την Ευρωπαϊκή Ένωση	29
1.3.2.2 Επιστροφές πόρων στην Ευρωπαϊκή Ένωση από ανεκτέλεστα Προγράμματα	30
1.3.3 Ολοκλήρωση ΕΣΠΑ 2007 - 2013	30
1.4 Εισηγήσεις επί του Κρατικού Απολογισμού	32
2. ΕΠΙ ΤΟΥ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ (ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ) ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΤΗΣ 31^{ης} ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2016	34
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ – ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΗ	35
2.1 Ενεργητικό	35
Μη Κυκλοφορούν Ενεργητικό	35
2.1.1 Πάγια	35
2.1.2 Συμμετοχές	38
Κυκλοφορούν Ενεργητικό	39
2.1.3 Επισφαλείς απαιτήσεις	39
2.1.4 Προκαταβολές	43
Κύριες μεταβολές ενεργητικού	43
2.2 Υποχρεώσεις (Παθητικό)	44
2.2.1 Πιστωτές	44
Υποχρεώσεις από εξοπλιστικά προγράμματα	44
Λογαριασμός διαχείρισης καταθέσεων στην ΤτΕ	45
Εισπράξεις τακτοποιητές	45
2.2.2 Χρέος Κεντρικής Κυβέρνησης	46
Εξέλιξη Ελληνικού Δημοσίου Χρέους	49
3. ΕΠΙ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΔΟΣΗΣ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΤΗΣ 31^{ης} ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2016	51
3.1 Γενικές διαπιστώσεις επί της Χρηματοοικονομικής Επίδοσης	52
4. ΕΠΙ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ ΕΤΟΥΣ 2016	53
5. ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ ΠΟΛΙΤΩΝ	55
6. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ - ΕΛΕΓΚΤΙΚΕΣ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ	56
6.1 Επί του Απολογισμού	56
Παρατηρήσεις 1 - 6	56-58
6.2 Επί του Ισολογισμού	60
Παρατηρήσεις 7 - 17	60-66
6.3 Επί της Καθαρής Θέσης Πολιτών	66
Παρατήρηση 18	66
7. ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ	67
Συστάσεις 1 - 7	67-68

ΣΥΝΤΜΗΣΕΙΣ – ΑΚΡΩΝΥΜΙΑ

Α.Ε.Π.	Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν
Α.Ε.	Ανώνυμη Εταιρεία
Α.Φ.Μ.	Αριθμός Φορολογικού Μητρώου
Γ.Γ.Π.Σ.	Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων
Γ.Γ.Δ.Ε.	Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων
Γ.Γ.Δ.Π.	Γενική Γραμματεία Δημόσιας Περιουσίας
Γ.Ε.ΜΗ	Γενικό Μητρώο
Γ.Λ.Κ.	Γενικό Λογιστήριο του Κράτους
Δ.Λ.Τ.Τ.Β.	Διπλογραφική Λογιστική Τροποποιημένης Ταμειακής Βάσης
Δ.Ν.Τ.	Διεθνές Νομισματικό Ταμείο
Δ.Ο.Υ	Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία
Ε.Α.Σ.	Ελληνικά Αμυντικά Συστήματα
Ε.Α.Π.	Ενιαία Αρχή Πληρωμών
Ε.Δ.	Ελληνικό Δημόσιο
Ε.Ε.	Ευρωπαϊκή Ένωση
Ε.Κ.Α.Σ.	Εισφορά Κοινωνικής Αλληλεγγύης Συνταξιούχων
Ε.Κ.Τ.	Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα
ΕΛ.ΣΤΑΤ.	Ελληνική Στατιστική Αρχή
Ε.Μ.Σ.	Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Σταθερότητας
ΕΝ.Φ.Ι.Α.	Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων
Ε.Ο.Κ.	Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα
Ε.Ο.Π.Υ.Υ.	Εθνικός Οργανισμός Παροχών Υπηρεσιών Υγείας
Ε.Σ.	Ελεγκτικό Συνέδριο
Ε.Σ.Π.Α.	Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης
ΕΤ.Α.Δ.	Εταιρεία Ακινήτων Δημοσίου
Ε.Τ.Επ.	Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων
Ε.Τ.Ε.	Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος
Ε.Φ.Κ.	Ειδικός φόρος κατανάλωσης
Ε.Φ.Κ.Α.	Ενιαίος Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης

INEΔIBIM	Ίδρυμα Νεολαίας και Δια Βίου Μάθησης
Κ.Α.Ε.	Κωδικός Αριθμός Εσόδου/Εξόδου
Κ.Β.Σ.	Κώδικας Βιβλίων και Στοιχείων
ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ	Κέντρο Ελέγχου και Πρόληψης Νοσημάτων
Κ.Π.Σ.	Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης
Κ.Χ.Θ.	Καθαρή Χρηματοοικονομική Θέση
Μ.Α.Π.	Μητρώο Ακίνητης Περιουσίας
Μ.Π.Δ.Σ.	Μεσοπρόθεσμο Πρόγραμμα Δημοσιονομικής Στρατηγικής
Μ.Τ.Π.Υ.	Μετοχικό Ταμείο Πολιτικών Υπαλλήλων
Ν.Α.Τ.	Ναυτικό Απομαχικό Ταμείο
Ν.Π.	Νομικό Πρόσωπο
Ο.Α.Ε.Δ.	Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού
Ο.Γ.Α.	Οργανισμός Γεωργικών Ασφαλίσεων
Ο.Δ.ΔΗ.Χ.	Οργανισμός Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους
Ο.Δ.Ι.Ε.	Οργανισμός Διεξαγωγής Ιπποδρομιών Ελλάδος
Ο.Λ.Π.	Οργανισμός Λιμένος Πειραιώς
Ο.Π.Α.Π.	Οργανισμός Προγνωστικών Αγώνων Ποδοσφαίρου
Ο.Π.Σ.	Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα
Ο.Σ.Ε.	Οργανισμός Σιδηροδρόμων Ελλάδος
Ο.ΣΥ.	Οδικές Συγκοινωνίες
Ο.Τ.Α.	Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης
Π.Δ.	Προεδρικό Διάταγμα
Π.Δ.Ε.	Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων
Π.Ο.Ε.	Παρελθόντων Οικονομικών Ετών
ΠΟΛ.	Πολυγραφημένη Υπουργική Εγκύκλιος
Π/Υ	Προϋπολογισμός
Τ.Α.Ι.ΠΕ.Δ	Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου
Τ.Π.Δ.Υ.	Ταμείο Πρόνοιας Δημοσίων Υπαλλήλων
Τ.Χ.Σ.	Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας
ΤτΕ	Τράπεζα της Ελλάδος
Φ.Ε.Κ.	Φύλλο Εφημερίδος της Κυβερνήσεως

Φ.Π.Α.	Φόρος Προστιθέμενης Αξίας
Χ.Α.	Χρηματιστήριο Αθηνών
A.N.F.A.(s)	Agreement on Net Financial Assets
E.F.S.F.	European Financial Stability Facility
E.S.A.	European System of National and Regional Accounts
E.S.M.	European Stability Mechanism
F.M.F.	Foreign Military Financing
G.D.P.	Gross domestic product
G.F.N.	Gross Financing Needs
N.A.T.O.	North Atlantic Treaty Organization
NAVTEX	Navigational Telex
P.S.I.	Private Sector Involvement
REPO(s)	Repurchase Agreement
S.M.P.(s)	Securities Markets Programme

**Ακολουθεί ως Παράρτημα η Έκθεση του Υπουργού Οικονομικών,
με τη μορφή υπό την οποία περιήλθε στο Δικαστήριο**

ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

(άρθρο 167 παρ. 1 του Ν.4270/2014)

1. Εισαγωγή

Ο Απολογισμός οικονομικού έτους 2016, ο Ισολογισμός (Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης) και οι λοιπές χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Κεντρικής Διοίκησης για τη χρήση από 01.01.2016 μέχρι την 31.12.2016 καταρτίστηκαν από το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους σύμφωνα με τα άρθρα 163-166 του ν. 4270/2014 «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) - δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις» και σύμφωνα με τις αρχές και τους κανόνες του λογιστικού συστήματος της Διπλογραφικής Λογιστικής Τροποποιημένης Ταμειακής Βάσης (Π.Δ. 15/2011) και στη συνέχεια στάλθηκαν στο Ελεγκτικό Συνέδριο για έλεγχο.

Με τον Απολογισμό παρουσιάζονται τα στοιχεία της εκτέλεσης του Κρατικού Προϋπολογισμού και επιτελείται η λογοδοσία της Κυβέρνησης αναφορικά με τις αρχικές προβλέψεις.

Με τον Ισολογισμό (Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης) και τις λοιπές Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις, παρουσιάζεται μια δομημένη απεικόνιση της Χρηματοοικονομικής Θέσης, της Χρηματοοικονομικής Επίδοσης και των Ταμειακών Ροών για την Κεντρική Διοίκηση, σύμφωνα με το ισχύον λογιστικό σύστημα της Διπλογραφικής Λογιστικής Τροποποιημένης Ταμειακής Βάσης.

Η αρμόδια για τον έλεγχο 7^η Υπηρεσία Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου αφού έλεγξε την ορθότητα και την αξιοπιστία των παραπάνω καταστάσεων, τις επέστρεψε στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους μαζί με την σχετική έκθεσή της (παρ. 1 του άρθρου 167 του ν. 4270/2014).

Στην έκθεση της 7^{ης} Υπηρεσίας Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου γίνεται μία ανασκόπηση των δημοσιονομικών στοιχείων οικονομικού έτους 2016 και καταγράφονται σχόλια παρατηρήσεις και ελεγκτικές διαπιστώσεις επί του Απολογισμού των Εσόδων-Εξόδων του Κράτους, του Ισολογισμού και των λοιπών Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

Επί των σχολίων και παρατηρήσεων της έκθεσης σημειώνονται απόψεις και σχόλια ως ακολούθως:

2. Επί του Απολογισμού των Εσόδων- Εξόδων του Κράτους

2.1 Επισκόπηση αποτελεσμάτων Κρατικού Προϋπολογισμού (ΚΠ)

Ο ΚΠ έτους 2016, όπως εμφανίζεται με τον πίνακα που ακολουθεί, υλοποιήθηκε σύμφωνα με τις αρχικές προβλέψεις, με το ποσοστό υλοποίησης στα έσοδα να διαμορφώνεται πολύ κοντά στις αρχικές εκτιμήσεις και τις δαπάνες να διαμορφώνονται εντός των ορίων των αρχικών πιστώσεων.

	Προϋπ/σμός 2016 αρχικές πιστώσεις	Απολ/σμός 2016	Απολ/σμός 2015	Εκτέλεση 2016 %	Μεταβολή έναντι 2015 %
(σε εκατ. ευρώ)	[1]	[2]	[3]	[4]=[2]/[1]	[5]=[2]/[3]
1. Έσοδα Κρατικού Προϋπολογισμού	53.659	53.138	51.605	99,0%	3,0%
Έσοδα Τακτικού προϋπολογισμού	49.239	48.966	46.772	99,4%	4,7%
Άμεσοι φόροι	18.515	19.249	18.386	104,0%	4,7%
Έμμεσοι φόροι	23.264	24.361	22.635	104,7%	7,6%
Πρόσοδοι περιουσιών και επιχειρηματικής δράσης του Κράτους	1.807	2.169	2.397	120,0%	-9,5%
Λοιπά μη φορολογικά έσοδα	3.526	2.638	2.637	74,8%	0,0%
Μεταβιβάσεις από Ε.Ε.	325	415	428	127,6%	-3,2%
Διάφορα ειδικά μη φορολογικά έσοδα	1.802	135	288	7,5%	-53,2%
Έσοδα Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων	4.420	4.172	4.832	94,4%	-13,7%
Λοιπά έσοδα από ΠΔΕ	250	311	932	124,2%	-66,7%
Βοήθεια και λοιπές μεταβιβάσεις από Ε.Ε.	4.170	3.861	3.900	92,6%	-1,0%
2. Έξοδα Κρατικού Προϋπολογισμού	56.566	53.756	49.868	95,0%	7,8%
Έξοδα Τακτικού προϋπολογισμού	49.999	47.913	43.744	95,8%	9,5%
Πληρωμές για υπηρεσίες	18.846	18.920	19.144	100,4%	-1,2%
Προμήθειες αγαθών και κεφαλαιακού εξοπλισμού	476	434	416	91,1%	4,2%
Πληρωμές μεταβιβάστικες	15.313	16.826	16.093	109,9%	4,6%
Πληρωμές που αντικρίζονται από πραγματοποιούμενα έσοδα	4.866	4.866	4.427	100,0%	9,9%
Πληρωμές υποχρεώσεων του Δημοσίου από αναλαμβανόμενες από αυτό εγγυήσεις υπέρ τρίτων	1.773	1.651	1.671	93,1%	-1,2%
Εξόφληση απλήρωτων υποχρεώσεων παρελθόντων οικον. ετών	5.626	2.971	146	52,8%	1931,4%
Τακτοποίηση παλαιών διαχειρίσεων	214	214	214	100,0%	0,0%
Έξοδα από αναλήψεις χρεών Φορέων Γενικής Κυβέρνησης	187	553	0	295,8%	
Υποχρεώσεις από προγράμματα εξοπλισμού των Ενόπλων Δυνάμεων	598	584	565	97,6%	3,2%
Δαπάνες λοιπών κατηγοριών	927	894	1.067	96,4%	-16,2%
Λοιπές πιστώσεις υπό κατανομή	172	0			
Αποθεματικό	1.002	0			
Έξοδα Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων	6.567	5.843	6.124	89,0%	-4,6%
Πληρωμές για έργα χρηματοδοτούμενα από εθνικούς πόρους	717	738	627	102,8%	17,6%
Πληρωμές για έργα χρηματοδοτούμενα από κοινοτικούς πόρους	5.850	5.106	5.497	87,3%	-7,1%
3. Τόκοι Δημοσίου χρέους σε καθαρή βάση	5.930	5.588	5.800	94,2%	-3,7%
Πρωτογενές Πλεόνασμα (+) / Ελλείμμα (-) (1-2)	-2.907	-618	1.736	21,3%	-135,6%
Πλεόνασμα (+) / Ελλείμμα (-) (1-2-3)	-8.837	-6.206	-4.064	70,2%	52,7%
4. Καθαρή απόκτηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	1.011	1.116	6.035	110,4%	-81,5%
Έσοδα από πώληση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	1.306	1.581	11.758	121,1%	-86,6%
Έξοδα για αγορά χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	295	466	5.723	157,8%	-91,9%
Καθαρές δανειακές ανάγκες Κρατικού Προϋπολογισμού (1-2-3+4)	-7.826	-5.090	1.972	65,0%	-358,2%
5. Καθαρός δανεισμός (χρηματοδότηση)	7.826	5.080	-2.367	64,9%	-314,6%
Έσοδα από δάνεια	535.067	546.979	771.477		
Έξοδα για αποπληρωμή δανείων	527.240	541.899	773.843		
Αποτέλεσμα Κρατικού Προϋπολογισμού (1-2-3+4+5)	0	-10	-395		

2.2 Γενικά σχόλια

Τα καθαρά εισπραχθέντα έσοδα του ΚΠ, πλην των εσόδων από τόκους δημοσίου χρέους, από την πώληση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και δανείων, διαμορφώθηκαν στο ποσό των 53.138 εκατ. ευρώ έναντι αρχικών εκτιμήσεων ύψους 53.659 εκατ. ευρώ με το ποσοστό υλοποίησης να διαμορφώνεται στο 99,0%.

Οι εισπράξεις από την πώληση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, διαμορφώθηκαν στο ποσό των 1.581 εκατ. ευρώ έναντι αρχικών εκτιμήσεων ύψους 1.306 εκατ. ευρώ.

Οι δαπάνες του ΚΠ στο σύνολό τους, υλοποιήθηκαν εντός των ορίων των αρχικών πιστώσεων, όπως αυτές διαμορφώθηκαν ύστερα από τον επιμερισμό των υπό κατανομή πιστώσεων, τη χρήση του αποθεματικού και των εσόδων που εγγράφονται σε ύψος πιστώσεων κατά τη διάρκεια του έτους, σύμφωνα με το πλαίσιο των κανόνων του προϋπολογισμού όπως αυτοί ορίζονται στον ν. 4270/2014 «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) - δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις».

Τα έξοδα του ΚΠ πλην των εξόδων για τόκους δημοσίου χρέους, για αγορά χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και καταβολή χρεολυσίων, διαμορφώθηκαν στο ποσό των 53.756 εκατ. ευρώ, σημαντικά μειωμένα έναντι των αρχικών πιστώσεων ύψους 56.566 εκατ. ευρώ με το ποσοστό υλοποίησης να περιορίζεται στο 94,7%.

Οι τόκοι του δημοσίου χρέους σε καθαρή βάση (πληρωμές για τόκους δημοσίου χρέους ΚΑΕ6100 μείον εισπράξεις από τόκους δημοσίου χρέους ΚΑΕ5400) διαμορφώθηκαν στο ποσό των 5.588 εκατ. ευρώ έναντι αρχικών πιστώσεων ύψους 5.930 εκατ. ευρώ. Επισημαίνεται ότι η εγγραφή πιστώσεων στον αρχικό προϋπολογισμό γίνεται με βάση το καθαρό ποσό.

Οι δαπάνες για την αγορά χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων διαμορφώθηκαν στο ποσό των 466 εκατ. ευρώ έναντι αρχικών πιστώσεων ύψους 295 εκατ. ευρώ. Η υπέρβαση έναντι των αρχικών πιστώσεων οφείλεται, κατά κύριο λόγο, σε αύξηση των συμμετοχών του ΕΔ στο μετοχικό κεφάλαιο δημοσίων επιχειρήσεων, μέσω του Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων (κωδικοί εξόδων ΚΑΕ 8287 & 8387), η οποία καλύφθηκε με ανακατανομή των πιστώσεων του ΠΔΕ.

Τέλος ο καθαρός δανεισμός (νέα δάνεια μείον χρεολύσια) για τη χρηματοδότηση των

ελλειμμάτων του προϋπολογισμού διαμορφώθηκε στο ποσό των 5.080 εκατ. ευρώ έναντι αρχικών προβλέψεων ύψους 7.826 εκατ. ευρώ. Σημαντικά μειωμένος έναντι των αρχικών προβλέψεων λόγω του περιορισμού των δαπανών.

2.3 Επί των εσόδων του ΚΠ

Αναφορικά με τη διαπίστωση και τα σχόλια για τη διαμόρφωση των επιστροφών εσόδων (σελ 13&14 της έκθεσης) επισημαίνονται τα ακόλουθα:

Οι συνολικές επιστροφές φόρων πράγματι ανήλθαν στο ποσό των 4.289 εκατ. ευρώ, εκ των οποίων ποσό 3.263 εκατ. ευρώ προήλθε από τις τρέχουσες επιστροφές έτους 2016 και ποσό 1.026 εκατ. ευρώ από επιστροφές του προγράμματος εκκαθάρισης ληξιπροθέσμων οφειλών του ΕΔ προς τους ιδιώτες. Το πρόγραμμα εκκαθάρισης ληξιπροθέσμων οφειλών του ΕΔ προς τους ιδιώτες καθορίστηκε, σε συνεννόηση με τους θεσμούς, στα μέσα του 2016 (Ιούλιο 2016), συνεπώς κατά την κατάρτιση του ΚΠ 2016 (Νοέμβριος 2015) δεν ήταν δυνατό να γίνει σχετική πρόβλεψη. Αρχικά είχε προβλεφθεί για τις τρέχουσες επιστροφές έτους 2016 ποσό 3.268 εκατ. ευρώ, το οποίο είναι πολύ κοντά στις πραγματοποιηθείσες τρέχουσες επιστροφές. Η υπέρβαση του στόχου των επιστροφών οφείλεται αποκλειστικά στις επιστροφές που έγιναν από το εν λόγω πρόγραμμα. Το πρόγραμμα εκκαθάρισης των ληξιπροθέσμων οφειλών αφορούσε οφειλές του ΕΔ όπως αυτές είχαν διαμορφωθεί στις 30/4/2016 και κατά κύριο λόγο αφορούσε εκκρεμείς επιστροφές φόρων προηγούμενων οικονομικών ετών, δεδομένου ότι για το έτος 2016 δεν είχε αρχίσει ακόμη η υποβολή των φορολογικών δηλώσεων. Ως εκ τούτου ο ισχυρισμός ότι οι αυξημένες επιστροφές καταδεικνύουν την υπερεκτίμηση της φοροδοτικής ικανότητας των πολιτών και της επιχειρηματικής δραστηριότητας δεν ευσταθεί.

Αναφορικά με τη διαπίστωση για την μη πραγματοποιηθείσα πρόβλεψη στον προϋπολογισμό στην κατηγορία εσόδων ΚΑΕ 5200 (σελ 21 της έκθεσης) επισημαίνεται ότι, τόσο τα έσοδα στους ΚΑΕ 5293&5294 (εισπράξεις χρεολυσίων συμφωνίας ανταλλαγής ομολόγων και δανείων) όσο και οι δαπάνες στους ΚΑΕ 6293&6294 (πληρωμές χρεολυσίων συμφωνιών ανταλλαγής ομολόγων και δανείων) αφορούν, τη σύναψη ή την ακύρωση αντίστοιχα, πράξεων με στόχο την αντιστάθμιση των κινδύνων αγοράς που ενυπάρχουν στο χαρτοφυλάκιο χρέους. Οι κινήσεις αυτές γίνονται κατά τη διάρκεια του έτους και δεν δύναται να προβλεφθούν εκ των προτέρων στον προϋπολογισμό.

Επίσης, αναφορικά με τη διαπίστωση, στην ίδια σελίδα, για την μη πραγματοποιηθείσα πρόβλεψη στον προϋπολογισμό στην κατηγορία εσόδων ΚΑΕ 5400 επισημαίνεται ότι η

πρόβλεψη στον προϋπολογισμό εσόδων στον ΚΑΕ 5493 «Εισπράξεις τόκων από ανταλλαγές επιτοκίων», κατά πάγια τακτική του ΟΔΔΗΧ, εμφανίζεται προϋπολογιστικά σε μείωση της πίστωσης του ΚΑΕ εξόδου 6193 «Πληρωμές τόκων συμφωνιών ανταλλαγής επιτοκίων».

2.4 Επί των εξόδων του ΚΠ

Αναφορικά με τις διαπιστώσεις και τα σχόλια για τις αποκλίσεις που παρουσιάζουν τα έξοδα του Τακτικού Προϋπολογισμού τόσο στο σύνολό τους όσο και σε επίπεδο ΚΑΕ διαπιστώνεται, ότι δεν λαμβάνονται υπόψη κατά το σχολιασμό οι εξουσιοδοτήσεις που παρέχονται από τις διατάξεις του ν.4270/2014 τόσο στον Υπουργό Οικονομικών όσο και στους αρμόδιους Υπουργούς για την διαχείριση των πιστώσεων κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του προϋπολογισμού. Επίσης δεν λαμβάνονται υπόψη οι εγκεκριμένες πολιτικές διαχειρίσεις των πιστώσεων (π.χ. ΚΑΕ υπό κατανομή, αποθεματικό).

Ειδικότερα, επισημαίνονται τα ακόλουθα:

1. Όσον αφορά τις διαπιστώσεις και τα σχόλια για απόκλιση στα συνολικά πιστωτικά έσοδα κατά 11,6 δισ. ευρώ (σελ20 &21) και για υπέρβαση κατά 12 δισ. ευρώ στο σύνολο των δαπανών έναντι των αρχικών προβλέψεων (σελ 28 &29), έχει τονιστεί κατ' επανάληψη ότι οι αποκλίσεις και οι υπερβάσεις αντίστοιχα αφορούν κατά κύριο λόγο την σύναψη και την εξόφληση κατά τη διάρκεια του έτους βραχυπρόθεσμων δανείων για τη χρηματοδότηση περιοδικών ταμειακών αναγκών. Τα δάνεια αυτά συνάπτονται και εξοφλούνται εντός του έτους και καταγράφονται στον προϋπολογισμό αυξάνοντας ισόποσα τόσο τα έσοδα όσο και τις δαπάνες αποπληρωμής τους. Η συχνότητα σύναψης των δανείων αυτών δεν μπορεί εκ των προτέρων να προβλεφθεί και ως εκ τούτου είναι αδύνατη η ακριβής πρόβλεψη κατά το χρόνο κατάρτισης και έγκρισης του προϋπολογισμού. Οι σχετικές πιστώσεις εγγράφονται στον προϋπολογισμό κατά το χρόνο πραγματοποίησης τους σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 60 του ν. 4270/2014 και ως εκ τούτου δεν συνιστούν απόκλιση ή υπέρβαση αντίστοιχα από τις αρχικές προβλέψεις.

Επί του ίδιου θέματος από τον αρμόδιο οργανισμό για τη διαχείριση του δημοσίου χρέους (ΟΔΔΗΧ) επισημαίνονται τα ακόλουθα:

Ο βραχυπρόθεσμος δανεισμός χρησιμοποιείται κυρίως για λόγους ταμειακής διαχείρισης, έχει διάρκεια από μία ημέρα μέχρι ένα έτος (έντοκα γραμμάτια και Repos), εξοφλείται δε κατά το μεγαλύτερο μέρος, εντός του διαχειριστικού έτους γεγονός που σημαίνει ότι δεν μεταβάλλει σημαντικά το χρέος. Έτσι ανάλογα με τις

ταμειακές ανάγκες που προκύπτουν στη διάρκεια του έτους ανανεώνεται και αναχρηματοδοτείται πολλές φορές μέσα στο έτος (ιδιαίτερα τα *repors*) και ως εκ τούτου τόσο τα πιστωτικά έσοδα όσο και τα χρεολύσια εμφανίζονται αυξημένα, χωρίς όμως να αντικατοπτρίζουν ουσιαστική μεταβολή στο χρέος. Ειδικότερα, όσον αφορά τις βραχυχρόνιες πράξεις διαχείρισης της ταμειακής ρευστότητας του ΕΔ (*repors*), η διάρκειά τους δεν είναι δυνατόν να προβλέπεται με ακρίβεια εκ προοιμίου, ήτοι στον ετήσιο προϋπολογισμό, αφού εξαρτάται απολύτως από τις εκάστοτε συνθήκες της αγοράς και τις ανάγκες του ΕΔ. Εφόσον λοιπόν, όπως τεκμαίρεται από τα προαναφερθέντα, αφενός, η διάρκεια των *repors* παίζει καθοριστικό ρόλο στην αποτύπωση των στοιχείων, αφετέρου δε αυτή δε μπορεί να προβλεφθεί εκ των προτέρων, υπάρχει σοβαρό ενδεχόμενο να προκύψει μεγάλη απόκλιση στο μέλλον στα υπό εξέταση στοιχεία, χωρίς από αυτό να τεκμαίρεται έλλειψη διάθεσης συμμόρφωσης από την πλευρά των υπηρεσιών του Υπουργείου Οικονομικών και του ΟΔΔΗΧ και χωρίς από αυτό να μπορεί κανείς να εξάγει ασφαλή συμπεράσματα. Ασφαλή συμπεράσματα μπορούν να εξαχθούν μόνον από το εκάστοτε υφιστάμενο ύψος των βραχυχρόνιων αυτών πράξεων καθώς και από το ετήσιο σύνολο δαπανών τόκων που καταβλήθηκαν εξ αιτίας αυτών.

2. Όσον αφορά τις διαπιστώσεις των περιπτώσεων (α) & (γ) της σελίδας 30 της έκθεσης επισημαίνεται ότι, για την εξόφληση απλήρωτων υποχρεώσεων προηγούμενων οικονομικών ετών φορέων Γενικής Κυβέρνησης είχαν προβλεφθεί στον προϋπολογισμό έτους 2016 πιστώσεις ύψους 5,5 δισ. ευρώ στον υπό κατανομή ΚΑΕ εξόδων 6921 «Υποχρεώσεις προηγούμενων οικονομικών ετών φορέων Γενικής Κυβέρνησης (υπό κατανομή)». Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών μεταφέρθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους, σύμφωνα με το άρθρο 71 παρ. 5β του ν.4270/2014, στους αναλυτικούς ΚΑΕ της κατηγορίας εξόδων 9000 πιστώσεις για την κάλυψη σχετικών πληρωμών. Για τον ίδιο λόγο οι πληρωμές στην κατηγορία εξόδων 6900 υπολείπονται των αρχικών πιστώσεων (περίπτωση (α) σελ. 31).

2.5 Επί των δαπανών εξυπηρέτησης Δημόσιας Πίστης

Επισημαίνεται ότι ο σχολιασμός συνολικά της κατηγορίας εξόδων 6000 «Πληρωμές για την εξυπηρέτηση Δημόσιας Πίστης» οδηγεί σε λάθος συμπεράσματα δεδομένου ότι, όπως προαναφέρθηκε, στην κατηγορία αυτή συμπεριλαμβάνεται τόσο ο βραχυχρόνιος δανεισμός όσο και ο υπό κατανομή κωδικός εξόδων ΚΑΕ6921.

Επίσης αναφορικά με τη διαπίστωση (σελ. 36) ότι οι τόκοι δημοσίου χρέους υπερέβησαν την αντίστοιχη πρόβλεψη κατά 156 εκατ. ευρώ, επισημαίνεται ότι οι τόκοι Δημοσίου Χρέους σε καθαρή βάση, δηλαδή αφού συμπεριληφθούν οι εισπράξεις τόκων από ανταλλαγές επιτοκίων (κωδικός εσόδων ΚΑΕ5493) ύψους 480 εκατ. ευρώ, υπολείπονται της αρχικής πρόβλεψης κατά 324 εκατ. ευρώ. Επισημαίνεται ότι η αρχική εγγραφή στον προϋπολογισμό, πιστώσεων για την πληρωμή των τόκων από την ανταλλαγή επιτοκίων, γίνεται στο καθαρό ποσό δηλαδή έξοδα (κωδικός εξόδων ΚΑΕ6193) μείον έσοδα (κωδικός εσόδων ΚΑΕ5493).

3. Επί των παρατηρήσεων του Απολογισμού

3.1 Παρατήρηση 1.

Αναφορικά με την παρατήρηση για τη διαμόρφωση του υψηλού και συνεχώς αυξανόμενου εισπρακτέου υπολοίπου στα έσοδα και των προβλέψεων απομείωσης των σχετικών απαιτήσεων στον Ισολογισμό επισημαίνεται ότι τα θέματα αυτά θα τεθούν και θα εξεταστούν σε νέα βάση κατά τη λογιστική μεταρρύθμιση η οποία μελετάται στο ΓΛΚ και θα εφαρμοστεί από τον προϋπολογισμό έτους 2019.

3.2 Παρατήρηση 2.

Αναφορικά με την παρατήρηση σχετικά με τη μη εμφάνιση στα απολογιστικά στοιχεία εσόδων του προϋπολογισμού των βεβαιωθέντων και μη εισπραχθέντων εσόδων (εισπρακτέο υπόλοιπο) των Τελωνείων της χώρας σημειώνεται ότι, τα στοιχεία αυτά τηρούνται, σύμφωνα με την απόφαση Τ6110/1156/Α0019/19.7.1995 (ΦΕΚ Β' 650) του Υπουργού Οικονομικών η οποία εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 2 του άρθρου 133 του ν. 1165/1918 «Περί Τελωνειακού Κώδικα», σε λογιστικά βιβλία (βιβλίο εισπρακτέων απαιτήσεων) των Τελωνειακών Αρχών. Το γεγονός ότι τα Τελωνεία υποστηρίζονται λογιστικά από τις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες (ΔΟΥ) μόνο ως προς τα ταμειακά τους στοιχεία δεν επέτρεψε κατά την πρώτη λογιστική μεταρρύθμιση τα έσοδα αυτά να εμφανιστούν στον Απολογισμό. Το ζήτημα αυτό θα εξεταστεί προκειμένου να αντιμετωπιστεί κατά τη νέα λογιστική μεταρρύθμιση.

3.3 Παρατήρηση 3.

Αναφορικά με την παρατήρηση ότι φορείς της Γενικής Κυβέρνησης και ειδικότερα των ΟΤΑ Α' & Β' βαθμού δεν έχουν συμμορφωθεί με την Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου ως προς τη συμμετοχή τους στο "Κοινό Κεφάλαιο" επισημαίνεται ότι γίνονται ενέργειες από τις αρμόδιες Υπηρεσίες για τη συμμόρφωση όλων των φορέων με τα καθοριζόμενα στην Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου.

3.4 Παρατήρηση 4.

Αναφορικά με την παρατήρηση για τα προϋπολογισθέντα έσοδα από ANFAs, από την αρμόδια Διεύθυνση Προϋπολογισμού Γενικής Κυβέρνησης επισημαίνονται τα ακόλουθα:

Η ΔΠΓΚ κατά πάγια τακτική πριν την κατάρτιση του προϋπολογισμού ζητά τις απόψεις των αρμοδίων υπηρεσιών. Στην προκειμένη περίπτωση ζήτησε τις απόψεις του ΟΔΔΗΧ, ο οποίος με έγγραφό του αφού έκανε μια αναλυτική περιγραφή της κατάστασης που είχε δημιουργηθεί ως προς τα έσοδα από ANFAs και SMPs (ανακοίνωση Eurogroup, Έκθεση για τις χρηματοδοτικές ανάγκες του Ελληνικού Δημοσίου για την περίοδο Αύγουστος 2015 – Αύγουστος 2018), κατέληξε πως δεν μπορούσε να κάνει ασφαλή πρόβλεψη αναφορικά με τα έσοδα αυτά και πως θεωρούσε ότι τεκμαίρεται τελικά, ως μάλλον εφικτή, η πραγματοποίηση μεταφοράς εσόδων ANFAs και SMPs προς το Ε.Δ.

Σε αυτό το πλαίσιο αποφασίστηκε να εισαχθούν κατά την κατάρτιση του προϋπολογισμού έτους 2016 προβλέψεις για τα συγκεκριμένα έσοδα, τα οποία εν συνεχεία αφαιρέθηκαν στις επικαιροποιημένες εκτιμήσεις για το 2016 όπως περιλαμβάνονταν στην εισηγητική έκθεση του προϋπολογισμού έτους 2017.

3.5 Παρατήρηση 5.

Τα επίσημα στοιχεία, του Απολογισμού του Κράτους, στους ΚΑΕ 8200 και 8300, είναι αυτά που εμφανίζονται στα συστήματα του ΓΛΚ με την έκδοση και θεώρηση των Συμψηφιστικών Χρηματικών Ενταλμάτων από τις αρμόδιες Υπηρεσίες διαχείρισης και ελέγχου του Κρατικού Προϋπολογισμού. Το Υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης δεν έχει αρμοδιότητα επί της ταξινόμησης των στοιχείων των πληρωμών ανά ΚΑΕ και ως εκ τούτου δεν είναι δυνατόν να γίνει περαιτέρω διερεύνηση του θέματος.

3.6 Παρατήρηση 6.

Αναφορικά με την παρατήρηση για τη χρήση του αποθεματικού από την αρμόδια Διεύθυνση Προϋπολογισμού Γενικής Κυβέρνησης επισημαίνονται τα ακόλουθα:

(α) Μεταφορά πίστωσης ύψους 11.922.380 ευρώ στο Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων προς κάλυψη δαπανών μισθοδοσίας ωρομισθίων εκπαιδευτικών των δημοσίων ΙΕΚ που αφορά ενίσχυση του ΙΝΕΔΙΒΙΜ.

Αφορά ενίσχυση του ΙΝΕΔΙΒΙΜ για να εξοφληθούν υποχρεώσεις καταβολής αποδοχών ωρομισθίων εκπαιδευτικών δημόσιων ΙΕΚ, οι οποίες δεν είχαν καταγραφεί από το εν λόγω νομικό πρόσωπο. Οι υποχρεώσεις του ΙΝΕΔΙΒΙΜ καλύπτονται με επιχορήγηση από τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, ωστόσο λόγω του ανωτέρω γεγονότος δεν είχαν προβλεφθεί και κατανεμηθεί αντίστοιχες με το ύψος των υποχρεώσεων πιστώσεις το 2016, με αποτέλεσμα να ενισχυθεί το εν λόγω Υπουργείο από το αποθεματικό του κρατικού προϋπολογισμού με αντίστοιχο ποσό.

(β) Μεταφορά πίστωσης ύψους 17.000.000 ευρώ στο Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων για την καταβολή δαπανών πανεπιστημιακών συγγραμμάτων.

Αφορούν υποχρεώσεις πανεπιστημιακών συγγραμμάτων, οι οποίες τιμολογήθηκαν το 2016 και αφορούσαν προμήθειες συγγραμμάτων προηγούμενων ετών, αλλά και της τρέχουσας περιόδου. Το ύψος της δαπάνης δεν μπορούσε επακριβώς να προσδιορισθεί, καθώς εξαρτάται από την επιλογή από ένα σύνολο συγγραμμάτων που πραγματοποιούν οι φοιτητές με αποτέλεσμα το ύψος της ετήσιας δαπάνης να διαφοροποιείται. Για τον λόγο αυτό, δεν είχαν προβλεφθεί και κατανεμηθεί αντίστοιχες με το ύψος των υποχρεώσεων πιστώσεις το 2016, με αποτέλεσμα να ενισχυθεί το εν λόγω Υπουργείο από το αποθεματικό του κρατικού προϋπολογισμού με αντίστοιχο ποσό.

(γ) Μεταφορά πίστωσης ύψους 14.387.000 ευρώ στο Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού για την επιχορήγηση του Οργανισμού Μεγάλου Μουσικής Αθηνών (ΟΜΜΑ) προς εξόφληση ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων προηγούμενων οικονομικών ετών.

Οι διατεθείσες πιστώσεις αφορούν οφειλόμενες υποχρεώσεις προηγούμενων οικονομικών ετών του ΟΜΜΑ. Η υποχρέωση αυτή αναγνωρίστηκε με ειδική διάταξη (ν. 4365/2016). Ως εκ τούτου, κατά το χρόνο κατάρτισης του προϋπολογισμού έτους 2016 δεν ήταν δυνατή η πρόβλεψη του ύψους της σχετικής οφειλόμενης δαπάνης, με αποτέλεσμα να απαιτηθεί η

ενίσχυση του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού από το αποθεματικό του κρατικού προϋπολογισμού, προκειμένου να επιχορηγηθεί ο ΟΜΜΑ.

(δ) Μεταφορά πίστωσης ύψους 30.000.000 ευρώ στο Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων για επιχορήγηση στην ΟΣΥ ΑΕ, προς κάλυψη άμεσων και ανελαστικών υποχρεώσεων της.

Αφορά ενίσχυση της εταιρείας ΟΣΥ ΑΕ για την κάλυψη ανελαστικών δαπανών, λόγω της υστέρησης των εσόδων κατά το 2016 που προκάλεσε πρόβλημα ρευστότητας στην εταιρεία, η οποία δεν ήταν δυνατό να προβλεφθεί κατά την κατάρτιση του προϋπολογισμού έτους 2016.

(ε) Μεταφορά πίστωσης ύψους 6.500.000 ευρώ στο Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων για την επιχορήγηση σε σιδηροδρομικούς οργανισμούς, για την καταβολή στην ΤΡΑΙΝΟΣΕ του οφειλόμενου ΦΠΑ επί της αντισταθμιστικής καταβολής για το έτος 2011.

Αφορά ΦΠΑ αντισταθμιστικής καταβολής έτους 2011, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 38 του ν. 4053/2012. Η εν λόγω καταβολή πραγματοποιήθηκε μετά από φορολογικό έλεγχο που πραγματοποιήθηκε στην ΤΡΑΙΝΟΣΕ και δεν υπήρχε δυνατότητα πρόβλεψης της κατά την κατάρτιση του προϋπολογισμού έτους 2016.

(στ) Μεταφορά πίστωσης ύψους 11.625.610 ευρώ στο Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής για την πληρωμή υπηρεσιών του Παγκόσμιου Ναυτιλιακού συστήματος κινδύνου και ασφάλειας (GMDSS) και NAVTEX που παρασχέθηκαν από τον ΟΤΕ το έτος 2015.

Αφορούν δαπάνες για τις παρασχεθείσες τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες του ΟΤΕ, σχετικές με το παγκόσμιο ναυτιλιακό σύστημα κινδύνου και ασφαλείας ναυσιπλοΐας (GMDSS) και του συστήματος NAVTEX, για το διάστημα 1/1/2014-9/4/2015. Οι εν λόγω υποχρεώσεις καταβάλλονταν απολογιστικά, με βάση τις παρεχόμενες υποχρεώσεις προς το Λιμενικό Σώμα - Ελληνική Ακτοφυλακή και ως εκ τούτου δεν ήταν δυνατή η πρόβλεψή τους κατά την κατάρτιση του προϋπολογισμού έτους 2016. Τέλος σημειώνεται ότι για τις εν λόγω υπηρεσίες, σύμφωνα με το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, για το διάστημα από 10/4/2015 έως 31/12/2016 υπεγράφη σύμβαση μεταξύ του Λιμενικού Σώματος και του ΟΤΕ, με ετήσια δαπάνη 6.000.000 ευρώ και είχαν προβλεφθεί οι σχετικές πιστώσεις στον προϋπολογισμό έτους 2016 του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής.

(ζ) Μεταφορά πίστωσης ύψους 7.000.000 ευρώ στο Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης για έκτακτη χρηματοδότηση των πολιτικών κομμάτων.

Η συγκεκριμένη πίστωση χορηγήθηκε λόγω εκτάκτων αναγκών που προέκυψαν κατά τη διάρκεια του έτους, οι οποίες δεν ήταν δυνατό να προβλεφθούν κατά την κατάρτιση του προϋπολογισμού έτους 2016.

Κατόπιν των ανωτέρω, οι εν λόγω περιπτώσεις αφορούν σε άμεσες, σημαντικές, αναπόφευκτες και επείγουσες δαπάνες, η πρόβλεψη των οποίων δεν ήταν εφικτή κατά την κατάρτιση του προϋπολογισμού έτους 2016, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 59 του ν.4270/2014.

4. Επί των παρατηρήσεων του Ισολογισμού

4.1 Παρατήρηση 7& 8.

Αναφορικά με τις παρατηρήσεις για τη λειτουργία του μητρώου παγίων και την ορθή καταγραφή και παρακολούθηση των παγίων περιουσιακών στοιχείων της Κεντρικής Διοίκησης στον Ισολογισμό επισημαίνονται τα ακόλουθα:

Η Διπλογραφική Λογιστική Τροποποιημένης Ταμειακής Βάσης (ΔΛΤΤΒ), η οποία καθιερώθηκε από την 1/1/2011 με το ν. 3871/2010 ως το νέο λογιστικό σύστημα της Κεντρικής Διοίκησης, αποτέλεσε το πρώτο σημαντικό βήμα για τη σταδιακή μετάβαση από την παραδοσιακή λογιστική ταμειακής βάσης στην ακριβέστερη και αποτελεσματικότερη λογιστική δεδουλευμένης βάσης.

Η πλήρης εφαρμογή της λογιστικής βάσει δεδουλευμένων και η υιοθέτηση των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων Δημοσίου Τομέα (ΔΛΠΔΤ) είναι μια διαδικασία η οποία θα ολοκληρωθεί σταδιακά και σε βάθος χρόνου, με έμφαση αρχικά στα λογιστικά ζητήματα που έχουν τη μεγαλύτερη σημασία για την εναρμόνιση, όπως τα έσοδα, οι δαπάνες και τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και παθητικού και σε μεταγενέστερο στάδιο τα μη χρηματοοικονομικά στοιχεία (πάγια περιουσιακά στοιχεία κλπ).

Ειδικότερα, όπως η διεθνής εμπειρία έχει καταδείξει, η καταγραφή και ορθή παρακολούθηση των παγίων περιουσιακών στοιχείων παρουσιάζει σοβαρές δυσχέρειες και ως εκ τούτου δεν αποτελεί πρώτη προτεραιότητα.

Όπως επανειλημμένα έχει αναφερθεί, το Π.Δ. 15/2011 με το οποίο καθορίστηκαν οι βασικές λογιστικές αρχές και όλες οι αναγκαίες λεπτομέρειες για την εφαρμογή της ΔΛΤΤΒ, πρόβλεψε ότι, α) δεν πραγματοποιείται απογραφή έναρξης στον ισολογισμό για τα

ενσώματα περιουσιακά στοιχεία της Κεντρικής Διοίκησης που αποκτήθηκαν πριν την 1/1/2011(άρθρο 1 παρ. 6.1.2 του Π.Δ. 15/2011), β) τα ενσώματα περιουσιακά στοιχεία που αποκτώνται μέσω του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων μετά την 1/1/2011 μεταφέρονται στο τέλος της χρήσης στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Επίδοσης (άρθρο 1 παρ. 9.1.12.5 του Π.Δ. 15/2011) και γ) δεν πραγματοποιούνται αποσβέσεις των ενσώματων παγίων στοιχείων (άρθρο 1 παρ. 9.1.6 του Π.Δ. 15/2011). Στην Κ.Χ.Θ αναγνωρίζονται πιλοτικά, μόνο τα ενσώματα περιουσιακά στοιχεία που αποκτήθηκαν μετά την 1/1/2011 από τον Τακτικό Προϋπολογισμό, χωρίς την παρακολούθηση και καταγραφή της μετέπειτα εξέλιξής τους (πωλήσεις, αποσβέσεις κλπ). Το τελευταίο αποτελεί πράγματι μια λογιστική παρατυπία.

4.2 Παρατήρηση 9

Αναφορικά με την παρατήρηση για την αποτίμηση της αξίας των συμμετοχών του ΕΔ στο κεφάλαιο νομικών προσώπων εκτός χρηματιστηρίου επισημαίνονται τα ακόλουθα:

Όπως γνωρίζετε, μέχρι τέλος Ιουνίου κάθε έτους, ο Απολογισμός και ο Ισολογισμός (Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης) του Κράτους μαζί με τις λοιπές χρηματοοικονομικές καταστάσεις θα πρέπει να αποσταλούν από το Υπουργείο Οικονομικών στην Υπηρεσία σας για έλεγχο (άρθρο 167 του ν.4270/2014)

Η αξία των συμμετοχών του ΕΔ στο κεφάλαιο νομικών προσώπων εκτός χρηματιστηρίου, διαμορφώνεται λαμβάνοντας υπόψη το ποσοστό των μετοχών του νομικού προσώπου που κατέχεται από το ΕΔ επί της καθαρής θέσης με βάση την τελευταία δημοσιευμένη Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης (παράγραφος 9.1.15.5 του ΠΔ 15/2011)

Πριν το κλείσιμο του Ισολογισμού, κανένα από αυτά τα νομικά πρόσωπα, δεν είχε δημοσιεύσει στοιχεία Ισολογισμού έτους 2016, εφαρμόζοντας τις διατάξεις του άρθρου 4 του ν.4403/2016 σύμφωνα με τις οποίες, οι ανώνυμες εταιρείες έχουν το δικαίωμα να δημοσιεύουν στο ΓΕΜΗ τις εγκεκριμένες, από την Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων, οικονομικές καταστάσεις εντός είκοσι (20) ημερών από την έγκρισή τους. Η Τακτική Γενική Συνέλευση συνέρχεται το αργότερο «έως τη δεκάτη (10η) ημερολογιακή ημέρα του ένατου μήνα μετά τη λήξη της εταιρικής χρήσης.

Βάσει του ανωτέρω πλαισίου και προκειμένου να μην υπάρξουν σημαντικές αποκλείσεις κατά την αποτίμηση των συμμετοχών ζητήθηκε από την αρμόδια Υπηρεσία να διερευνήσει εάν τα εν λόγω νομικά πρόσωπα και ιδιαίτερα το ΤΧΣ, το οποίο παρουσιάζει μεγάλες μεταβολές από έτος σε έτος στα στοιχεία της καθαρής θέσης, έχουν δημοσιεύσει προσωρινά

στοιχεία Ισολογισμού έτους 2016. Με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία πραγματοποιήθηκε λίγο πριν το κλείσιμο του Ισολογισμού η αποτίμηση των εν λόγω συμμετοχών του ΕΔ.

Η σύσταση της Υπηρεσίας σας για το εν λόγω θέμα θα κοινοποιηθεί στην αρμόδια Υπηρεσία προκειμένου να πράξει τα δέοντα.

4.3 Παρατήρηση 10

Πράγματι, μέχρι σήμερα δεν αναγνωρίστηκαν επισφάλειες επί του λογαριασμού απαιτήσεων “Απαιτήσεις από φόρους, κοινωνικούς πόρους, επιχορηγήσεις και παρεπόμενες ασχολίες” και δεν διενεργήθηκαν οι ανάλογες λογιστικές εγγραφές επισφαλών απαιτήσεων στον ισολογισμό για το λόγο ότι δεν έχει εκδοθεί η προβλεπόμενη από το ΠΔ 15/2011 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών που να ορίζει τις προϋποθέσεις, τους όρους και τα κριτήρια αξιολόγησης προκειμένου να χαρακτηριστεί μια βεβαιωμένη απαίτηση προς το Δημόσιο ως επισφαλής. Επίσης δεν έχουν αναγνωριστεί μέχρι σήμερα προβλέψεις επί των επισφαλών απαιτήσεων.

Λόγω της σπουδαιότητας του θέματος, σύμφωνα με το ΠΔ 15/2011 (περίπτωση ιε της παραγράφου 10.8.4), όλα τα διαθέσιμα στοιχεία γνωστοποιήθηκαν σε ιδιαίτερες σημειώσεις στο προσάρτημα καθώς και σε πίνακες του παραρτήματος.

Το θέμα αυτό εξετάζεται και θα τεθεί σε νέα βάση κατά την εφαρμογή της νέας λογιστικής μεταρρύθμισης.

4.4 Παρατήρηση 11, 12,13,15 & 16

Πράγματι, όπως επανειλημμένα έχει επισημανθεί, μετέπεσαν με ημερομηνία 31/12/2010, σε λογαριασμούς του νέου λογιστικού σχεδίου της τροποποιημένης ταμειακής βάσης, ατακτοποιήτα υπόλοιπα παρελθόντων οικονομικών ετών και λογιστικά λάθη ή παραλείψεις του μέχρι τότε τηρούμενου λογιστικού σχεδίου, με συνέπεια να επηρεάζεται ισόποσα η πραγματική εικόνα των λογαριασμών Ενεργητικού-Παθητικού.

Για το θέμα αυτό, ενόψει και της νέας λογιστικής μεταρρύθμισης η οποία όπως προαναφέρθηκε θα εφαρμοστεί από τον προϋπολογισμό έτους 2019, εξετάζεται όπως οριστεί ομάδα εργασίας από υπαλλήλους των εμπλεκόμενων Υπηρεσιών προκειμένου να διερευνήσει την δημιουργία των υπολοίπων αυτών και να προτείνει τον τρόπο τακτοποίησής τους.

4.5 Παρατήρηση 14

Αναφορικά με το άνοιγμα και τη λειτουργία του λογαριασμού διαθεσίμων 38.05.09 «Λοιποί λογαριασμοί στην Τράπεζα της Ελλάδος» και του λογαριασμού υποχρέωσης 53 93 00 «Διαχείριση Λοιπών Καταθέσεων στην Τράπεζα της Ελλάδος» έχει δοθεί σχετική απάντηση στο Ελεγκτικό Συνέδριο με το με αριθμό πρωτοκόλλου 2/33595/ΔΛΔ/21-05-2015 έγγραφο του Υπουργού Οικονομικών.

Αθήνα, Οκτώβριος 2017

Ο Αναπληρωτής Υπουργός Οικονομικών

Γεώργιος Χουλιάρakis